

PIĄTEK-NIEDZIELA
|24-26|11|2023|

GAZETA OLSZTYŃSKA

WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127 NIP INDEKSU 350176 W NAKŁAD 15 002 NP 211 (21 163)

Fot. Pixabay

SPORT CODZIENNIE

**LIGOWY PONIEDZIAŁEK
W IŁAWIE** \28

**NAJPIERW ESTONIA,
A POTEM WALIA?** \29

**ZIMNA LISTOPADOWA
WIOSNA** \30

ISSN 0137-9127

9 770137 912057

**TU ŻYJE SIĘ
NAJDŁUŻEJ** \5

**POLACY NIE „GĘSI”.
SWOJE SATELITY MAMY** \6

**MÓJ BOHATER:
WUJEK LESZEK** \8

**O PRZEMOCY NIE MOŻNA
MILCZEĆ** \21

PROMOCJA

W DZISIEJSZYM
WYDANIU ZNAJDZIECIE

**SPECJALNY
DODATEK**

**#FundUszE
NaZmiany**

Fundusze Europejskie

K A L E N D A R I U M T Y G O D N I A

PARLAMENT EUROPEJSKI ZA ZMIANĄ TRAKTATÓW UNIJNYCH

PAP/Parlament Europejski

Parlament Europejski w przyjętej wśród w Strasburgu rezolucji opowiedział się za zmianą traktatów unijnych. W głosowaniu 291 europosłów było za, 274 przeciw, a 44 wstrzymało się od głosu.

Sprawozdanie ma trafić – zgodnie z zapowiedziami prezydencji hiszpańskiej – 12 grudnia pod obrady Rady ministrów ds. europejskich. Według prezydencji hiszpańskiej jest wystarczającą większością, żeby przekazać to dalej Radzie Europejskiej, która zwykłą większością głosów może zwołać Konwent.

W skład Konwentu wchodzi przedstawiciele państw członkowskich i instytucji unijnych. Jego zadaniem jest praca nad traktatem, który następnie przekazuje Radzie Europejskiej. Przewodniczący Rady Europejskiej zwołuje Konferencję Międzyrządową, po czym uzgodniony Traktat trafia do ratyfikacji przez państwa członkowskie.

Główne zmiany zapisane w dokumencie to rezygnacja z zasady jednomyślności w głosowaniach w Radzie UE w 65 obszarach i przeniesienie kompetencji z poziomu państw członkowskich na poziom UE m.in. poprzez utworzenie dwóch nowych kompetencji wyłącznych UE – w zakresie ochrony środowiska oraz bioróżnorodności – oraz znaczne rozszerzenie kompetencji współdzielonych, które obejmowałyby siedem nowych obszarów: politykę zagraniczną i bezpieczeństwo, ochronę granic, zdrowie publiczne, obronę cywilną, przemysł i edukację.

IN VITRO BĘDZIE REFUNDOWANE?

PAP/Grzegorz Michalowski

W Sejmie w środę odbyło się pierwsze czytanie obywatelskiego projektu ustawy o finansowaniu in vitro z budżetu państwa. Kluby zapowiedziały poparcie dla dalszego procedowania. Wniosek Konfederacji o odrzucenie będzie głosowany 28 listopada.

Zgodnie z projektem nowelizacji ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, minister zdrowia miałby opracować, wdrożyć, zrealizować i sfinansować program polityki zdrowotnej leczenia niepłodności obejmujący procedury medyczne wspomaganej prokreacji, w tym zapłodnienie pozaustrojowe. Wnioskodawcy podnoszą, że z uwagi na dość wysokie koszty procedury in vitro jej dostępność jest obecnie ograniczona.

Zdaniem minister zdrowia Katarzyny Sójki projekt ustawy o refundacji in vitro jest ogólnikowy i niedopracowany. Wymaga tego, by nad nim popracować. Powinien zbiegać się z propozycją „bonu prokreacyjnego”, a przede wszystkim kompleksowo podchodzić do problemu niepłodności – mówiła w Sejmie.

W umowie koalicyjnej KO, Polski 2050, PSL i Nowej Lewicy zapisano m.in. wsparcie dla par planujących rodzicielstwo, poprzez finansowanie procedury in vitro oraz pełen dostęp do bezpłatnych badań prenatalnych, co ma być zapewnione przez państwo.

DONALD TUSK ZAPOWIADA ROZLICZENIA

PAP/Paweł Supernak

Zapowiadałem w czasie kampanii, że chcemy naprawiać Polskę po rządach PiS – i pierwszym krokiem musi być rozliczenie – zapowiedział lider PO Donald Tusk.

Drugim krokiem, jak mówił, ma być zadośćuczynienie krzywdom. – Dlatego chcemy ten czas, zanim powstanie rząd, wykorzystać do przygotowania rozliczenia tych złych rzeczy, które ciągle się dzieją – podkreślił.

Lider PO poinformował, że jest po wstępnych rozmowach z marszałkiem Sejmu. – Niewykluczone, że już w przyszły wtorek zostanie powołana komisja śledcza do tzw. wyborów kopertowych – powiedział, zapowiadając jednocześnie, że powstaną komisje ds. afery wizowej i ds. Pegasusa (Kacper Lawera z biura prasowego Klubu Parlamentarnego KO poinformował PAP, że „Klub KO złożył wśród Sejmie projekty uchwał dot. powołania komisji śledczych ws. tzw. afery wizowej, Pegasusa i tzw. wyborów kopertowych”).

– Mamy większość, żeby postawić przed Trybunałem Stanu prezesa NBP. Będziemy analizować tę sprawę – stwierdził Donald Tusk, który zapowiedział również, że KO złoży w Sejmie projekty ustaw dotyczące legalnej aborcji do 12. tygodnia ciąży i pigułki „dzień po”. Zastrzegł, że mimo iż projekty są gotowe, to KO chce przeprowadzić konsultacje społeczne w tych kwestiach.

– Będzie projekt dotyczący ujawniania majątków współmałżonków szeroko pojętych ludzi władzy; odwołamy też skład komisji ds. badania wpływów rosyjskich i zastanowimy się nad jej przyszłością – poinformował lider PO Donald Tusk.

PREZYDENT: WOBEC PIS REALIZOWANA JEST SPECYFICZNA FORMA ODWETU

PAP/Łukasz Szymanski

Sytuacja, w której PiS, największy klub parlamentarny, nie ma swoich przedstawicieli we władzach Sejmu i Senatu, nie ma nic wspólnego z zasadami demokracji; realizowana jest specyficzna forma odwetu – powiedział prezydent Andrzej Duda w wywiadzie opublikowanym w tygodniku „Sieci”.

Prezydent odniósł się też do swojej decyzji o powierzeniu misji powołania rządu premierowi Mateuszowi Morawieckiemu.

„Przedstawiciele Koalicji Obywatelskiej, Lewicy i Trzeciej Drogi nie przekonali mnie, że warto zrezygnować z dobrej tradycji parlamentarnej, zgodnie z którą to zwycięskie ugrupowanie jako pierwsze otrzymuje misję tworzenia rządu. W ramach obowiązującej konstytucji wszyscy prezydenci – także moi poprzednicy: prezydenci Kwaśniewski, Kaczyński i Komorowski – zawsze powierzali misję tworzenia rządu zwycięskiemu ugrupowaniu. Tegoroczne wybory wygrało Prawo i Sprawiedliwość” – wyjaśnił.

NOWY RZĄD 13 GRUDNIA?

PAP/Paweł Supernak

13 grudnia to najbardziej realna data zaprzysiężenia nowego rządu w tzw. drugim kroku – powiedział prezydencki minister Andrzej Dera. Jego zdaniem nie ma przeszkód, żeby do zaprzysiężenia doszło przed grudniowym szczytem w Brukseli, ale musi być też gotowość ze strony ewentualnego nowego premiera.

Inną możliwą datą, według Dery, jest 14 grudnia. Jak zaznaczył, wcześniej prezydent będzie w Genewie, z której wróci 12 grudnia.

Prezydencki minister zaznaczył, że „nie ma żadnych przeszkód”, aby do zaprzysiężenia doszło przed unijnym szczytem. „Kalendarz mniej więcej na to wskazuje. Też musi być gotowość ze strony ewentualnego nowego premiera także w tym dniu” – zauważył.

13 listopada prezydent Andrzej Duda przyjął dymisję Rady Ministrów, która do czasu powołania nowego rządu będzie nadal sprawować obowiązki, a następnie – zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami – desygnował Mateusza Morawieckiego na premiera.

Prezydent powołuje Prezesa Rady Ministrów wraz z pozostałymi członkami Rady Ministrów w ciągu 14 dni od dnia pierwszego posiedzenia Sejmu lub przyjęcia dymisji poprzedniej Rady Ministrów i odbiera przysięgę od członków nowo powołanej Rady Ministrów.

Zgodnie z konstytucją w ciągu 14 dni od powołania premier przedstawia Sejmowi program działania rządu wraz z wnioskiem o udzielenie wotum zaufania. Wotum zaufania Sejm uchwała bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Konstytucja stanowi, że jeśli w pierwszym kroku nie uda się wyłonić rządu, inicjatywę przejmuje Sejm. Kandydata na premiera może zgłosić grupa co najmniej 46 posłów. Sejm wybiera premiera i członków rządu większością bezwzględną w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Następnie prezydent powołuje tak wybrany rząd i odbiera od niego przysięgę.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzadz@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak
Igor Hrywna
Barbara Barczuk

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 75 04

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 67

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklam@dziennikelblaski.pl

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
89 539 76 67

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPA WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

Przyjęta przez europarlament rezolucja jest przepustką do faktycznych zmian?

CZY TO KONIEC UNII, JAKĄ ZNAMY?

NIE MILKNĄ KOMENTARZE PO GŁOSOWANIU W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM NAD ZGODĄ NA ZMIANY W TRAKTATACH UNIJNYCH. BRUKSELA RZUCA CORAZ MOCNIEJSZY CIĘŃ NA KRAJE WCHODZĄCE W SKŁAD WSPÓLNOTY. AŻ 9 Z 52 POLSKICH EURODEPUTOWANYCH ZAGŁOSOWAŁO ZA KONTROWERSYJNĄ REZOLUCJĄ.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI
s.kryscinski@
gazetaolsztynska.pl

Jeszcze przed głosowaniem, które wśród miało miejsce w Strasburgu, wielu polityków uspokajało, że rezolucja wyrażająca zgodę na zmiany w traktatach europejskich nie znaczy, że jest bardziej deklaracją niż uchwałą o mocy sprawczej. Teraz, kiedy większością 291 głosów wobec 274 przeciwników i 44 wstrzymujących europarlament przyjął budzącą kontrowersje rezolucję, okazuje się, że jest ona przepustką do faktycznych zmian. A te nie mogą podobać się tym krajom, które nie mają tak dużych wpływów jak Niemcy czy Francja.

Politycy komentują

Sprzeciw wobec propozycji zmian w traktatach unijnych artykułowali politycy krajowi. Zarówno związani z Prawem i Sprawiedliwością, Platformą Obywatelską, jak i Polską 2050. Po głosowaniu okazało się, że zmiany poparli polscy eurodeputowani zasiadający w Parlamencie Europejskim w Grupie Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów w Parlamencie Europejskim, m.in. byli premierzy Leszek Miller, Marek Belka i Włodzimierz Cimoszewicz. Swojego ugrupowania (Polska 2050) w kraju nie posłuchała ekscentryczna eurodeputowana Róża Gräfin von Thun und Hohenstein.

— Naszą suwerenność, to, o co walczyły miliony Polaków, tak naprawdę próbuje się włożyć do takiego wagonu towarowego i zawieźć do Brukseli — tak wyniki głosowania skomentowała była już minister w rządzie Prawa i Sprawiedliwości Marlena Maląg.

— PO jasno pokazało w głosowaniu w Parlamencie Europejskim, że jesteśmy przeciwko zmianom traktatów unijnych; mówimy jasno — w tej formule zmiana traktatów jest niedopuszczalna — zadeklarował Borys Budka, jeden z liderów Koalicji Obywatelskiej.

— Jesteśmy przeciwko rezygnacji przez państwa członkowskie z prawa weta, natomiast chcemy toczyć dyskusję i budować polskie stanowisko ws. zmian traktatowych i chcemy, by ta dyskusja weszła na szczebel międzyrządowy wówczas, kiedy to będzie możliwe i sytuacja międzynarodowa zostanie ustabilizowana — przekonywał Paweł Zalewski z Trzeciej Drogi.

Byli za rezolucją

W zupełnie innym tonie wypowiadają się politycy, którzy zagłosowali za przyjęciem krytykowanej rezolucji. Ich argumentacja prezentuje wachlarz od dalszej próby odwrócenia uwagi od reperkusji tego głosowania po jasną deklarację akceptacji dla zmian zasad działania UE.

— Żadnej katastrofy nie będzie. Cały proces, jeśli w ogóle rozpocznie się na poziomie rządowym, bę-

dzie kontrolowany przez wszystkie rządy państw członkowskich — stwierdza cytowany przez Polską Agencję Prasową Włodzimierz Cimoszewicz z Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów.

— Nie można tego nie doceniać. Nacisk polityczny na państwa członkowskie z PE będzie znaczący i bardzo widoczny. (...) Często narzekamy, że UE jest ospała, nie potrafi podejmować decyzji i czasami musi lewą ręką do prawego ucha sięgać, żeby znaleźć rozwiązanie, które są potrzebne, chociaż nie zapisane w traktatach — mówi z kolei Marek Belka.

— Najwyższy czas, aby podjąć próbę zmian, które będą miały ten zasadniczy cel, aby prawo zapisane w traktatach było dopasowane do wyzwań — przekonuje Leszek Miller (Postępowy Sojusz Socjalistów i Demokratów).

Już szykują zmiany

Treść przyjętego dokumentu to propozycje 267 zmian traktatach: o Unii Europejskiej (TUE) oraz o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Rezygnacja z zasady jednomyślności w głosowaniach w Radzie UE w 65 obszarach (jedynym przypadkiem, gdzie — zgodnie z propozycjami pomysłodawców zmian — prawo weta ma pozostać, jest rozszerzenie) i przeniesienie kompetencji z poziomu państw członkowskich na poziom UE m.in. poprzez utworzenie dwóch nowych kompetencji wyłącznych UE: w zakresie ochrony

środowiska oraz bioróżnorodności oraz znaczne rozszerzenie kompetencji współdzielonych, które obejmowałyby politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, ochronę granic, zdrowie publiczne, obronę cywilną, przemysł i edukację.

Zgodnie z rezolucją euro miałyby się stać obowiązującą walutą dla krajów członkowskich. Skład Komisji Europejskiej zostałby zmniejszony do 15 osób. Nie każdy kraj członkowski miałby swojego komisarza. Jednocześnie kompetencje KE zostałyby poszerzone. Rezolucja w formie raportu przewiduje uproszczenie procedury zawieszania w prawach członka tych państw, które naruszają „wartości unijne”, takie jak „praworządność”, „demokracja”, „wolność”, „prawa człowieka” czy „równość”.

Autorzy sprawozdania chcą też zmiany systemu ważenia głosów w Radzie UE. Obecnie, w głosowaniach, gdzie nie obowiązuje jednomyślność do podjęcia decyzji, konieczna jest tzw. większość kwalifikowana, czyli 55 proc. państw członkowskich (15 na 27) reprezentujących co najmniej 65 proc. ogółu ludności UE. Zgodnie z propozycjami zmian próg ludnościowy zostałby obniżony do 50 proc.

Co to oznacza w praktyce?

— Daleko idące zmiany ustroju UE zmierzają do przekształcenia Unii w superpaństwo. Polegają one na centralizacji, masowym transferze kompetencji na rzecz UE kosztem państw

członkowskich oraz szerokiej likwidacji prawa weta — stwierdza Jacek Saryusz-Wolski z Prawa i Sprawiedliwości.

Przyjęte sprawozdanie już 12 grudnia trafi pod obrady Rady ministrów ds. europejskich. Według prezydencji hiszpańskiej jest wystarczającą większością, żeby przekazać to dalej Radzie Europejskiej, która zwykłą większością głosów może zwołać Konwent przewidziany Traktatem. W skład Konwentu wchodzi przedstawiciele państw członkowskich i instytucji unijnych. Ewentualne zmiany w traktatach muszą trafić do Rady Europejskiej. Kolejnym etapem jest Konferencja Mędzyrządowa zwołana przez Przewodniczącą Rady Europejskiej. Tak zgoniony Traktat trafia do ratyfikacji przez państwa członkowskie.

Otwarcie drogi do wpływu np. na polską armię czy służby specjalne zdecydowanie krytykują polscy politycy związani z prawicą. Wiceminister sprawiedliwości Sebastian Kaleta w rozmowie w Studiu PAP stwierdził, że nie wyobraża sobie, żeby o naszej armii i tym, jak mamy się bronić, decydowali Niemcy czy Francuzi.

— Wyobraźmy sobie sytuację, że Polska ma kupować sprzęt na poczet armii europejskiej u Niemców i Francuzów i tymi wojskami dowodzić będą Niemcy, Francuzi, a polscy żołnierze mają stacjonować właśnie w Niemczech czy Francji, bo te decyzje będą właśnie w tym obszarze — powiedział.

Kryzys w Europarlamencie

Komentatorzy zwracają uwagę, że moment głosowania nad rezolucją tak znacząco zmieniającą zasady działania UE zbiega się z trwającym wiele miesięcy kryzysem korupcyjnym w PE. Politycy przeciwni przyjętej rezolucji wskazują, że lista osób zamieszanych w tzw. aferę katarską pokrywa się w dużym stopniu z listą osób zaangażowanych w przeprowadzanie zmian traktatowych.

Śledztwo w sprawie łapówek z m.in. Kataru jest nadal rozwojowe. Pojawiły się także informacje o 300 mln dolarów „zainwestowanych” przez Rosję w lobbining na terenie PE. Według danych przytaczanych przez polskiego deputowanego Dominika Tarczyńskiego w aferę korupcyjną w Parlamencie Europejskim może być zamieszanych nawet stu europosłów.

Polscy europosłowie, którzy poparli rezolucję:

Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów

Marek Balt
Marek Belka
Robert Biedroń
Włodzimierz Cimoszewicz
Łukasz Kohut
Bogusław Liberadzki
Leszek Miller
Robert Biedroń

Grupa Odnówmy Europę

Róża Gräfin von Thun und Hohenstein

Grupa Zielonych/Wolne Przymierze Europejskie

Sylwia Spurek

Nie bójmy się pomagać!

Możemy uratować komuś życie!

#PKOdzieciom – pomagamy najmłodszym w sytuacji zadławienia lub zakrztuszenia

Czy wiecie, że zadławienia i zakrztuszenia to jedna z najczęstszych przyczyn śmierci u dzieci i osób powyżej 65. roku życia? Rocznie z tego powodu umiera ok. 5 tys. osób. Więcej osób umiera od zadławień niż od pożarów, utonień czy wypadków z użyciem broni palnej, a przyczyną ok. 41 proc. śmierci spowodowanych przez zakrztuszenie jest spożywanie pokarmów.

Dlatego Fundacja PKO Banku Polskiego inicjuje akcję #PKOdzieciom. Fundacja wraz z PKO Bankiem Polskim chce edukować i zwiększać wśród Polaków świadomość tego, jak pomóc drugiej osobie, w sytuacji zadławienia czy zakrztuszenia. Będzie też wyposażała publiczne placówki w niezbędny sprzęt ratunkowy. Niezwykle ważna jest bowiem natychmiastowa i szybka reakcja.

Fundacja PKO Banku Polskiego zakupiła 1,5 tys. zestawów ratunkowych LifeVac, które z powodzeniem udrażniają drogi oddechowe osobom, które się krztuszą lub dławią. Zestawy trafią do wszystkich publicznych żłobków i klubów dziecięcych w całej Polsce. To najmłodsi są szczególnie narażeni na zakrztuszenia czy zadławienia,

a takie sytuacje stosunkowo często mogą zdarzyć się w placówkach edukacyjnych i wychowawczych.

Jak podkreśla Dariusz Szwed, prezes Zarządu PKO Banku Polskiego, bank wspiera wszystkich swoich klientów, także tych najmłodszych. „Wspomagamy ich edukację finansową, dostarczając dostosowane do nich produkty bankowe, takie jak aplikacja PKO Junior. Współpracujemy ze szkołami, zachęcając je do udziału w Szkolnych Kasach Oszczędności. A teraz uruchamiamy akcję #PKOdzieciom, która odpowiada na jeden z poważniejszych problemów, które mogą się zdarzyć w placówkach opiekuńczych i wychowawczych” – zwraca uwagę Dariusz Szwed.

#PKOdzieciom to projekt w ramach

W PRZYPADKU ZADŁAWIENIA LICZY SIĘ KAŻDA MINUTA:

0 – 4 min – mało prawdopodobne uszkodzenie mózgu

4 – 5 min – możliwe uszkodzenie mózgu

6 – 10 min – duże prawdopodobieństwo nieodwracalnych uszkodzeń

powyżej 10 min – duże prawdopodobieństwo śmierci mózgu

PODSTAWOWE ZABIEGI RESUSCYTACYJNE U DZIECI

OCEŃ BEZPIECZEŃSTWO – WEZWIJ POMOC

NIE REAGUJE?

UDROŹNIJ DROGI ODDECHOWE

Brak oddechu lub oddech
nieprawidłowy

5 oddechów ratunkowych

Przy braku oznak życia

15 uciśnieć klatki piersiowej

2 oddechy, następnie
naprzemiennie
15 uciśnieć – 2 oddechy

DRUGI RATOWNIK

- Wezwij ZRM/ zespół resuscytacyjny (funkcja głośnomówiąca)
- Przynieś i podłącz AED (jeżeli dostępne)

- Jeżeli masz kompetencje, zastosuj wentylację workiem z maską i tlenem (technika 2-osobowa)
- Jeżeli nie można wentylować, uciskaj klatkę piersiową bez przerw; jak najszybciej dodaj oddechy ratunkowe

POJEDYŃCZY RATOWNIK

- Wezwij ZRM/ zespół resuscytacyjny (funkcja głośnomówiąca)
- Przynieś i podłącz AED w przypadku nagłej utraty przytomności przy świadkach (jeżeli dostępne)

Źródło: Wytyczne resuscytacji 2021, str. 73
<https://www.prc.krakow.pl/wytyczne2021/rozd1.pdf>

zainaugurowanej w ubiegłym roku inicjatywy Bank Dobrych Serc. Akcja skierowana jest do najmłodszych, bo to oni – jak zaznacza Szwed – ze względu na swój wiek są szczególnie narażeni na zadławienia, a w konsekwencji utratę zdrowia i życia.

Sprzęt ratunkowy zostanie bezpłatnie przekazany do 1345 publicznych placówek – 1180 żłobków i 165 klubów dziecięcych w całej Polsce. Pozostałe 155 zestawów trafi do wybranych placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których przebywają dzieci poniżej 3. roku życia.

Zestaw ratunkowy umożliwia szybkie i skuteczne udrażnianie dróg oddechowych osobom, które się krztuszą lub dławią. Sprzęt jest certyfikowany i bezpieczny dla maluchów. Jego użycie nie wymaga specjalistycznej wiedzy ani przeszkolenia. Może być stosowany przez każdego. Jego działanie polega na zasysaniu ciała obcego z dróg oddechowych poszkodowanego w sposób nieinwazyjny i skuteczny. Jak podkreśla Aleksandra Mazur, prezes Fundacji PKO Banku Polskiego, każdy żłobek, przedszkole czy klub dziecięcy powinien mieć taki sprzęt na wyposażeniu, ponieważ w sytuacji zadławienia czy zakrztuszenia ważna jest natychmiastowa reakcja i liczy się każda minuta.

„Chcemy działać prewencyjnie, dostarczając do placówek publicznych sprzęt, który jest w pełni bezpieczny dla najmłodszych i może być stosowany przez każdego. Chcemy również zwiększać świadomość rodziców i opiekunów, uczyć ich, jak poradzić sobie w sytuacji zadławienia czy zakrztuszenia u dziecka. Wszystko po to, by jak najbardziej ograniczyć zagrożenie wśród najmłodszych i zminimali-

zować ryzyko tragedii, która może się wydarzyć w trakcie zabaw czy wspólnych posiłków” – mówi Aleksandra Mazur.

Ambasadorem akcji jest zawodowy ratownik medyczny i instruktor Mateusz Mokrzycki. We współpracy z nim Fundacja PKO Banku Polskiego przygotowała także specjalne filmy instruktażowe na temat profilaktyki i pierwszej pomocy w zadławieniach, skierowane do rodziców, a także opiekunów w żłobkach i przedszkolach.

– Zakrztuszenie czy zadławienie u dziecka to sytuacja zagrożenia życia – mówi Mokrzycki, ale jeśli rodzic czy opiekun wie, jak prawidłowo postępować, może skutecznie pomóc jeszcze przed przyjazdem zespołu ratownictwa medycznego. Uczmy się tego i nie bójmy się pomagać. Zapobiegajmy zadławieniu, prawidłowo sadzając dziecko podczas posiłku, starając się, by dziecko nie biegło i było skupione na jedzeniu. Krójmy okrągłe warzywa i owoce na odpowiednie kawałki. Nie pozostawiamy w zasięgu dzieci drobnych fragmentów zabawek” – przekazuje ratownik medyczny. W przypadku zakrztuszenia ważne jest natomiast prawidłowe ułożenie dziecka. Następnie należy wykonać do 5 uderzeń w plecki i do 5 uciśnieć nadbrzusza. To pomaga udroźnić drogi oddechowe i uratować życie” – podkreśla Mokrzycki. „Cieszę się, że w tak ważnym celu jak ratowanie dzieci Fundacja PKO Banku Polskiego nawiązała współpracę z LifeVac Polska, które dostarcza urządzenia” – dodaje.

Chcesz wiedzieć, jak pomóc dziecku w sytuacji zakrztuszenia czy zadławienia? Obejrzyj specjalny film instruktażowy na stronie www.pkobp.pl/PKOdzieciom.

ANDRZEJ

MIELNICKI

a.mielnicki@

gazetaolsztynska.pl

Trzeba urodzić się kobietą i mieszkać w Hiszpanii, żeby dożyć sędziwego wieku, tak wynika z ostatniego raportu Eurostatu na temat średniej długości życia mieszkańców Europy.

To, że Hiszpanki żyją długo, nie jest jakimś wielkim zaskoczeniem, bo przecież najstarszą osobą na świecie jest obecnie Hiszpanka Maria Branyas Morera, która urodziła się 4 marca 1907 roku. Kobieta mieszka w domu opieki w Olocie, ale cieszy się w miarę dobrym zdrowiem. W wieku 110 lat czytała jeszcze samodzielnie gazetę, nie dała się też covidowi, bo w 2020 roku pokonała koronawirusa.

Jednak pewną statystyczną niespodzianką jest to, że mężczyźni najdłużej żyją na Wyspach Alandzkich – to autonomiczny archipelag wysp na Morzu Bałtyckim należący do Finlandii. Na ok. 60 wyspach mieszka zaledwie ok. 30 tys. osób. Czemu przypisać to długie trwanie tam życia mężczyzn, tego Eurostat nie podał. Może tym, że to region zdemilitaryzowany i mężczyźni są zwolnieni z obowiązku służby wojskowej w fińskiej armii...

Gdyby nie covid, to oczekiwana długość życia w UE, która w 2019 roku wynosiła już 81,3 lat, dalej by rosła. Pandemia zachwiała tymi dobrymi statystykami, bo w latach 2020 i 2021 nastąpił spadek średniej długości życia.

Jak podaje Eurostat, w 2021 roku średnia długość życia w UE wynosiła 80,1 lat. Ale panie żyją zdecydowani dłużej niż panowie, bo ta średnia dla kobiet wynosiła 82,9 roku, czyli o 5,7 roku dłużej niż w przypadku mężczyzn, którzy średnio żyli 77,2 lat.

Największa różnica w trwaniu życia kobiet i mężczyzn była na Łotwie, bo aż o 9,8 lat, a najniższa we francuskim regionie Majotty, bo tylko o 2,3 roku. Jednak we wszystkich 242 unijnych regionach NUTS 2 (klasyfikacja jednostek terytorialnych stosowna do celów statystycznych) kobiety żyją dłużej niż mężczyźni.

TU ŻYJE SIĘ NAJDŁUŻEJ

SĄ MIEJSCA W EUROPIE, GDZIE LUDZIE ŻYJĄ BARDZO DŁUGO. JEDNAK NIE MA REGIONU, GDZIE KOBIETY ŻYŁYBY KRÓCEJ NIŻ MĘŻCZYŹNI, ALE TU POCIECHĄ DLA PANÓW NIECH BĘDZIE TO, ŻE PO OKRESIE ZAŁAMANIA SPOWODOWANEGO COVIDEM ZNOWU LINIA NASZEGO ŻYCIA ROŚNIE.

Stońce Hiszpanii dają siłę

Największe szanse na długie życie mają kobiety w hiszpańskim Madrycie, gdzie oczekiwana długość życia pań wynosi 88,2 lat, a następnie w pięciu innych regionach Hiszpanii – Nawarra (87,6 lat), Kastylii i Leon (87,5 lat), Kantabrii (87,1 lat), Galicji oraz País Vasco (po 87 lat). Poza Hiszpanią długie życie czeka kobiety w Rodan – Alpy we Francji i włoskim Tryden-cie (po 86,7 lat).

Natomiast w przypadku mężczyzn najwyższą średnią długość życia w momencie urodzenia w 2021 r. była we wspomnianym autonomicznym regionie Wysp Alandzkich i wynosiła 82,8 lat. Na dwóch kolejnych miejscach znalazły się znowu Madryt (82,2 lat) i Navarra ze stolicą Pampeluną, która słynie z goniłwy byków ulicami miasta (81,9 lat). Za nimi był Sztokholm (82,1 lat), szwedzka Smalandia i wyspy (81,9 lat).

Pod drugiej stronie rankingu znalazły się Buł-

garia i Rumunia, gdzie średnia trwania życia wynosi w niektórych regionach nieco powyżej 66 lat dla mężczyzn i ok. 74 lata dla kobiet.

Nad Wisłą żyje się krócej

Jak na tym tle wypada Polska? Według Eurostatu średnia trwania życia w 2021 roku wynosiła u nas 75,5 lat (79,6 lat dla kobiet i 71,6 lat dla mężczyzn). Pod względem przeciętnego trwania życia mężczyzn Polska zajęła dopiero 25. miejsce spośród 34 krajów europejskich uwzględnionych w analizie.

W tej statystyce jako kraj najlepiej wypadła Szwajcaria, gdzie przeciętne trwanie życia mężczyzn wyniosło 81,8 lat, Islandia (81,8 lat) oraz Norwegia (81,7 lat), a najslabiej Bułgaria (68 lat) i Łotwa (68,2 roku). Natomiast wśród kobiet najdłuższe przeciętne trwanie życia odnotowano w Hiszpanii (86,2 lat), a najkrótsze w Bułgarii (75,1 lat) i Macedonii Północnej (75,5 lat).

Jednak i u nas są regiony, gdzie mieszkańcy żyją zdecydowanie dłużej niż w pozostałych województwach (Małopolska). Tu dla pań średnia trwania życia, jak wyliczył Eurostat, wynosiła 80,9 lat, a dla panów – 73,4 lata, a więc już dużo bliżej przeciętnej w UE.

Jak długie życie czeka mieszkańców Warmii i Mazur? Niestety nieco krótsze niż nawet średnia krajowa. Według wyliczeń Europejskiego Urzędu Statystycznego w 2021 roku było to 79,3 lat dla pań i 70,6 lat dla panów.

Także w Polsce pandemia przerwała dobrą passę wzrostu trwania życia, bo od 1950 do 2019 roku trwanie życia w Polsce wydłużyło się o około 18 lat wśród mężczyzn oraz o około 20 lat wśród kobiet. Jak podał Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Instytut Badawczy w raporcie na temat sytuacji zdrowotnej ludności Polski w 2021 roku, długość życia mężczyzn w Polsce wynosiła średnio 71,7 lat i była krótsza o 2,3 lat niż w poprzedzającym pandemie 2019 roku. Natomiast długość życia kobiet wynosiła 79,6 lat i była krótsza o 2,1 lat w porównaniu do 2019 roku.

Oczywiście to trwanie życia nie rozkłada się równomiernie w regionie. Tu na plus wybija się Olsztyn, który znalazł się na 3. miejscu wśród wszystkich powiatów w kraju pod względem długości życia kobiet w latach 2020-2021 ze średnią 82,3 lat. A wśród mężczyzn – na 15. pozycji w Polsce ze średnią wieku 74 lata.

Co nas zabija?

Z raportu Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego wynika, że w 2021 roku mieszkańcy Polski ogółem oraz osoby w wieku powyżej 75 lat najczęściej

WEDLE
STATYSTYK
ŻYJEMY CORAZ
DŁUŻEJ

umierali z powodu chorób serca. Drugą w kolejności chorobą odpowiedzialną za zgony Polaków w 2021 roku był COVID-19, który wśród osób w wieku 25-74 lata był najczęstszą przyczyną zgonu, a wśród osób najstarszych w wieku 75 lat i więcej znalazł się na drugim miejscu. Trzecią przyczyną były choroby naczyń mózgowych, czwartą – miażdżyca, a piątą – rak tchawicy, oskrzeli i płuc.

Ale perspektywy są optymistyczne. Polacy będą bowiem według Eurostatu żyli dłużej. I tę dobrą tendencję już pokazują dane za ubiegły rok. Jak wynika z raportu GUS „Trwanie życia w 2022 roku” średnia długość życia kobiet w Polsce to obecnie 81,1 roku, a mężczyzn – 73,4 roku. Mamy więc powody do zadowolenia, bo rośnie przeciętne trwanie naszego życia. Ale czy w 2050 roku średnia oczekiwana długość życia sięgnie 85 lat, jak się prognozuje, to będą wiedzieć tylko ci, którzy doczekają połowy XXI wieku.

Gazeta Olsztyńska zawsze
pod ręką. Zaprenumeruj
e-wydanie: kupgazete.pl

REKLAMA

UWAGA, MIESZKAŃCY OLSZTYNA

Rusza II edycja programu Ciepłe Mieszkanie

Zainteresowanych dotacją na wymianę źródła ciepła na paliwo stałe oraz dotacją na termomodernizację prosimy o odwiedzenie strony Urzędu Miasta Olsztyna, zapoznanie się z informacją i wypełnienie ankiety.

Ankieta jest kierowana do właścicieli lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych, najemców lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Olsztyn oraz wspólnot mieszkaniowych obejmujących od 3 do 7 lokali mieszkalnych.

Ankiety można wypełnić internetowo pod adresem cieplemieszkanie.olsztyn.eu lub telefonicznie (telefon czynny od pn. do pt. w godzinach 8.00-15.00) pod numerem **89 527-31-11 wew. 490.**

Termin wypełnienia ankiety mija 26 listopada 2023 roku.

**STANISŁAW
KRYŚCIŃSKI**
s.kryscinski@
gazetaolsztynska.pl

Obecnie na orbicie jest 12 polskich satelitów. Pierwszy był Brite-PL1 Lem wystrzelony 21 listopada w 2013 roku, a drugi Brite-PL2 Heweliusz wystrzelony w kolejnym roku. Oba satelity zostały zbudowane w Centrum Badań Kosmicznych PAN. Listopad zdaje się być dobrym miesiącem dla polskich ambicji w zakresie obecności w przemyśle kosmicznym. Dokładnie 11 listopada na orbitę okołozemską trafiły: stworzony w Gliwicach satelita Intuition-1 oraz satelita obserwacyjny STORK-7. Zostały wystrzelone w kosmos na pokładzie rakiety Falcon 9.

Wprawdzie wciąż nie mamy dużego satelity komunikacyjnego, ale mamy świetnych specjalistów i rozrastające się zaplecze. Cieszymy się uznaniem jako producenci komponentów. W tej chwili korzystamy z satelity francuskiego. Od tego państwa kupiliśmy też satelity, które na orbitę mają trafić do 2027 roku.

Pierwszy był Lem

Również 10 lat temu, 21 listopada 2013 r., z rosyjskiego kosmodromu Dombrowskij wystartowała rakieta Dniepr, która wyniosła na orbitę pierwszego polskiego satelity naukowego, nazwanego Lem. Lem oddzielił się od górnego stopnia rakiety po niespełna 16 minutach lotu. Również godzinę i 38 minut po starcie nawiązano pierwszy kontakt. Trwał 12 minut. Testy trwały do 28 listopada, kiedy to rozpoczęła się faza naukowa, która trwała do maja 2020 roku. Po dekadzie satelita wciąż łączy się z Ziemią. Lem to kosmiczna kostka, cubesat o wymiarach 20 x 20 x 20 cm. Jego podstawowym instrumentem badawczym jest teleskop o średnicy zaledwie 30 mm, ogniskowej 70 mm i stosunkowo szerokim polu widzenia (24 stopnie). To wystarczyło, by przez dekadę na orbicie niewielki cubesat dokonał aż 6 mln obserwacji gwiazd jaśniejszych i gorętszych od Słońca. Dzięki Lemowi i drugiemu polskiemu satelicie z konstelacji BRITE polscy naukowcy badali mechanizmy transportu

energii i momentu pędu działające we wnętrzach najgorętszych gwiazd.

Lem jest jednym z pięciu satelitów składających się na kanadyjsko-austriacko-polską konstelację BRITE (ang. Bright Target Explorer, czyli Badacz Jasnych Obiektów). Autorem pomysłu na międzynarodową konstelację, a także planu naukowego i planów realizacji satelitów serii BRITE, był profesor Sławomir Ruciński – polski astronom wykładający na Uniwersytecie w Toronto. Polską część projektu, czyli nanosatelity Lem i Heweliusz, sfinansowało ówczesne Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Prawie cały polski

Dokładnie 11 listopada tego roku na pokładzie rakiety Falcon 9 firmy SpaceX na orbitę dwie trafiły dwie polskie satelity. To satelita Intuition-1 oraz satelita STORK-7. Za skonstruowanie, oprogramowanie, wyniesienie i operację satelity STORK-7 na orbicie odpowiada firma SatRev. To wrocławska firma założona w 2016 roku, działająca w branży kosmicznej – pierwsza z polskich podmiotów komercyjnych, które umieściły swoje obiekty na orbicie. STORK-7 został wyposażony w 28 ogniw perowskitowych start-upu Saule Technologies.

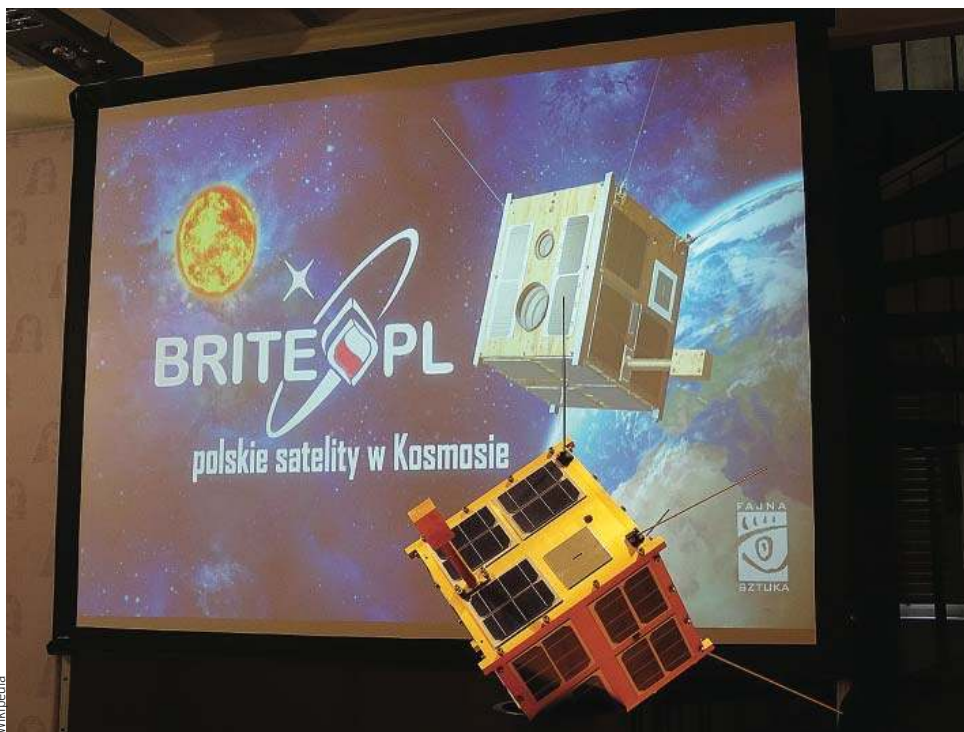
Z kolei satelita Intuition-1 ma części zaprojektowane i zbudowane przez inżynierów KP Labs. Obserwuje Ziemię za pomocą kamery hiperspektralnej. Przetwarza dane bezpośrednio na orbicie z wykorzystaniem głębokich sieci neuronowych. Jest wyposażony w instrumenty, które pozwalają m.in. na bardzo precyzyjne określenie zawartości makroelementów w glebie. To bardzo istotna wiedza, od której zależy stan upraw. Pomaga odpowiednio dobrać nawóz. Dzięki Intuition-1 rolnicy mogą otrzymać dane w bardzo krótkim czasie.

Intuition-1 działa z wykorzystaniem algorytmów sztucznej inteligencji zdolnych wykryć zmiany na kolejnych zobrazowaniach. Może pełnić funkcję orbitalnego laboratorium.

KP Labs to firma z sektora New Space, której misją jest przyspieszenie eksploracji kosmosu przez rozwój autonomicznych statków kosmicznych i technologii

POLACY NIE „GĘSI”. SWOJE SATELITY MAMY

W ZASADZIE MAMY MIKROSATELITY, A NIE SATELITY. PIERWSZA Z NICH OBCHODZIŁA WŁAŚNIE SWOJE 10-LECIE NA ORBICIE. TE PRAWDZIWE, KTÓRE DAJĄ TAK POŻĄDANE W OBECNYCH CZASACH INFORMACJE, POWALAJĄ UCZESTNICZYĆ W PRZEPŁYWIE DANYCH ORAZ TWORZĄ POTENCJAŁ MILITARNY, DOPIERO KUPUJEMY.

Dzięki Lemowi i drugiemu polskiemu satelicie z konstelacji BRITE polscy naukowcy badali mechanizmy transportu energii i momentu pędu działających we wnętrzach najgorętszych gwiazd

robotycznych. Obecnie firma realizuje 17 projektów dla ESA, NASA i podmiotów prywatnych.

Pora na Polskę

Polska planuje budowę co najmniej czterech własnych satelitów. Systemy rozpoczną działanie w 2027 roku. Ministerstwo Rozwoju i Technologii informuje, że trzy satelity to będą maszyny optoelektroniczne, a jedna radarowa.

Dzięki nim zyskamy dostęp do wysokorozdzielczych danych z obserwacji Ziemi, a rodzime firmy – wiedzę z zakresu produkcji i integracji systemów satelitarnych. Dane satelitarne są dzisiaj wykorzystywane m.in. w gospodarce przestrzennej, rolnictwie, zarządzaniu kryzysowym czy ochronie środowiska.

Będą służyły m.in. rejestrowaniu, ocenie i monitorowaniu skutków zmian klimatycznych i zanieczyszczenia środowiska, a także do oceny bezpieczeństwa czy też np. do określenia wysokości wsparcia państwa dla rolników i przedsiębiorców. Technika satelitarna jest bardzo ważna na współczesnym polu walki. Tu potrzeby Wojska Polskiego ma zaspokoić zakup satelit rozpoznawczych od Francji.

Umowa, która już weszła w życie, obejmuje dwa satelity oraz naziemną stację odbiorczą. Produkcją urządzeń ma się zająć koncern Airbus. Aparaty mają zapewnić rozpoznawanie obrazowe i moc wykrywać obiekty z dokładnością do 30 cm. Oprócz tego polskie satelity będą działać w ramach tzw. konstelacji francuskiej,

dzięki czemu Polska zyska dostęp do danych zwiększonego obszaru naszego globu.

Satelity zakupione przez Polskę to część serii Pleiades, a konkretnie – model Pleiades Neo. Aktualnie na orbicie znajdują się dwa satelity Pleiades Neo i to właśnie z nich Polska zastępczo korzysta od 2023 roku. Kupione satelity na orbitę trafią do 2027 roku.

Gęsto na orbicie

Obecnie na ziemskiej orbicie znajduje się około 10 290 satelitów, z czego około 7800 sprawnych. Ponad 67 proc. aktywnych satelitów na ziemskiej orbicie należy do firm i agencji ze Stanów Zjednoczonych. Za USA na rynku w pierwszej czwórce znajdują się jeszcze Chiny i Wielka Brytania, które mają odpowiednio 9 proc. i 8 proc. udziałów. Więcej niż 1 proc. wszystkich satelitów mają Rosja (niecałe 3 proc.) i Japonia (1,5 proc.). W Europie najwięcej obiektów posiada Europejska Agencja Kosmiczna – 1 proc. Oprócz niej duży udział w skali kontynentu mają też Niemcy (0,76 proc.) i Francja (0,5 proc.). Obiekty wojskowe na orbicie to ponad 6 proc.

Światowy rynek kosmiczny w 2022 r. przyniósł 384 mld USD przychodu. Rynek satelitarny odpowiada za 73 proc. tej wartości (281 mld USD). Najwięcej dochodów generuje rynek sprzętu naziemnego służącego do odbioru sygnału satelitarnego (145 mld USD) oraz same usługi satelitarne (113 mld USD). Produkcja samych satelitów w 2022 roku była warta niecałe 16 mld USD.

Studenci tworzą satelity:

Studenci z Politechniki Warszawskiej kończą pracę nad satelitą PW-Sat3. Zadaniem urządzenia będzie sprawdzenie napędu, który pomoże rozwiązać problem kosmicznych śmieci. Wcześniej wystąpił w kosmos już dwa satelity. W lutym 2012 roku na orbitę został wyniesiony PW-Sat, pierwszy polski sztuczny satelita. Jego misję kontynuował, wystrzelony w 2018 roku, PW-Sat2. Od kilku lat członkowie Studenckiego Koła Astronautycznego na Wydziale Mechanicznym Energetyki i Lotnictwa Politechniki Warszawskiej pracują nad kolejnym satelitą – PW-Sat3. Ten zostanie wystrzelony już w 2024 roku.

REKLAMA

komunikat

OGŁOSZENIE O OTWARTYM SPOTKANIU KONSULTACYJNYM w ramach konsultacji społecznych dotyczących projektu gminnego programu rewitalizacji dla gminy Susz na lata 2024-2030

Burmistrz Susza zaprasza do wzięcia udziału w spotkaniu konsultacyjnym w ramach konsultacji społecznych dotyczących projektu Gminnego programu rewitalizacji dla gminy Susz na lata 2024-2030. **Termin spotkania: 06.12.2023 r. o godz. 14.00.** Spotkanie odbędzie się w Urzędzie Miejskim w Suszu, ul. Józefa Wybickiego 6, 14-240 Susz, w sali nr 1.

Burmistrz Susza

DYNAMICZNIE, EKOLOGICZNIE I OSZCZĘDNI

5 października tego roku ceny energii na rynku bilansującym w Polsce już po raz kolejny były ujemne, tym razem łącznie przez 10 godzin. Sytuacje takie występują coraz częściej na terenie UE i związane są z rosnącą liczbą odnawialnych źródeł energii. Czy jednak każdy z nas będzie mógł skorzystać na takiej giełdowej zniżce cen? Już wkrótce tak dzięki zdalnym licznikom i taryfom dynamicznym.

Energia elektryczna to towar, który porównać można do świeżych owoców lub ryb: aby była użyteczna, musi zostać natychmiast wykorzystana lub odpowiednio zmagazynowana. Wydajność odnawialnych źródeł energii zależy od warunków pogodowych. Wraz ze wzrostem udziału OZE w miksie energetycznym, kiedy słońce oświetla panele fotowoltaiczne z całą mocą, a wiatr rozpędza turbiny wiatraków, energii może być na tyle dużo, że przy stosowaniu do rozliczeń stałych okresowych cen energii nie będzie wystarczająco wielu chętnych, aby w całości z niej skorzystać.

ZDALNE LICZNIKI I TARYFY DYNAMICZNE

Wedle stanu na koniec października 2023 roku blisko 2,4 miliona odbiorców przyłączonych do sieci Energa-Operator ma już zainstalowany licznik zdalnego odczytu. Do 2026 roku Energa-Operator planuje zamontować je u wszystkich swoich klientów. Tego typu urządzenia pomiarowe zapamiętują dane o zużyciu energii w każdej godzinie doby. Pozwala to na prowadzenie rozliczeń na podstawie bieżących cen energii. Wprowadzane w polskim prawie zmiany już niedługo nałożą na dużych sprzedawców energii elektrycznej obowiązek wprowadzenia taryf dynamicznych do swojej oferty. Rozliczanie w oparciu o rynkowe, rzeczywiste dla danej chwili ceny energii stanie się wtedy dostępne dla wszystkich chętnych odbiorców, u których zamontowany już został zdalny licznik.

CZY TO SIĘ OPLACA?

Taryfy dynamiczne będą dobrym wyborem dla wszystkich tych, którzy są gotowi korzystać z energii elektrycznej w sposób świadomy. Jeżeli w jednym momencie jest ona niezwykle tania, to oczywiście w innym będzie droższa niż przy standardowych, opartych na stałych taryfach sposobach rozliczeń. Dlatego też przy rozważaniu przejścia na taryfę dynamiczną należy przemyśleć sposób korzystania z energii w domu lub firmie. Warto zadać sobie pytanie o to, w jakim stopniu możemy zmienić swoje nawyki, ale też rozplanować kompleksowo pracę urządzeń w użytkowanym obiekcie. Jeżeli np. budynek ogrzewa pompa ciepła, to przy jego odpowiedniej efektywności energetycznej prawdopodobnie jej pracę da się dostosować do godzin, kiedy

energia elektryczna jest najtańsza, bez ograniczania komfortu przebywających w nim osób. Jeszcze korzystniej wyglądać może sytuacja w przypadku zastosowania magazynu energii lub ładowania pojazdu elektrycznego, który także może pełnić funkcję magazynu. Taki magazyn będzie można naładować wtedy, kiedy energia jest bardzo tania, aby wykorzystać ją później. Oznacza to, że mniej energii w innym czasie będzie musiało zostać wyprodukowanej z paliw kopalnych.

NIE TRZEBA BĘDZIE CZUWAĆ PRZY WŁĄCZNIKU

Stosowane przez Energa-Operator liczniki posiadają port, za pomocą którego, na wniosek odbiorcy, skomunikować je będzie można z domową siecią urządzeń (IoT). Takie rozwiązanie wraz z odpowiednimi,

udostępnionymi np. przez sprzedawców energii lub inne firmy się w tym specjalizujące, aplikacjami pozwoli na wcześniejsze zaplanowanie oraz zautomatyzowanie pracy urządzeń w odniesieniu do aktualnych rynkowych cen energii.

TARYFY DYNAMICZNE TO NIE WSZYSTKO

Dane dostarczane na bieżąco za pomocą liczników zdalnego odczytu umożliwią powstanie rynku usług elastyczności sieci, w którym uczestniczyć będą mogli na szeroką skalę odbiorcy oraz prosumenci. W przypadku taryf dynamicznych głównym celem jest dostosowanie korzystania z energii do jej cen wynikających z sytuacji obejmującej np. cały kraj. Usługi elastyczności sieci świadczane będą przez jej użytkowników na rzecz

operatorów systemów dystrybucyjnych (takich jak Energa-Operator) i w wielu przypadkach wynikać będą z działania lokalnej sieci, umożliwiając zapewnienie odpowiednich parametrów jej pracy w różnych warunkach. Użytkownicy będą mogli, na prośbę OSD, np. zmniejszyć ilość pobieranej energii lub wprowadzić ją z magazynu energii do sieci m.in. w sytuacji, kiedy prowadzone będą prace naprawcze lub modernizacyjne. Usługi realizowane będą m.in. za pomocą portali i aplikacji, na zasadach rynkowych, z odpowiednią korzyścią finansową dla tych, którzy zdecydują się wspomóc działanie sieci.

Energa-Operator wraz z partnerami z UE wypracowuje obecnie rozwiązania dotyczące rynku elastyczności sieci w ramach wspieranych przez Komisję Europejską projektów OneNet oraz EUniversal (program Horyzont 2020).

ENERGA-OPERATOR – KIM JESTEŚMY?

Energa-Operator pełni funkcję operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) na terenie około 1/4 powierzchni Polski, dostarczając energię elektryczną ponad 3,3 miliona odbiorców. Nie jesteśmy sprzedawcą energii elektrycznej. Dostarczamy ją niczym kurier zakupiony towar. Zobowiązani jesteśmy także do dokonywania pomiarów zużytej lub wyprodukowanej energii elektrycznej wprowadzonej do sieci, a także kontroli jej parametrów. Dzięki licznikom zdalnego odczytu dbamy o jej dobrą jakość. Liczniki tego typu zamontowane zostały już u ponad 2,2 miliona odbiorców przyłączonych do sieci Energa-Operator. Odpowiadamy także za przekazywanie pozyskanych danych pomiarowych uczestnikom rynku.

BLISKO PÓŁ MILIONA LICZNIKÓW DZIĘKI DOFINANSOWANIU Z UE

Energa-Operator uzyskała blisko 65 milionów złotych dofinansowania, w ramach umowy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zakup liczników zdalnego odczytu. Objęty wsparciem projekt „Zakup jedno i trójfazowych liczników zdalnego odczytu wraz z modemami komunikacji zastępczej LTE w Energa-Operator SA – dostawy w latach 2023-2024” pozwoli na zakup ponad 457 tysięcy tego typu urządzeń, a także przeszło 23 tysięcy modemów komunikacji zastępczej LTE. Montowane przez Energa-Operator liczniki mają możliwość komunikacji zarówno z wykorzystaniem linii elektroenergetycznej (PLC), jak też i za pomocą modemu LTE po jego instalacji. Modemy mogą być stosowane m.in. tam, gdzie nie ma jeszcze infrastruktury pozwalającej na przesyłanie danych za pomocą linii elektroenergetycznej.

W dobrym kontakcie
z ENERGA-OPERATOR

www.energa-operator.pl

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

Wszystko zaczęło się dzieś lat temu. Maciej Miller z Olsztyna, który dzisiaj jest 29-letnim reżyserem i operatorem kamery, miał swojego mentora. Był nim wujek Leszek, bardzo aktywny mężczyzna, którego wszędzie było pełno.

— Jego życie było bardzo bujne. Wychował bojorzystów, którzy zdobywali puchary i odnosili sukcesy. Pod swoimi skrzydłami miał również wicemistrza Polski na rowerze wyczynowym. Zdecydowanie był aktywnym człowiekiem. Wcześniej pracował w policji w wydziale kryminalnym. Miał więc cały czas mnóstwo ludzi wokół. Ale chętnie też im pomagał. Może dlatego, gdy zachorowała jego matka, nie wahał się i postanowił zrezygnować ze wszystkiego, żeby się nią opiekować — opowiada Maciej Miller. — Wujek Leszek musiał przestawić swoje życie o 180 stopni. On był już emerytem, a ja kończyłem liceum. Byłem zaskoczony jego bohaterstwem. Wtedy też stawiałem pierwsze kroki z kamerą. Pomyślałem, że muszę wujkowi towarzyszyć. Stworzyłem wtedy krótki amatorski film na jego temat. Potem, gdy wujek Leszek poświęcał się na całego, zatracając w tym siebie, zastanawiałem się, co jest podstawą tej jego relacji z mamą. Chciałem szukać głębiej. Dlatego raz na jakiś czas wracałem do tematu z kamerą. Bywało, że porzucałem pomysł. Potem znowu filmowałem. Ciągłe jednak ta historia nie chciała znaleźć swojego zakończenia i stawiała mnóstwo pytań. Ciekawiło mnie, jak działała ich relacja, skąd wzięła się

Maciej Miller

MÓJ BOHATER: WUJEK LESZEK

„MÓJ WUJEK LESZEK” TO OPOWIEŚĆ O CZŁOWIEKU, KTÓRY RZUCA AKTYWNE ŻYCIE, ŻEBY OPIEKOWAĆ SIĘ SWOJĄ CHORĄ MATKĄ. FILM POWSTAŁ W OLSZTYNIE, ZREALIZOWAŁ GO MACIEJ MILLER. WŁAŚNIE TRWA MONTAŻ, ŻEBY DOKUMENT MÓGŁ POTEM WYPŁYNAĆ NA SZEROKIE WODY.

tak wielka bliskość między nimi, jaki jest koszt takiego poświęcenia i jak wujek odnajdzie się w rzeczywi-

stości, gdy jego mamy już zabraknie. Jej śmierć była przecież nieuchronna. Wujek przez niemal dzie-

się lat siedział zamknięty z nią w czterech ścianach mieszkania. Wkońcu przyszło zakończenie. Niestety

nie mogę go zdradzić. Nie chcę spojlerować filmu. Najciekawsze jednak w dokumentach jest to, że życie pisze najlepszy scenariusz. Wydarzają się rzeczy, o których wcześniej nie śmiałbym pomyśleć.

Portret prawdziwego człowieka

Maciej Miller jest dziś absolwentem Gdyńskiej Szkoły Filmowej. Jego dokumentalny film dyplomowy „Między nami” pokazywany był na blisko 30 międzynarodowych festiwalach, zdobywając 11 nagród. Jego kolejny film dokumentalny „Opowiedz mi o mnie” został doceniony na festiwalach m. in. w Estonii. Jako operator otrzymał dwie nominacje festiwalu Camerimage oraz był autorem zdjęć do krótkometrażowego filmu nominowanego do Złotej Palmy w Cannes. Gdy rozwijał się jako twórca filmowy, historia wujka Leszka toczyła się cały czas w tle.

— Wujek miał ogromny wpływ na moje życie. To między innymi dzięki niemu zająłem się nagrywaniem i chwyciłem do ręki kamerę. Zauważył coś we mnie i wręcz przekupił, żebym spróbował. To było w czasach, gdy fotografowałem. Namówił mnie, żebym zrealizował film dla jego kolegi. Jako zapłatę miałem dostać gadżet do aparatu. Zgodziłem się. I wtedy zaraziłem się filmem, a pasja związana z filmem trwa do dzisiaj. Wujek był zawsze otwarty, więc gdy towarzyszyłem mu z kamerą, nie odwracał się, ale pozwalał się filmować — wspomina Maciej. — Punktem wyjścia do opowiadania tej historii jest moja perspektywa. Patrę na wujka i jego historię moimi oczami. Do tego film jest bardzo rodzinny i lokalny. Wszystko dzieje się w Olsztynie. W filmie wziął udział nawet mój syn, a montażystką

jest moja partnerka, też olsztynianka — Monika Stachowicz. Z kolei autorką tekstu do narracji jest Joanna Okuniewska, też olsztynianka, popularna podcasterka znana jako „Tu Okuniewska”. W filmie jest na pewno duży procent mojego osobistego wkładu, co jest wyjątkowe. Dzięki temu udało się wejść w życie głębiej i stworzyć portret prawdziwego człowieka. Wujek Leszek był otwarty, a że był mi bliiski, więc mogłem historię opowiedzieć również przez pryzmat emocji. Gdyby nie ten osobisty pierwiastek, trudno byłoby osiągnąć to, co zadziało się przed kamerą. Nie ukrywam, że również z tego powodu praca nad filmem nie jest łatwa. Ale z pomocą przysłała mi zaufana ekipa, na której polegam. Absolutnie oddałem się ich intuicji.

Podzielić się z ludźmi

Prace nad filmem już się ukończyły.

— Trwało to długo. Historia wydarzyła się naprawdę, ale na potrzeby filmu musieliśmy napisać scenariusz jakby na nowo. Było mnóstwo wersji, ale ta ostateczna, według mnie, jest ciekawie opowiedziana i mam nadzieję, że będzie w stanie poruszyć widza. W filmie pojawiają się animacje, które również wymagały czasu — zauważa reżyser. — Na razie dokument pojawi się na festiwalach. Ale moim głównym celem jest to, żeby podzielić się tą historią z ludźmi. Wujek był wyjątkowy, a jego poświęcenie rodzi mnóstwo pytań. A może w takiej sytuacji należy postawić granicę i pamiętać również o sobie? Mam nadzieję, że film będzie w stanie skłonić do przemyśleń.

Film został współfinansowany przez Polski Instytut Sztuki Filmowej i Warmińsko-Mazurski Fundusz Filmowy.

Kadr z filmu „Mój wujek Leszek”

REKLAMA

Dr n. med.
JACEK NOWAK
specjalista chirurgii ogólnej
i naczyniowej
PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30
REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33
Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)

NEUROLOG
BEATA NOWAK
specjalista neurolog
poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00
Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00
Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED

III KONGRES 3W: WYRUSZ Z NAMI W PRZYSZŁOŚĆ

JAK TECHNOLOGIE ZWIĄZANE Z WODĄ, WODOREM I WĘGLEM PRZEKSZTAŁCAJĄ ŚWIAT? JAKIE ZMIANY ZDANIEM ŚWIATOWEJ SŁAWY FUTUROLOGA MICHIO KAKU CZEKAJĄ BIZNES I SPOŁECZEŃSTWO? JAK TECHNOLOGIE WĘGLOWE UMOŻLIWIĄ NAM PODBÓJ KOSMOSU? CO WYBITNY FIZYK ANDRZEJ DRAGAN SĄDZI O SZTUCZNEJ INTELIGENCJI?

TO TYLKO KILKA Z TEMATÓW, NA KTÓRE DYSKUTOWAĆ BĘDĄ EKSPERCI PODCZAS KONGRESU 3W, ORGANIZOWANEGO 27-28 LISTOPADA PRZEZ BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.

Michio Kaku
Jeden z najwybitniejszych uczonych naszych czasów, profesor nauk fizycznych, futurolog, autor światowych bestsellerów.

Joanna Jurga
Projektantka produktu i przestrzeni, innowatorka i wykładowczyni, pasjonatka kosmosu.

Fionn Ferreira
Naukowiec, aktywista i wynalazca, twórca metody usuwania plastiku z mórz i oceanów.

Goście specjalni

3W

3W • WODA • WODÓR • WĘGIEL

NAUKA, TECHNOLOGIA, PRZYSZŁOŚĆ

Kongres 3W to przede wszystkim miejsce, gdzie technologia spotyka przyszłość, a innowatorzy z różnych dziedzin łączą siły. Naukowcy, myśliciele, ludzie, od których zależy przyszłość – to oni są głównymi bohaterami tegorocznej edycji Kongresu.

Profesor Michio Kaku, światowej sławy fizyk i futurolog, zabierze nas w podróż przez nowe możliwości dla biznesu i społeczeństwa. Andrzej Dragan, utalentowany fizyk i artysta, odpowie na pytanie: „Czy AI nas zje?”, a Joanna Jurga, projektantka synestetyczna i badaczka warunków życia w izolacji, oraz prof. Łukasz Kaczmarek, ekspert od grafenu, podzieli się wiedzą na temat polskich osiągnięć w przemyśle kosmicznym.

Eksperti z różnych dziedzin przedstawiają inspirujące prezentacje oraz poprowadzą dyskusje na temat nowoczesnych technologii, zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi oraz perspektyw rozwoju technologii wodorowych.

Skupimy się na innowacyjnym podejściu do efektywnego zarządzania zasobami wodnymi, które wykorzystuje sztuczną inteligencję, a zwłaszcza na optymalnym wykorzystaniu wody w rolnictwie, sektorze znacząco obciążającym jej zasoby.

Dr inż. Edyta Łaskawiec, rzeczniczka nauki, specjalistka ds. technologii wody i ścieków z Politechniki Śląskiej, zabierze nas w podróż przez innowacyjne

metody walki z zanieczyszczeniami przy wykorzystaniu technologii 3W.

Jui-Wen Chen, CEO tajwańskiej firmy Ding Tai Co., Ltd. i wynalazca technologii JW Eco-Technology, Viktor Reimer, Kierownik Rozwoju Naczyni Ciśnieniowych w ACTC Tech, oraz Marcin Sawczuk z Uniwersytetu Cornell omówią globalne trendy i wyzwania związane z nowoczesnymi technologiami wodnymi.

Fionn Ferreira, młody naukowiec i pionier w dziedzinie przeciwdziałania zanieczyszczeniu tworzywami sztucznymi, podzieli się unikalnym podejściem do wyzwań związanych z plastikiem, zapewniając inspirujący przegląd drogi od koncepcji do praktycznych działań zmierzających do zmiany naszego świata.

Nie zabraknie tematów związanych z wodorem, m.in. czeka nas prezentacja, o tym, jak wodór może być kluczowym elementem w kreowaniu cyrkularnych miast.

Jakub Pikulski z Uwaga, Wodór! poprowadzi dyskusję na temat wodorowych miast przyszłości, skupiając się na nowatorskich rozwiązaniach i wyzwaniach.

Instytut ORGMASZ i Sieć Badawcza Łukasiewicz zaprezentują główne wnioski z raportu na temat społecznych reakcji na technologię wodorową, a następnie poprowadzą dyskusję na ten temat.

PEŁNY DOSTĘP DO WIEDZY

Kongres 3W to bez wątpienia wyjątkowe wydarzenie tej jesieni. Opłata rejestracyjna wynosi 300 zł, a cena biletu obejmuje udział we wszystkich aktywnościach, od śniadania networkingowego, panele dyskusyjne, prezentacje case study aż po sesję Q & A. To nie tylko okazja do zdobycia najnowszych informacji z sektora 3W, ale również wyjątkowy moment, aby posłuchać wybitnych naukowców i najbardziej fascynujących osobowości naszych czasów.

RELACJE, KTÓRE PRZETRWAJĄ

Śniadania networkingowe, sesje speed dating, inspirujące dyskusje i warsztaty – to wszystko tworzy atmosferę sprzyjającą wymianie pomysłów i zawieraniu nowych znajomości. To właśnie poprzez współpracę, wymianę myśli i nawiązywanie nowych relacji powstają innowacyjne rozwiązania. Do tego dążymy w Idea 3W! Dlatego nasze wydarzenie nie tylko skupia się na dostarczeniu informacji, ale także stwarza wyjątkową przestrzeń, gdzie kontakty stają się mostem do kreatywnego współdziałania i tworzenia przyszłości.

ZAREJESTRUJ SIĘ JUŻ DZIŚ!

Dołącz do pionierów, wizjonerów i liderów zmiany. Weź udział w Kongresie 3W i zapisz się już dziś na www.Kongres3W.pl. To niepowtarzalna szansa, której nie możesz przegapić.

Tworzysz innowację w obszarze wody, wodoru i węgla?

Weź udział w Kongresie 3W 27 - 28 listopada 2023, Warszawa

SPOKÓJ I WYGODA Z POŻYCZKĄ GOTÓWKOWĄ

Weź pożyczkę przez aplikację IKO:

- nawet do 24 rat
- dla tych, którzy nie skorzystali jeszcze z naszej pożyczki ani kredytu gotówkowego

RRSO 11,57%

Bank Polski
dzień dobry

RRSO – Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania dla przykładu reprezentatywnego. Udzielenie i wysokość pożyczki zależy od posiadania zdolności kredytowej. Szczegóły, w tym Taryfa Prowizji i Opłat Bankowych, dostępne są w placówkach banku i na pkobp.pl. Aplikacja IKO jest usługą bankowości elektronicznej.

www.pkobp.pl, infolinia: 800 302 302 brak opłat dla numerów krajowych na terenie Polski; w pozostałych przypadkach opłata zgodna z taryfą operatora.
+48 81 535 60 60 opłata zgodna z taryfą operatora

ELŻBIETA ŻYWCZYK
e.zywczyk@
gazetaolsztynska.pl

Pan Łukasz Pietruszka kolekcjonuje różnorodne paczuszki chusteczek higienicznych w wersji kieszonkowej. Zwieńczenie tej prawie 10-letniej historii kolekcjonerstwa pisanina odbyło się 26 października w Szkole Podstawowej nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Pisz, gdzie pan Łukasz podjął próbę ustanowienia Rekordu Polski. Wszystkie dotychczas zgromadzone opakowania zostały tego dnia policzone przez niezależnych świadków. Próba ustanowienia Rekordu Polski została zorganizowana przy okazji Tygodnia Uczniowskich Supermocy, którego pomysłodawczynią była pani Agnieszka Kucisz, wychowawczyni klasy 3A Szkoły Podstawowej nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Pisz. W dniu próby chusteczki zostały dostarczone do wyznaczonego miejsca liczenia, a następnie rozłożone na stolikach w sali lekcyjnej. Zebrani podczas wydarzenia uczniowie mieli okazję nie tylko na własne oczy zobaczyć oszalałą kolekcję, wielobarwną kolekcję, ale i poznać jej historię. Pan Łukasz chętnie odpowiadał na liczne pytania, rozwiewał wątpliwości i zachęcał młodych ludzi do znalezienia swojego hobby. Swoją udział w ustanowieniu rekordu ma również „Gazeta Piska”, bowiem oficjalnego przeliczenia zbioru dokonała jej redaktor naczelna, Elżbieta Żywczyk.

Kolekcja pana Łukasza została szczegółowo udokumentowana na zdjęciach, filmach i w specjalnym rejestrze obejmującym nazwę producenta, wygląd i kraj pochodzenia. Końcowy wynik i materiały zostały przekazane do weryfikacji, którą pomyślnie przeszły i tym samym Łukasz Pietruszka z Pisz wpisał się do Księgi Rekordów Polski jako posiadacz największej kolekcji chusteczek higienicznych. Jej wynik jest imponujący — to 1429 sztuk oryginalnie zamkniętych, niepowtarzających się opakowań!

Wszystko zaczęło się od... kataru

Historia piskiego rekordzisty zaczęła się prawie 10 lat temu. Niepozornie, bo od wiosennego kataru. Wtedy

Aktualny Rekord Polski: „Największa kolekcja chusteczek higienicznych” należy do Łukasza Pietruszki z Pisz

OD KATARU DO... REKORDU POLSKI

KOLEKCJONOWAĆ MOŻNA DOSŁOWNIE WSZYSTKO. ZNACZKI, OBRAZY, POCZTÓWKI, PUZZLE, WSPOMNIENIA, A NAWET... CHUSTECZKI HIGIENICZNE! JEDNAK NIE KAŻDA KOLEKCJA ZAPISZE SIĘ W KSIĘDZE REKORDÓW POLSKI. ABY TAK SIĘ STAŁO, KOLEKCJONER I JEGO ZBIÓR MUSZĄ SPEŁNIĆ SZEREŻ RYGORYSTYCZNYCH WYTTCZYNYCH. ŁUKASZOWI PIETRUSZCE Z PISZA TO SIĘ UDAŁO. NIEDAWNO USTANOWIŁ REKORD POLSKI NA NAJWIĘKSZĄ KOLEKCJĘ CHUSTECZEK HIGIENICZNYCH!

Zwieńczenie prawie 10-letniej historii kolekcjonerstwa pisanina odbyło się w Szkole Podstawowej nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Pisz, gdzie pan Łukasz podjął próbę ustanowienia Rekordu Polski

jednak kolekcjoner jeszcze nie wiedział, że wiosenny katar i łzawienie oczu sprawią, że w przyszłości zapisze się w Księdze Rekordów Polski. — Jestem alergikiem, dlatego też z chusteczkami niemal od zawsze byłem

za pan brat, w zasadzie to nigdy się z nimi nie rozsta- wałem. Traktowałem je jak większość ludzi, ot zwykła rzecz na codzienne potrze- by — mówi pan Łukasz. — Pewnego jednak dnia ten niepozorny artykuł hi-

gieniczny zmienił w moich oczach swój charakter. By- łem wówczas mocno prze- ziębiony, poszedłem więc po zakupy do jednej z miej- scowych aptek. Mój wygląd był najwyraźniej w opłaka- nym stanie; widząc to, pani

aptekarka podarowała mi promocyjną paczkę chusteczek. Niepozorna paczuszka przedstawiała postać w zimowej czapce i szaliku z termometrem w ustach i kubkiem gorącego napoju w dłoniach. Grafika tak mnie urzekła, że nie otwo- rzyłem tej paczuszki. Posta- nowiłem ją zachować i tak zaczęła się moja przygoda z chusteczkami.

Z czasem kolekcja zaczęła się powiększać, a do zbioru pana Łukasza trafiały nie tylko artykuły polskie, ale też z krajów takich jak Portugal- ia, Słowacja, Czechy, Niemcy, Holandia, Szkoc- ja, Włochy, Wielka Bryta- nia, USA czy Francja. Każda paczka z kolekcji jest oryginalnie zamknięta i wyróżnia się swoim wyjątkowym nadrukiem. Kolekcjoner prze- chowuje swój zbiór w szafie.

— Chusteczki higieniczne to bardzo wdzięczny ma- teriał do kolekcjonowania, gdyż nie zajmuje aż tak dużo miejsca. Moja kolekcja mie- ści się w pięciu kartonach i bez problemu trzymam ją w szafie — twierdzi.

Ulubionymi opakowania- mi pana Łukasza jest pięć paczuszek niemieckiej firmy SOFT & SICHER.

— Podarowała mi je siostra, która na stałe mieszka za gra- nicą. Grafika na chustecz- kach jest o tyle nietypowa i ciekawa, że po odwróceniu wzór układa się w uroczego jamnika ubranego w pasia- stą, białą-czerwoną koszulkę — mówi pisanin.

Najważniejsza jest wytrwałość

Aby zdobyć Rekord Polski, kolekcjoner i jego zbiór mu- szą spełnić szereg bardzo ry- gorystycznych wytycznych. — Najpierw trzeba zgłosić swoją kolekcję do Biura Rekordów Polski, a po jej zaakceptowaniu przedsta- wić sędziom dowód na jej istnienie. W moim przy- padku to posiadanie 1429 nieotwartych, różniących się od siebie opakowań chusteczek w wersji kieszonkowej — mówi pan Łukasz.

Każde z opakowań ko- lekcjoner sfotografował dwa razy — z przodu i z tyłu z oznaczonym wcześniej na górze numerem.

— Wszystko po to, aby nie było żadnych wątpliwości, że któryś z egzemplarzy mógłby się powtórzyć. Spo- rządzenie pełnej dokumen- tacji zarówno na zdjęciach i nagraniach wideo, jak i w specjalnym rejestrze, który

obejmował nazwę produ- centa, kraj pochodzenia oraz krótki opis wyglądu opakowania zajęło mi naj- więcej czasu, bo aż kilka tygodni. To żmudna praca, poświęcałem jej popołudnia i wieczory, bo przecież pra- cuję na etacie. Tej pracy było bardzo dużo, ale satysfakcja ze zdobycia Rekordu Polski jest znacznie, znacznie więk- sza — cieszy się kolekcjoner.

Jak nam powiedział, naj- ważniejszą w dążeniu do osiągnięcia wyznaczonego sobie celu jest wytrwałość. Tej cechy naszemu rekor- dziście nie brakuje. Mimo zdobytego rekordu wca- le nie spoczął na laurach, a jego chusteczkowa kolek- cja wciąż się powiększa. Ma apetyt na rekord Guinnessa? — Tu raczej nie mam szans — śmieje się Łukasz Pie- truszka. — W tej dziedzinie rekordzistą Guinnessa jest pewien Włoch, którego obecna kolekcja liczy ok. 16 tysięcy sztuk, a więc ponad dziesięciokrotnie więcej niż moja, którą kompletowałem prawie 10 lat. Chodzi mi jed- nak po głowie pewien, my- ślę, że realny do zdobycia, rekordowy pomysł. Póki co, aby nie zapeszyć, to go nie zdradzę — podsumowuje.

Od autorki:

Łukasz Pietruszka ma 35 lat, od urodzenia mieszka w Pisz, a od ponad 6 lat pracuje na poczcie jako listonosz. To otwarty, uśmiechnięty, sympatyczny i pełen poczucia humoru młody człowiek. W sierpniu br. po 6 latach hodowania ściał swoje długie włosy i oddał do Fundacji Rak'n'Roll. Na perukę dla ludzi, którzy stracili swoje włosy w wyniku ciężkiej choroby nowotworowej (pisałam o tym 17 sierpnia br. w numerze 35 „Gazety Piskiej” w artykule pt.: „Ściał włosy i oddał je w szczyt- nym celu”). Łukasz imponuje swoją postawą, ma wiele zainte- resowań i pasji, a niektóre z nich zwieńczone są rekordowymi osiągnięciami. Przy okazji tego artykułu opowiedział mi też o swoich sportowych sukce- sach w bowlingu. We wrześniu 2018 r. Łukasz po raz pierwszy odwiedził piską kregielnię, i... pobił jej dotychczasowy rekord. Zrozumiał wtedy, że ten sport jest dla niego. Od tego czasu jeszcze trzykrotnie poprawiał re- kord piskiej kregielni. Aktualny, którego jest posiadaczem, wynosi 200 pkt. Również trzy- krotnie zajął pierwsze miejsce w organizowanym corocznie Turnieju Bowlingowym o Puchar Burmistrza Pisz — wygrał 3 kule do kregli i ma 6 pucharów.

MOSKWA ANTE PORTAS, CZYLI CORAZ GROŹNIEJSZA ROSJA

Pokutuje myślenie, że Rosja słabnie. Dziś się z nim rozprawię. Polskie przysłowie, że „lepiej dmuchać na zimne” jest mądre, ale co zrobić, gdy w polityce międzynarodowej jest coraz bardziej gorąco – na co wtedy należy dmuchać i jak, żeby nie doszło do III wojny światowej?

Abstrakcja? Strachy na lachy? Na pewno nie abstrakcja i na pewno nie chodzi, aby straszyć podatników czy polityków, aby uchwalili większy budżet na obronność. Po napaści Rosji na naszego wschodniego sąsiada straszyć ani przekonywać do otworzenia budżetowej kieszy na zbrojenie już, na szczęście, nie trzeba.

Ile w tym roku czołgów Zachód przekazał Ukrainie? Odpowiedź: trzysta. Ile czołgów na front dostarczył rosyjski przemysł zbrojeniowy? Odpowiedź: siedemset. Co więcej, w 2025 roku Federacja Rosyjska odtworzy zdolność bojową sprzed 24 lutego 2022 roku, mimo olbrzymich strat już poniesionych i wciąż ponoszonych. Przemysł w państwie Putina już jest przestawiony na tryb wojenny ze wszystkimi tego praktycznymi konsekwencjami.

To nie przypadek, że do rosyjskich szkół i akademii wojskowych właśnie teraz przyjęto najwięcej w historii młodych Rosjan

Rosja umiejętnie, konsekwentnie i na dużą skalę omija sankcje Zachodu. Jak? Przez państwa trzecie. Oto na przykład państwo „X” – dawna republika Związku Sowieckiego w Azji Środkowej czy na Południowym Kaukazie – kupuje, choćby od Polski, duży wolumen różnych towarów,

ale tylko ich część dociera do tego kraju. Reszta znika po drodze, czyli po prostu jest reeksportowana właśnie do Rosji. Często robią to różne firmy prywatne, ale państwo przemyka, bo przecież z tego ma też korzyści finansowe.

Są też sytuacje pójścia już nawet nie „po bandzie”, ale

„na rympał” przez zachodnie firmy, które wprost handlują, mimo zakazów, z Rosją. Ba, dostarczają komponentów potrzebnych rosyjskiej okupacyjnej armii! I tak, konkretnie: tylko w roku 2023 producenci butów dla rosyjskiej armii kupili za miliony dolarów komponenty

i surowce typu: skórę, klej, części zamienne do maszyn produkujących obuwie wojskowe, bezpośrednio z Zachodu. Przodują w tym, jak zwykle, Niemcy – znów konkretnie: firma Neuhaus, ale też Belintertrans, która z kolei ma kapitał niemiecko-białoruski. Jest też firma z Italii Conceria Cervinia Spa.

Buty – dla żołnierzy rzecz ważna. Dla prowadzenia wojny ważniejsze są jednak rakiety. Okazuje się, że do rosyjskich rakiet typu „Iskander” i „Kindżał” importowane są komponenty z Niemiec, USA (!), Japonii i Szwajcarii. W rezultacie produkcja tych rakiet wzrosła w Rosji trzy razy dwa w ciągu roku: z 512 (2022) do 1061 (czerwiec 2023).

Ja nie straszę. Ja pokazuję, że Ukraina to dopiero początek wojennej drogi

Rosji. Wbrew niektórym naiwniakom czy agentom wpływu, Moskwa nie zadowolili się Krymem, Donieckiem i Ługańskiem. To nie przypadek, że do rosyjskich szkół i akademii wojskowych właśnie teraz przyjęto najwięcej whistorii młodych Rosjan. Bo ich kraj szykuje się na długotrwałą, latami prowadzoną wojnę. I nie chce jej zakończyć na Ukrainie.

RYSZARD CZARNECKI

REKLAMA

LOKAL DO WYNAJĘCIA

**POD DZIAŁALNOŚĆ GASTRONOMICZNĄ
(BAR, BUFET) LUB NA INNE CELE**

Do dyspozycji

ponad 160 m²

kuchnia/zaplecze

46,16 m²

sala/jadalnia

110,69 m²

toaleta

9,77 m²

Olsztyn

ul. Tracka 5

(budynek „Gazety Olsztyńskiej”)

2500 zł brutto

za miesiąc

514 800 893

24 - 30 listopada 2023

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

20:00

TVP
KULTURA

Zniewolony

Dramat historyczny, Wielka Brytania, USA, 2013

Solomon Northup przyszedł na świat w stanie Nowy Jork jako wolny człowiek. Pracował na farmie, grał na skrzypcach. Założył rodzinę, wraz z żoną i dziećmi wiodł uczciwe życie, był szanowanym obywatelem. Rodzinne szczęście zburzyło uprowadzenie Northupa, który został podstępem zwabiony na Południe i sprzedany handlarzom w Luizjanie. Gehenna wolnego człowieka, który stał się niewolnikiem, trwała 12 koszmarnych lat. Przez cały ten czas Solomon Northup nie tracił nadziei, wierząc, że kiedyś odzyska wolność. Stanie się to w 1843 roku, dzięki pomocy przyjaciół i znajomych.

Piątek

1:00

POLSAT

Krucjata Bourne'a

Akcja, USA, Niemcy, Rosja, Indie, 2004

Mimo amnezji Bourne (Matt Damon) układa sobie powoli normalne życie z ukochaną Marie (w tej roli Franka Potente) u boku. Ale krwawa przeszłość znowu daje o sobie znać i Bourne ledwo uchodzi z życiem z zamachu. Musi kryć się przed nieznanym wrogiem, lecz nie jest bezbronny - wkrótce okaże się, że i on potrafi być nieuchwytny i zdeterminowany w walce.

Sobota

2:50

TVP
KULTURA

Wojacek

Dramat, Polska, 1999.

„Dlaczego wielu poetów z własnej woli lub winy, poprzez jakąś postać samozniszczenia, nie dożyło starości? Dlaczego tragiczną decyzję poprzedzał najczęściej dramat bardzo podobny: najpierw sprzeciw i bunt przeciwko życiu, jakie jest, lecz być nie powinno, potem sposób bycia coraz bardziej szalony, coraz szybszy bieg do samozagłady. Dlaczego poezja, pożyteczna i zdrowa dla zdrowych, bo dodaje życiu barw, potrafi zabijać tych, którzy ją tworzą?” - pisała przy okazji premiery „Wojaczka” Bożena Janicka. Reżyser nie daje łatwych odpowiedzi. Bo czy one w ogóle istnieją?

Niedziela

02:45

TVP
KULTURA

Bez kompasu

Dramat, Kanada, 2014.

Sam kompletnie się załamuje, kiedy jego kilkunastoletni syn Josh ginie tragicznie w strzelaninie na uniwersytecie. Pogrążony w żalu ojciec topi smutki w alkoholu, rzuca pracę, mieszka na łodzi, trudni się pracami malarskimi, przesiaduje w barze ze swymi nowymi kolegami. Po dwóch latach jego była żona Emily odnajduje go i oddaje Samowi starą gitarę i pudło, w którym znajdują się nagrania i teksty piosenek autorstwa Joshua. Sam bierze udział w barowej imprezie otwarty mikrofon, grając na gitarze i wykonując utwory swego syna. Zdobywa pierwszego zagorzałego fana.

Poniedziałek

20:00

TVP
KULTURA

Zniewolony

Dramat historyczny, Wielka Brytania, USA, 2013

Solomon Northup przyszedł na świat w stanie Nowy Jork jako wolny człowiek. Pracował na farmie, grał na skrzypcach. Założył rodzinę, wraz z żoną i dziećmi wiodł uczciwe życie, był szanowanym obywatelem. Rodzinne szczęście zburzyło uprowadzenie Northupa, który został podstępem zwabiony na Południe i sprzedany handlarzom w Luizjanie. Gehenna wolnego człowieka, który stał się niewolnikiem, trwała 12 koszmarnych lat. Przez cały ten czas Solomon Northup nie tracił nadziei, wierząc, że kiedyś odzyska wolność. Stanie się to w 1843 roku, dzięki pomocy przyjaciół i znajomych.

Wtorek

22:10

TVP
KULTURA

The Square

Komedia, Niemcy, Dania, Franc., Szwecja, 2017.

Christian ma wszystko pod kontrolą. Jest atrakcyjnym mężczyzną o wielkim uroku osobistym. Niedawno się rozwiodł i lubi wdawać się w niezobowiązujące romanse, a młoda amerykańska dziennikarka może okazać się jego nowym trofeum. Christian jest dyrektorem prestiżowego muzeum sztuki nowoczesnej, co daje mu władzę i idealną pozycję społeczną. Jest przykładowym ojcem, ma klasę i chętnie wspomaga potrzebujących - gdy nie wymaga to od niego wysiłku. Choć z pozoru Christian ma wszystko pod kontrolą, przygotowanie premiery instalacji „The Square” okazuje się nie lada wyzwaniem.

Środa

2:10

POLSAT

Dzień świstaka

Komedia romantyczna, USA, 1993.

Phil Connors (Murray), popularny telewizyjny meteorolog, wyrusza już po raz czwarty do Punksutawney w Pensylwanii, by relacjonować obchodzony tu uroczystość 2 lutego Dzień Świstaka (gryzoń - jak wierzą mieszkańcy - potrafi przewidzieć kaprysy aury na wiele dni naprzód). Zgorzkniały i cyniczny Connors gardzi prowincjuszami i marzy o jak najszybszym powrocie do Filadelfii. Ale gdy nazajutrz o 6 budzi go ten sam co wczoraj przebój Sonny'ego i Cher „Got You, Babe”, stwierdza z przerażeniem, że znowu jest 2 lutego i znowu rozpoczyna się koszmarny Dzień Świstaka.

Czwartek

20:05

TVP
KULTURA

Królowa

Biograficzny, Wielka Brytania, Francja, Włochy, USA, 2006.

Akcja „Królowej” toczy się tuż po tragicznej śmierci Diany Spencer, byłej już wtedy synowej Elżbiety i matki dwóch jej wnuków. Diana, która niemal przez całe swoje małżeństwo z księciem Karolem chodziła za enfant terrible brytyjskiego dworu, cieszyła się do końca życia ogromną popularnością na całym świecie, chętnie wybaczano jej też kolejne romanse, usprawiedliwiając je poszukiwaniem prawdziwej miłości. W chwili jej śmierci, królowa Elżbieta nie spieszy się z powrotem do Londynu ze swej wakacyjnej posiadłości, ani w żaden inny sposób nie zamierza oddawać publicznego hołdu zmarłej.

PIĄTEK • 24 listopada

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:35 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kuchnia Jagiellonów
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedynce
- Demokracja wśród zwierząt - dok., Franc., 2021
14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn

TVP 2

04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:25 M jak miłość - serial
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Nie taka prosta historia - Bogowie - magazyn
11:50 Dla niesłyszających - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach - program
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
- serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:25 O Polsce z oddali - Natasza Lomouri i Sevdia Ugrehelidze - rozmowa
08:05 Zaginione-odnalezione
08:35 Informacje kulturalne
09:05 Pajęczarki - kom., Polska, 1993
11:00 Modrzejska - Tworzenie siebie - serial biograf.
12:40 Poetka z Arabii - dok., Niemcy, 2017
13:50 Informacje kulturalne
14:20 Gwiazdy tamtych lat - Alina Janowska - dok.
15:00 Gwiazdy tamtych lat - Jerzy Michotek - dok.
15:45 Chopin. Pragnienie miłości - dramat, Polska, 2002
18:00 Jazz.pl - Kacper Malisz - koncert
19:40 Którędy po sztukę - Stech - magazyn
20:00 Wieczór kinomana - Minari - dramat, USA, 2020

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - Melinda pomaga duchowi chłopca, który zginął wskutek wypadku na deskorolce.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - Właściciel firmy kurierskiej „Twoja paczka”, Jan (Piotr Szwedec), ma problemy kadrowe. Postanawia pomóc kurierom w pracy.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zapisane w gwiazdach - program
11:50 Szpital - Pacjentami doktor Dominiki Gajdy jest dwóch starszych panów. Mężczyźni zjedli korę magicznej lipy, która wywołała u nich ostrą biegunkę.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Młodość na zamówienie - program lifestyleowy
18:30 Lego Masters - program rozrywkowy

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji
08:00 Nasz Nowy Dom
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
12:55 Gliniarze - serial paradokumentalny
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
20:00 Gwiazdy Kabaretu
22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:05 Kabaret na żywo. Nowy skład
02:05 „Kabaretowa Ekstraklasa”
02:25 Disco Polo Life
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Archiwista 2 - Wróble i kawki - serial krym.
21:35 Co mi zrobisz jak mnie złapiesz - kom.
23:30 Kamerdyner - serial
00:25 Uwzięni - thriller, Wlk. Bryt., USA, 2012
02:15 Diego - dok., Wlk. Bryt., 2019
04:40 Nowa - Porachunki - serial

16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama - program informacyjny
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:50 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny
21:40 Kino relaks - Dziewczyna warta grzechu - kom., USA, 2014
23:30 Sześć żon i jeden pogrzeb - kom., USA, 2009
01:15 Bohemian Rhapsody - dramat, USA, 2018
03:40 Rodzinka.pl - serial komediowy

20:00 Wonder Woman - przyg., USA, 2020
23:15 Ponad bezprawiem - sens., USA, 2012. Przyjaciele Ben i Chon hodoją marihuane. Ich świetny biznes zostaje zauważony przez meksykański kartel narkotykowy, który domaga się udziałów w zyskach.
02:00 Kuba Wojewódzki - talk-show
03:00 Nastolatki rządzą... kasą - program obyczajowy
04:00 Dowody zbrodni - serial krym., USA
05:00 Uwaga! - program interwencyjny
05:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny

18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Psy 3. W imię zasad - akcja, Polska, 2019. Franz Maurer wychodzi z więzienia i wkracza w nową Polskę, w której nic nie jest takie, jak zapamiętał.
22:35 Venom 2: Carnage - USA, 2021
01:00 Krucjata Bourne'a - USA, Niemcy, Rosja, Indie, 2004
03:25 Nasz Nowy Dom
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

22:10 Informacje kulturalne
22:40 XI Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga - reportaż
23:15 Pitbull - serial policyjny, Polska
00:15 Czwartkowy klub filmowy - Skłodowska - film biograf., Wlk. Bryt., 2019
02:15 Noc krótkich filmów - Wychodzę po papierosy - Jaskinia żółwi - film krótkometrażowy
03:20 Kobiety za kamerą - dok., Wlk. Bryt., 2019
04:40 Teledyski
05:30 Afisz kulturalny
05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl

20:00 Dziedzictwo krwi - thriller, USA, Francja, 2016
21:50 Lodowy szlak - akcja, Francja, Wlk. Bryt., USA, 2005
00:00 Człowiek pies - akcja, Francja, Wlk. Bryt., USA, 2005
02:00 Menu na miarę - program kulinarny
02:40 Z archiwum policyj - program kryminalny
03:00 Menu na miarę - program kulinarny
03:40 Z archiwum policyj - program kryminalny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policyj - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

20:00 Mamma Mia: Here We Go Again! - kom., USA, Wlk. Bryt., Japonia, 2018. Na urokliwej greckiej wyspie Sophie kończy właśnie remont hotelu i szykuje się na ponowne wielkie otwarcie. To znakomity moment, by przenieść się do roku 1979 i zobaczyć, co wydarzyło się, że młoda Donna postanowiła osiedlić się na wyspie.
22:25 Mayday - kom., Polska, 2019. Janek, posiadający dwie żony, umiejętnie lawiruje pomiędzy nimi. Do czasu, gdy...
00:45 Berek - film, USA, 2018
02:55 Nagi instynkt przetrwania - program rozrywkowy

TV Trwam

09:10 Z wędka nad wodę w Polsce i Świat
09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem Mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Głos Polski
11:35 Muzeum Powstania Warszawskiego
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Przygody pana Michała
12:50 Ikona Miłości
13:30 Msza święta
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Siódmy Sakrament
16:40 Prosto o gospodarce
17:00 Orędowianka w codzienności
17:30 Geopolityka
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte Młodych
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyznę
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia

SOBOTA • 25 listopada

TVP 1

05:45 Balans bieli - magazyn
06:20 Janka - Oświadczyń - serial, Niem., Polska, 1989
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:40 Rok w ogrodzie
08:20 wojsko-polskie.pl - rep.
08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
09:10 Fascynujące dzikie ostępy zimą - Mistrzowie przetrwania - dok., Niemcy, 2019
09:35 Komisarz Alex - serial krym.
10:30 Ojciec Mateusz - serial
11:30 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej
12:30 Gwiazdy w południe - Jaguar - przyg., Franc., 1996
14:10 Z pamięci - Barbara Krafftówna - felieton
14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
14:55 Chłopi - serial, Polska, 1972

15:55 Rolnik szuka żony - reality show
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:35 Ojciec Mateusz - serial
18:30 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton
18:45 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Komisarz Alex - serial krym.
21:35 Hit na sobotę - Jestem Bogiem - film SF, USA, 2011
23:25 Diego - dok., Wlk. Bryt., 2019
01:50 Uwieźieni - thriller, Wlk. Bryt., USA, 2012
03:45 Jaka to melodia?
04:30 Z pamięci - Barbara Krafftówna - felieton

TVP 2

04:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
06:30 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz
12:00 Zrzućnawani odbudowani - magazyn
12:40 Rytm Dwojki - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole, 2024 - teleturniej muzyczny
16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
17:15 Wędrowiec Polski - Kaszuby - cykl reportaży
17:45 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama - program informacyjny

18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:35 Informacje kulturalne
20:00 The Voice of Poland - Live Finał - widowisko muzyczne
23:00 Anglik, który mnie kochał - kom. romant., USA, 2014
00:50 Suburbicon - fab., USA, 2017. Akcja filmu została ulokowana w latach 50. XX wieku, a miejscem są przedmieścia Suburbiconu. Tytułowe miasteczko to na pierwszy rzut oka sielska okolica, można tu spotkać wyłącznie białych mieszkańców. Pewnego dnia na osiedle sprowadza się czarnoskóra rodzina...
02:45 Gloria - serial kryminalny
03:55 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
06:00 New Looney Tunes I - animacja
06:50 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:20 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska
13:15 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
14:50 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy
15:50 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka - studio sport - program
16:15 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka - konkurs indywidualny
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich
19:35 Pogoda

19:45 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Top Model - program rozrywkowy
21:35 Praktykant - kom., USA, 2015. 70-letni Ben Whittaker (Robert De Niro) zatrudnia się jako stażysta w redakcji strony internetowej poświęconej modzie.
00:00 Wizyta - horror, USA, 2015
02:10 Rzeczy, których nie nauczyłem się od ojca - serial, Polska
02:40 Szpital - program obycz.
03:45 Uwaga! - program interwencyjny
04:00 Nauka jazdy - program edukacyjny
04:35 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:05 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Jak wytresować smoka 2 - USA, Indie, 2014
10:10 Ewa gotuje - program kulinarny
10:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
11:40 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
12:40 Zwierzaki - serial
13:10 Drwale i inne opowieści Bieszczadu
13:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi
14:40 Rolnicy. Podlasie
15:45 Więźnienie kobiet - program paradokument.
17:45 Chłopaki do wzięcia - Tomek czyli popularny DJ Kaczor nie narzeka ostatnio na powodzenie u kobiet. Razem z przyjaciелеm Karolem, muszą ustalić taktykę jak się w tym nie pogubić.

18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Prezydenci i Premierzy - rozm. Jarosława Gujały
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Epoka lodowcowa 2: Odwilż - anim., USA, 2006
22:00 Jurassic World - thriller, USA, 2015. Na Isla Nublar przybywają miliony turystów, by z bliska podziwiać odtworzone genetycznie dinozaury. Tymczasem w laboratoriach trwają prace nad kolejnymi mutacjami genetycznymi...
00:50 Egzorcyzmy Emily Rose - horror, USA, 2005
03:30 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Niezapomniane koncerty - OPOLE, 2014
07:30 Rozrywka Retro - Edyta Geppert - prog. rozrywk.
08:00 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - mag.
08:35 Informacje kulturalne
09:05 Koncert w 3. rocznicę śmierci Krzysztofa Pendereckiego - koncert
10:30 Wydarzenie aktualne
11:10 EnergiaCAMERIMAGE, 2023
11:30 Przygody psa Cywila - serial przygodowy
12:50 Informacje kulturalne
13:15 Krzyżacy - hist., Polska, 1960
16:10 O Polsce z oddali - George Kalandria - rozmowa
16:50 Charlotte Perriand - sztuka życia - dok., Franc., 2020
18:00 XI Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga - koncert

21:15 Bilet do kina - Bez kompasu - dramat, Kan., 2014 ●
23:10 Informacje kulturalne
23:40 Wieczór kinomana - Minari - dramat, USA, 2020
01:45 Galeria sztuki na ekranie - Ja, Claude Monet - dok., Wlk. Bryt., 2021
02:50 Kino nocne - Wojacek - dramat, Polska, 1999 ●
04:35 Informacje kulturalne - magazyn
05:05 Teledyski
05:25 Tamte lata, tamte dni - Teresa Lipowska - magazyn
05:50 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl

TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
07:00 Kobra - oddział specjalny - Wściekły Gerkhan ściga swojego policyjnego partnera, po czym oddaje w jego kierunku kilka strzałów. Wszyscy są załamani tym co zrobił. Okazuje się, że wcześniej Gerkhanowi i Jägerowi w końcu udało się aresztować niebezpiecznych braci Raiserów. Radość z wielkiego sukcesu nie trwała jednak długo...
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Andzia i Feliks, pensjonariusze domu spokojnej starości, zakochują się w sobie i podejmują decyzję o ślubie. Feliks chce zabrać ukochaną w podróż poślubną do Rzymu

20:00 Plan ucieczki - akcja, USA, 2013
22:05 Uprowadzona 2 - akcja, Franc., USA, Turc., Niem., 2012
00:00 13 Dzielnica - akcja, Franc., 2004
01:30 Menu na miarę - program kulinarny
02:25 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze i naukowe ciekawostki.
03:00 Menu na miarę - program kulinarny
03:35 Z archiwum policji - program kryminalny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:00 Szkoła - Licealista Kuba Grzesiak próbuje zapamiętać o swojej byłej dziewczynie, Roksanie. Udaje mu się to za sprawą Patrycji.
06:00 Wiza na miłość: na odwrót - program
07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA. Scooby-Doo i przyjaciele wyruszają w podróż Wehikulem Tajemnic.
07:30 Mali agenci IV: Wyścig z czasem - film rodzinny, USA, 2011
09:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:35 Rin Tin Tin - film rodzinny, Bułgaria, 2007
17:25 Król Artur: Legenda miecza - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2017. Kiedy Arturowi udaje się wyciągnąć miecz ze skały, jego dotychczasowe życie zmienia się nie do poznania.

20:00 Mumia powraca - przyg., USA, 2001.
22:50 Scigani - sens., USA, Niemcy, 2008. Pewnego dnia nudne życie Wesa zmienia się diametralnie, poznaje piękną dziewczynę (Angelina Jolie) pracującą dla tajemniczego bractwa. Od tej pory Wes staje się zawodowym zabójcą...
01:00 Żołnierz przyszłości - akcja, SF, USA, 1998. Do podboju kosmosu świat potrzebował doskonałych i bezwzględnie posłusznych żołnierzy. Dobierano ich starannie analizując genetyczne predyspozycje.
03:10 Nagi instynkt przetrwania
04:10 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Najgroźniejsi kierowcy świata
06:40 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe
10:50 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy
12:50 Ninja Warrior Polska
14:50 Czas na lepsze - serial paradokumentalny
15:00 Żony Warszawy - reality show
16:00 STOP Drogówka - serial policyjny
17:00 Policjanci i Policjanci - serial paradokumentalny
22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:05 Kabaret na żywo. Nowy skłAD
02:00 „Kabaretowa Ekstraklasa” - wystąpią najpopularniejsze kabarety i uznani satyrycy,
02:25 Gwiazdy Kabaretu - gwiazdą tego odcinka będzie Kabaret pod Wyrwigroszem
03:25 Disco Polo Life
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
10:00 Inf. dnia
10:15 Retrospekcja
10:35 Słowo życia
10:40 Polski Punkt Widzenia
11:00 Kropelka radości
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Warto zauważyć...
12:50 Siódmy Sakrament
13:20 Ocalić od zapomnienia
13:30 Msza św.
14:30 Przegład Tyg. „Niedziela”
14:35 Słowo życia
14:40 Święty na każdy dzień
14:45 Jak wygrać małżeństwo
15:00 WYSZYŃSKI - hist.
15:25 Izba Pamięci Pułk. Kuklińskiego
15:30 Wierzę w Boga
16:00 Inf. dnia
16:10 Historia PL
17:00 Z Parlamentu Europejskiego
17:30 Nowa Ewangelizacja
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Manna z Nieba
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski

09:00 Spotkanie z Magdaleną Buczek
09:15 Manna z Nieba
09:30 Msza św.
10:35 Przegład Tygodnika „Niedziela”
10:40 Spotkania w żałobie
11:25 Rotmistrz Pilecki
12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem
12:15 Papież Polak do Rodaków
12:55 Święty na każdy dzień
13:00 Sursum Corda - W Górę Serca!
13:15 Wędrowiec Polski
13:45 Oto jestem
14:40 Drzwi do lasu
15:00 Wieś - to też Polska
16:00 Inf. dnia
16:10 Koncert życzeń
16:45 Życie wg. św. Jana Pawła II
17:00 Zostań Żołnierzem RP
17:30 Sól Ziemi
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Moja katolicka rodzina
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Retrospekcja
21:45 Stan Bezpieczeństwa

NIEDZIELA • 26 listopada

TVP 1

05:05 Sprawa dla reportera
06:00 Słownik polsko@polski - talk-show prof. Jana Miodka
06:25 wojsko-polskie.pl - rep.
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej
08:00 Tydzień
08:30 Zakochać się w Polsce - magazyn
09:00 Okrasa łamie przepisy
09:40 Legenda Longwood - film familijny, Niemcy, 2014
11:30 Welon, fura i brawura - reality show
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański, Watykan
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Każde życie jest cudem - Franek - doświadczaliśmy cudu - reportaż
13:10 Świat został stworzony dla mnie - dokument
14:15 Z pamięci - Barbara Krafftówna - felieton

14:25 Komisarz Alex - serial krym.
15:20 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
16:00 21. Konkurs Piosenki Eurowizji dla Dzieci Nicea, 2023
18:45 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:20 Kamerdyner - serial
21:15 Rolnik szuka żony - reality show
22:15 Strefa starcia - program publicystyczny
23:00 Zakochana Jedynka - Zanim się pojawiłeś - obycz., USA, 2016
01:00 Jestem Bogiem - film SF, USA, 2011
03:00 Jaka to melodia?
03:45 Z pamięci - Barbara Krafftówna - felieton

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
06:30 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz
11:00 The Voice of Poland - Live Finał - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole, 2024
16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny
17:15 Na sygnale - serial fabularny
18:00 Panorama
18:55 Na sygnale - serial fabularny

20:00 Postaw na milion - teleturniej
21:00 Bohemian Rhapsody - dram., USA, 2018. Głośny film o zespole Queen, jego muzyce i wokaliście, którym był nieżyjący już Freddie Mercury.
23:25 Kino bez granic - Jackie - fab., Chile, Franc., USA, 2016. Kiedy mąż Jackie Kennedy zostaje wybrany na prezydenta, ona ma 34 lata. Zachwyca urodą, elegancją i wspaniałym stylem. Bajkowe życie rozpada się jednak jak domek z karmelitu 22 listopada 1963 roku.
01:20 Pokolenie - dramat woj., Polska, 1954
03:00 Anglik, który mnie kochał - fab., USA, 2014

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
06:00 Tom i Jerry Show - film animowany
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
12:05 Top Model - program rozrywkowy
13:45 Trolle - przyg., USA, Indie, 2016
15:40 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka - studio sport - program
16:15 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Ruka - konkurs indywidualny
19:00 Fakty; Sport
19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! - program interw.

20:00 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy
21:35 Zbuntowana - przyg., USA, 2015. Beatrice Prior kontynuuje swoją walkę z wewnętrznymi demonami i batalię przeciwko potężnemu sojuszowi.
23:55 Od nowa - serial, USA
01:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
02:35 Nastolatki rządzą... kasą - program obyczajowy
03:35 Uwaga! - program interwencyjny
03:55 Nauka jazdy - program edukacyjny
04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:55 Rio - anim., USA, 2011
11:00 Noc w muzeum. Tajemnica grobowca - familijny, USA, Wlk. Bryt., 2014
13:25 Epoka lodowcowa 2: Odwilż - anim., USA, 2006
15:15 Narzeczony na niby - kom. romant., Polska, 2018. Film jest opowieścią o sercowych perypetiach, które pokocha każdy, kto choć raz zakochał się w niewłaściwej osobie.
17:40 Nasz Nowy Dom
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Sport; Pogoda
19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny
20:00 Venom 2: Carnage - USA, 2021. Eddie Brock po ostatnich wydarzeniach, jakie rozegrał się w jego życiu, próbuje zacząć wszystko na nowo...

22:10 Lep na muchy - kom. krym., USA, 2011. Tripp (Patrick Dempsey) wchodzi do banku, żeby wybrać trochę gotówki. W tym samym czasie bank zostaje napadnięty przez dwie grupy przestępcze naraz, choć działające niezależnie.
00:05 21 - krym., USA, 2008. Najzdolniejsi studenci pod okiem matematycznego geniusza stają się mistrzami hazardu.
02:40 Nasz Nowy Dom - serial paradokumentalny
03:40 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Informacje kulturalne - magazyn
07:25 Urodziny artyści - Gosia i Tomek Rygalikowie - reportaż
08:00 Nabożeństwo ewangelickie w Zgierzu
09:05 Daję słowo - dokument
10:15 Od ucha do ucha - Popraw włosy, Olivier - Wąsy - Wiatr - Zasada Petera - Klient nasz pan - Keiro - filmy animowane
11:10 Piosenka - anim., Czechosłow., 1969
11:25 Amerykańskie śniadanie - Rushide - Incydent z kojcem zieleń - western, USA, 1959
12:30 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
13:10 Piękna młynarka - film kostiumowy, Włochy, 1955
14:50 Wędrowiec Polski - Śledzenie śledzia - reportaż

15:30 Przygody psa Cywila - serial przygodowy
16:45 Zaginione-odnalezione - Kobieta przenosząca żar - magazyn
17:15 Niedziela z... rolami Eugeniusza Bodo
18:05 Bodo - dramat, Polska, 2016
20:00 Jack Strong - sens.
22:20 Informacje kulturalne
22:50 Trzeci punkt widzenia
23:30 Kapela Fedaków - koncert
00:25 Noc krótkich filmów - Wychodzę po papierosy - Kaprysia - anim.
01:00 Fado. Głos Lizbony - dok., Port., 2020
02:45 Kino nocne - Bez kompasu - dramat, Kan., 2014 ●
04:35 Kłopotowski i Moroz ko-mentują świat - talk-show
05:20 Podróże z historią

TV Puls

05:30 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
07:30 Wielka włóczęga - kom., Franc., 1966
10:00 Fantomas kontra Scotland Yard - kom., Franc., Włochy, 1967
12:20 Jak rozmawiać z psem - kom., USA, Wlk. Bryt., Chiny, 2020
14:00 Co wiecie o swoich dziadkach? - kom., USA, 2016
16:00 Wasabi: Hubert zawodowiec - akcja, Franc., Japonia, 2001
18:00 Teraz albo nigdy - kom. romant., USA, 2018. Maya Vargas (Jennifer Lopez) pracuje w supermarkiecie i od lat zabiega o awans. Mimo swojego ogromnego zaangażowania i kreatywności, kobiecie wciąż nie udaje dostać wymarzonej posady.

20:00 Uprowadzona 3 - akcja, Franc., USA, Hiszp., 2014. Liam Neeson powraca w roli Bryana Millsa, byłego agenta CIA. Bryan decyduje się skorzystać ze swoich umiejętności, aby wysledzić zabójców swojej żony.
22:10 Żądza śmierci - akcja, USA, Kan., Rosja, 2009
00:10 Looper - Pętla czasu - akcja, USA, 2012. W roku 2074 podróże w czasie stają się realne. Możliwość skakania do przeszłości zostaje błyskawicznie wykorzystana przez mafię.
02:30 Dyżur - serial medyczny
03:40 Taki jest świat
04:25 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:00 Szkoła - Łukasz Boruta stłukł drogi sprzęt laboratoryjny. Chłopak nie chce przyznać się do winy.
06:00 Wiza na miłość: na odwrót - program
07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA
07:35 Skok przez płot - kom., USA, 1995
09:15 Ten moment - program obyczajowy
09:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:55 Fred Claus, brat świętego Mikołaja - kom., USA, 2007. Brat św. Mikołaja, Fred, jest jego pełnym przeciwieństwem. Jako poborca długów nie odmawia sobie mactwa oraz kradzieży, co doprowadza go wprost za kratki więzienne.
17:20 Mumia powraca - przyg., USA, 2001.

20:00 Legion samobójców - sens., USA, 2016. Drużyna złożona z najbardziej niebezpiecznych przestępców dostaje najpotężniejszą broń, jaką dysponuje rząd. Otrzymują misję...
22:45 Zakkaria - horror, USA, 2018. Kiedy młoda zakonnica odbiera sobie życie w klasztorze w Rumunii, Watykan wysłał księdza i nowicjuszkę, by zbadać sprawę.
00:40 Uśpieni - obycz., USA, 1996. Czterech chłopców. trafiają do poprawczaka, tam zostają molestowani przez opiekunów. Po latach nadchodzi czas, aby upomnieć się o sprawiedliwość.
03:45 Nagi instynkt przetrwania - prog. rozryw.

TV 4

06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe
07:00 Wielkie tajemnice historii
08:00 Kosmos - niewyjaśnione tajemnice starożytności
09:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe
11:00 Gwiazdy Kabaretu
11:30 Wyspa piratów - przygod., USA, 1995
14:00 Robin Hood: księżę złodziei - akcja, USA, 1991
17:00 Żony Warszawy - reality show
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
20:00 Bad Company - USA, Czechy, 2002
22:35 Łatwa dziewczyna - kom., USA, 2010
00:25 Co się naprawdę wydarzyło? **01:25** Kosmos - niewyjaśnione tajemnice starożytności **02:25** Gwiazdy Kabaretu **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek
09:15 Manna z Nieba
09:30 Msza św.
10:35 Przegład Tygodnika „Niedziela”
10:40 Spotkania w żałobie
11:25 Rotmistrz Pilecki
12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Franciszkiem
12:15 Papież Polak do Rodaków
12:55 Święty na każdy dzień
13:00 Sursum Corda - W Górę Serca!
13:15 Wędrowiec Polski
13:45 Oto jestem
14:40 Drzwi do lasu
15:00 Wieś - to też Polska
16:00 Inf. dnia
1

Fundusze Europejskie BLIŻEJ GWIAZD

O Funduszach Europejskich dla Warmii i Mazur przeczytasz na stronie
www.funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl

Fundusze Europejskie
dla Warmii i Mazur

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kampania współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

CZAS NA ZDROWE ŻYCIE

W UBIEGŁYM ROKU ZDROWE ŻYCIE STAŁO SIĘ CZWARTĄ INTELIGENTNĄ SPECJALIZACJĄ WARMII I MAZUR. NOWA SPECJALIZACJA MA WYDŁUŻYĆ SEZON TURYSTYCZNY W NASZYM REGIONIE, A TYM SAMYM NAPĘDZAĆ GOSPODARKĘ.

O tym, że turystyka zdrowotna może być szansą rozwoju gospodarczego Warmii i Mazur, mówiło się od lat. Teraz mamy już cztery inteligentne specjalizacje, bo meblarstwo, zdrową żywność i ekonomię wody, a w ubiegłym roku na tę listę zostało wpisane również zdrowe życie, specjalizacja, która łączy wypoczynek z usługami medycznymi. Wcześniej były prowadzone analizy potencjału, jakim dysponuje region, by rozwijać tego typu usługi.

MAMY ATUTY W RĘKU

Dla branży turystycznej turystyka zdrowotna jest ogromną szansą, bo dzięki niej sezon na Warmii i Mazurach nie trwałby dwa miesiące, a cały rok. Jednak nie tylko my stawiamy na zdrowie. Wiele województw ma także specjalizacje nawiązujące swoją tematyką do obszaru zdrowia. Dlaczego nasze zdrowe życie ma przebić ofertę innych?

W tym przypadku śmiało można powiedzieć: jeśli nie my, to kto? — podkreślają specjaliści.

— Mamy mocne atuty, by rozwijać tę specjalizację, a więc lasy, jeziora, czyste powietrze, a do tego bazę hotelową, która w związku z nową specjalizacją będzie wyposażana w nowoczesny sprzęt medyczny, wzbogacającą jej ofertę — mówi prof. Jarosław Jaszczur-Nowicki z Katedry Turystyki, Rekreacji i Ekologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. — Nie zapominajmy, że Unia Europejska w swojej polityce bardzo stawia na zdrowie, na jego ochronę.

Do tego dochodzi coraz lepsza infrastruktura komunikacyjna: nowe drogi, lotnisko w Szymanach. Coraz łatwiej i szybciej można dotrzeć na Warmię i Mazury. To są atuty, które mogą przekonać Polaków, żeby przyjechali do nas w celu podratowania czy zadbania o swoje zdrowie.

— Porównując się z innymi regionami, mamy dość wysokie, jak na dzisiejsze czasy, standardy środowiskowe. I to już zachęca gości, żeby tu przyjechać. A druga sprawa to nasza branża turystyczna — zauważa Jolanta Piotrowska, która w ostatnich wyborach uzyskała mandat senatora, a wcześniej w Zarządzie Województwa odpowiadała za obszar turystyki. — Mamy ok. 40 tys. miejsc noclegowych, w tym ok. 200 obiektów hotelowych. Ta baza jest intensywnie wykorzystywana, ale tylko w sezonie. Nowa inteligentna specjalizacja jest szansą na rozwój turystyki. Nie możemy też zapominać o mieszkańcach Warmii i Mazur, którzy zasługują na coraz lepsze usługi medyczne — podkreśla.

TU NAWET NATURA LECZY

Te wyjątkowe walory regionu pod kątem leczniczym, ten zbawien

Ośrodek w Dębowej Górze wpisuje się fantastycznie w ideę nowej specjalizacji Warmii i Mazur, jaką jest zdrowe życie

wpływ natury na zdrowie dostrzegła Maria Jedlińska, która pochodzi z Lubelszczyzny, a na Warmię i Mazury przyjeżdżała, jak tysiące innych, na urlop. Ale przeprowadziła się, bo w Dębowej Górze koło Olsztyna zbudowała Mazurskie Centrum Rehabilitacji. Ta nowoczesna placówka, która zajmuje się szeroko rozumianą rehabilitacją i psychoterapią, otworzyła swoje podwoje dwa lata temu, wpisując się fantastycznie w ideę nowej specjalizacji regionu.

— Zawsze marzyłam o takim ośrodku — mówi Maria Jedlińska, która z wykształcenia jest psychologiem i pielęgniarką. — Dziś jest ogromne zapotrzebowanie na usługi medyczne, prozdrowotne. Tryb życia, postęp cywilizacyjny, ale też często trudności z dostaniem się do placówek medycznych powodują, że zapotrzebowanie na usługi medyczne rośnie. Nie zapominajmy też o demografii jako społeczeństwo starzejemy się, a to pociąga za sobą kolejne wyzwania, konieczność otoczenia opieką seniorów. A tu, na Warmii i Mazurach wszystko sprzyja temu, żeby dochodzić do zdrowia.

Zrealizowała swoje marzenie dzięki Funduszom Europejskim. Dwukrotnie uzyskała unijne dofinansowanie do swoich projektów.

— Bez tego wsparcia, bez pomocy Urzędu Marszałkowskiego nie byłoby to możliwe i za tę pomoc jestem ogromnie wdzięczna — podkreśla Maria Jedlińska, dodając, że dzięki

temu może pomagać innym, a prowadząc taki ośrodek trzeba mieć w sobie też dużo empatii.

BRANŻA CZEKA NA FUNDUSZE

Trzy dotychczasowe inteligentne specjalizacje, a więc zdrowa żywność, meblarstwo i ekonomia wody, sprawdziły się bardzo dobrze, absorbując duże środki unijne. W RPO WiM 2014-2020 większość środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości trafiła właśnie do firm wpisujących się w inteligentne specjalizacje (około 90 proc.), a środki na badania są przekazywane w 100 proc. na rozwój inteligentnych specjalizacji. Dlatego samorząd województwa liczy, że podobnie będzie z najnowszą specjalizacją, która dzięki środkom unijnym będzie szybko się rozwijać. Zdrowe życie ma się opierać na bazie hotelowej. I tam ma trafić nowa technologia, która jest związana z szeroko pojętą telemedycyną.

— Teraz czekamy na fundusze europejskie z nowej perspektywy, które pozwolą na realizację przygotowanych już 70 projektów inwestycyjnych związanych właśnie z nową specjalizacją. Chodzi o środki na zakup sprzętu, technologii do obiektów hotelowych — mówi Jarosław Klimczak, prezes Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej. — Z tego, co wiemy, konkursy mają ruszyć w połowie przyszłego roku.

Jednak branża turystyczna po-

trzebuje kadr do obsługi nowego sprzętu, budując swoją ofertę turystyki zdrowotnej.

— Rozmawiamy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim i Urzędem Marszałkowskim, żeby w przyszłym roku ruszyć z dużym projektem szkoleniowym skierowanym do kadry hotelowej, placówek medycznych. Mamy przygotowanych 40 programów szkolenia, bo tu znamy już nasze potrzeby — dodaje prezes Klimczak.

PROMOCJA DŹWIGNIĄ BIZNESU

Jednak żeby zdrowe życie zaczęło tętnić życiem, potrzeba jeszcze jednego.

— Potrzebna jest promocja, działania marketingowe, żeby Polska i świat dowiedziały się o nowej specjalizacji Warmii i Mazur. Tu liczymy, że Urząd Marszałkowski szybko uruchomi fundusze, które mają być przeznaczone na promocję gospodarczą regionu. To 40 mln euro.

Na potrzebę takiej promocji wskazuje też Maria Jedlińska.

— Bo promocja i reklama są kluczowe, a to wymaga dużych nakładów finansowych — podkreśla właścicielka ośrodka rehabilitacji w Dębowej Górze. — Myślę, że bardzo ważne jest też wsparcie instytucji z otoczenia biznesu, tak by można było pewnie kwestie skonsultować, wesprzeć się fachową wiedzą, bo człowiek sam wszystkiego nie wie.

Andrzej Mielnicki

Marta Wnuk
Dyrekcja ds. Polityki
Regionalnej i Miejskiej,
Komisja Europejska:

— W ramach regionalnego programu operacyjnego 2014-2020 województwo warmińsko-mazurskie pozyskało 1,72 mld euro. Wspieranie tego dynamicznie rozwijającego się regionu jest kontynuowane dzięki nowym strategicznym inwestycjom z Funduszy Europejskich. Jednym z celów jest rozwój infrastruktury medycznej i około-medycznej, co z kolei podniesie jakość i dostępność opieki zdrowotnej w regionie. Cieszymy się ze specjalizacji zdrowe życie Warmii i Mazur, ponieważ ma ona potencjał na wykorzystanie nie tylko lokalnych walorów przyrodniczych w turystyce zdrowotnej, ale również sprzyja ekspansji firm oferujących usługi medyczne. Ponadto, ten projekt w znaczący sposób przyczynia się do wyrównania standardów infrastruktury zdrowotnej w Polsce i Unii Europejskiej, co zwiększy jakość życia i dostępu do wysokiej jakości opieki medycznej. Nie bez znaczenia jest fakt, iż specjalizacja zdrowe życie to nowoczesne technologie, takie jak cyfryzacja i telemedycyna, które z pewnością mogą przyciągnąć do regionu Warmii i Mazur inwestorów oraz wesprzeć lokalnych przedsiębiorców.

PLANY SĄ BARDZO AMBITNE

PRZY WSPARCIU FUNDUSZY EUROPEJSKICH NA WARMII I MAZURACH MAJĄ ZOSTAĆ ZREALIZOWANE DUŻE INWESTYCJE W OBSZARZE ZDROWIA, W TYM BUDOWA CENTRUM PSYCHIATRII DZIECIĘCEJ W AMERYCE. O TYCH PLANACH ORAZ JAK ZACHĘCIĆ LEKARZY DO PRACY W NASZYM REGIONIE MÓWI MARCIN KUCHCIŃSKI, MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA.

Marszałek województwa Marcin Kuchciński

— Przede wszystkim gratuluje wyboru na stanowisko marszałka województwa. Poprzednio, jeszcze jako wicemarszałek, w obszarze pana kompetencji były m.in. kwestie związane ze zdrowiem. Przed nami nowy rok i nowa perspektywa unijna na lata 2021-2027. Czy w tym nowym rozdaniu finansowym będą fundusze europejskie na służbę zdrowia?

— Przed nami dwa konkretne i duże cele: Centrum Urazowe przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie i budowa Północnego Centrum Psychiatrii Dziecięcej w Ameryce pod Olsztynkiem. Jeśli chodzi o pierwszy z nich, to będzie to koszt 78 mln złotych, przy udziale środków własnych sięgających 13 mln złotych. Inwestycja otrzymała dofinansowanie w wysokości 65 mln złotych z rządowych inwestycji strategicznych. To inwestycja ważna, nie tylko dla samego szpitala, ale zapewniająca bezpieczeństwo całemu regionowi. W jej ramach powstanie szpitalny oddział ratunkowy, oddział intensywnej terapii oraz oddział urazowo-orto-

pedyczny. Będzie diagnostyka i oddzielny zespół lekarzy dyżurnych. Ideą tego centrum jest zmniejszenie kalectwa pourazowego i przywrócenie do jak najlepszego stanu zdrowia. To również szansa dla personelu na rozwój zawodowy. Drugim bardzo ważnym celem jest wspomniane Centrum Psychiatrii Dziecięcej, które stało się projektem strategicznym w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027. Kwoty, o których rozmawiamy w tym przypadku, sięgają blisko 13 milionów euro. Warto wspomnieć również o centrum diagnostyki i leczenia chorób i wad części twarzowej i mózgowej czaszki oraz chorób rzadkich dla dzieci. Inwestycja warta ponad 180 milionów złotych zostanie zrealizowana dzięki środkom rządowym z Funduszu Medycznego przez szpital dziecięcy w Olsztynie.

— Czy możemy poznać szczegóły budowy centrum psychiatrii dla dzieci? To bardzo wyczekiwana inwestycja w kontekście problemów psychicz-

nych, z którymi coraz częściej zmagają się młodzi ludzie w całym kraju.

— Plany są bardzo ambitne. Centrum powstać ma na działce należącej do funkcjonującego w Ameryce Szpitala Rehabilitacyjnego. Będzie to około 40 łóżek przeznaczonych dla osób od 4 do 15 roku życia (w tym sale dla dzieci z opiekunami), 40 łóżek dla osób od 16 do 24 roku życia, a także hostel na 20 miejsc dla młodzieży, której sytuacja zdrowotna, społeczna i edukacyjna wymaga nadzoru i wsparcia psychoterapią.

— A co z lekarzami? Czy macie już pomysł, jak zachęcić ich do pracy w naszym regionie?

— Mamy świadomość, że specjalistów brakuje i stworzenie, a następnie funkcjonowanie tego centrum, uzależnione jest od posiadania wykwalifikowanej kadry. Jako Zarząd Województwa staramy się szukać długoterminowych rozwiązań. Jedną z propozycji, z jaką wychodzimy, są stypendia dla studentów kierunków lekarskich w roku akademickim 2023/2024.

Warunkiem przyznania stypendium będzie m.in. wybranie przez zainteresowanego jednej ze specjalizacji deficytowych oraz podjęcie pracy w naszych jednostkach zdrowia.

— Nie ma wątpliwości, że pracuje się lepiej, gdy do dyspozycji lekarza jest nowoczesny sprzęt. Pana poprzednik zadeklarował dofinansowanie samorządu do zakupu robota chirurgicznego dla Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Olsztynie w kwocie 8 milionów złotych. Czy ta deklaracja jest nadal aktualna?

— Te pieniądze bezapelacyjnie trafią do szpitala. Szacuje się, że koszt tego zakupu będzie wahał się w granicach 12-14 mln złotych, więc wsparcie naszego samorządu będzie naprawdę znaczące. Na zakup będziemy musieli jednak jeszcze poczekać, bo samo postępowanie przetargowe potrwa zapewne 3-4 miesiące. Jeśli chodzi o robota, to

”

Przed nami dwa konkretne i duże cele: Centrum Urazowe przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie i budowa Północnego Centrum Psychiatrii Dziecięcej w Ameryce pod Olsztynkiem.

na. Chcemy to wykorzystać. Środki europejskie zostały już w dużej mierze skierowane do tych obszarów, chociażby na rozwój uzdrowisk w naszym województwie. Nie tak dawno otwieraliśmy pawilon zdrowia w Lidzbarku Warmińskim, gdzie funkcjonują już przecież łożnia i grot solna. Liczę, że wszystkie działania skupione wokół tej inteligentnej specjalizacji pozwolą na stworzenie wielu nowych atrakcji, a w konsekwencji nowych miejsc pracy.

— Poprzednio, jeszcze jako wicemarszałek zajmując się sprawami zdrowia, zmagał się pan też z pandemią koronawirusa. Nie obawia się pan informacji, że covid wraca i pojawia się coraz więcej zachorowań?

— Nie możemy bagatelizować żadnych sygnałów, jednak myślę, że skala zachorowań i fala pandemii już nam nie zagraża. Wiemy, że wirus zostanie z nami na zawsze i te przypadki kolejnych zachorowań będą się przytrafiać, szczególnie sezonowo. Myślę, że każde środowisko: samorządowe, służba zdrowia, środowisko biznesu czy po prostu my jako społeczeństwo, wyciągnęło swoje wnioski. Jesteśmy bardziej świadomi pojawiających się zagrożeń, konsekwencji tych zagrożeń i tym samym jesteśmy bardziej ostrożni.

— Czy teraz łatwiej byłoby nam walczyć z pandemią, skoro sporo się nauczaliśmy i wyciągnęliśmy wnioski?

— Bez wątpienia byłoby łatwiej. Pamiętajmy, że koronawirus zaskoczył nas wszystkich. Zaskoczył skalą, zaskoczył tym, jak się zmieniał, jak postępował. Potrzeby szpitali, pacjentów, ludzi biznesu, samorządów formułowaliśmy się z dnia na dzień. Często musieliśmy podejmować decyzje bez większej analizy, bo liczył się czas reakcji. Dziś wiemy, że te decyzje były i lepsze, i gorsze. Nie możemy jednak zarzucić sobie bierności.

— No właśnie. Na ile szpitale znalazły oparcie w samorządzie województwa w tamtym trudnym okresie? Jaka jest rzeczywista kwota, którą samorząd wydał na walkę z koronawirusem?

— Ponad 200 milionów złotych zostało przekazanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 i 9 milionów złotych z naszego budżetu. To ogromne kwoty. Te pieniądze w pierwszej kolejności pozwoliły chociażby na zaspokojenie podstawowych, a bardzo potrzebnych w tamtym okresie środków ochrony osobistej, czyli maseczek, rękawiczek czy środków do dezynfekcji. Pieniądze dotarły do każdej jednostki w naszym województwie, dzięki czemu zostały one wyposażone w potrzebny sprzęt. Pamiętajmy, że wsparcie w związku z covidem otrzymywały nie tylko szpitale czy przychodnie, ale również przedsiębiorcy, którzy stracili w tamtym okresie płynność finansową. Myślę, że byliśmy dobrym partnerem i realnym oparciem podczas tego trudnego czasu.

AM

1426230lbr-d-M

TO BĘDZIE KOSMICZNA ZMIANA

HALO, ZIEMIA, TU HABITAT KSIĘŻYCOWY — TE SŁOWA TO JESZCZE PRZYSZŁOŚĆ, ALE JAK BĘDZIE MOGŁA WYGLĄDAĆ BAZA ZIEMIAN NA KSIĘŻYCU, TO ZOBACZYMY JUŻ NIEBAWEM. I TO U NAS, BO W OLSZTYŃSKIM PLANETARIUM, KTÓRE CZEKAJĄ NIEBAWEM KOSMICZNE ZMIANY.

Charakterystyczna kopuła olsztyńskiego planetarium z daleka rzuca się w oczy, choć dziś bryła jest nieco może zdominowana przez wieżowiec, który wyrósł obok. Ale pół wieku temu, kiedy Planetarium Lotów Kosmicznych w Olsztynie, bo taka była pierwotna nazwa, otwierało swoje podwoje, obiekt przyciągał wzrok, budził zachwyt i podziw. Jednak od otwarcia minęło już wiele lat, dlatego Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, które rocznie odwiedza ponad 90 tys. osób, czeka kosmiczna zmiana.

NIEBO POD KOPUŁĄ

Planetarium zostało otwarte 19 lutego 1973 roku w pięćsetną rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. Jest swoistym pomnikiem zbudowanym w hołdzie wielkiemu astronomowi, który spędził kilka lat w Olsztynie, pełniąc funkcję administratora dóbr kapituły warmińskiej.

Tu każdy w krótkim czasie i niezależnie od pogody może na specjalnych pokazach spojrzeć w rozgwieżdżone, choć sztuczne niebo, poznać obiekty i zjawiska astronomiczne. To lekcja astronomii, dawka kosmosu pod kopułą, w fotelu w klimatyzowanej sali. Jednak planetarium to nie tylko pokazy, bo odbywają się tu również różne wystawy, w tym plastyczne o tematyce nawiązującej do astronomii i przyrody, zajęcia dydaktyczne czy sesje naukowe.

Jednak minęło już pół wieku od otwarcia obiektu i sama zmiana projektora analogowego na cyfrowy system projekcyjny, jak w 2012 roku, już nie wystarczy. Świat i technologia poszły do przodu i widzowie oczekują coraz to bardziej atrakcyjnej formy przekazu, czegoś nowego. Dlatego OPIOA, które jest placówką olsztyńskiego samorządu, czeka wielki lifting. A modernizacja będzie możliwa dzięki Funduszom Europejskim dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027. Według wstępnych założeń ma być to 27 mln złotych.

— W maju miasto ogłosiło przetarg na przygotowanie dokumentacji technicznej modernizacji budynku planetarium oraz utworzenia habitatu księżycowego w przestrzeni Planety 11, w budynku, który należy do planetarium — mówi Agnieszka Zbanyszek, peł-

niąca obowiązki dyrektora OPIOA. — Nie ma jeszcze podpisanej preumowy. Żeby ta została podpisana, musi być zrobiona dokumentacja techniczna wraz z kosztorysem. Konieczne jest też uzyskanie pozwoleń od konserwatora zabytków, bo budynek planetarium został wpisany do rejestru zabytków.

SKOK W KOSMOS

W lutym dokumentacja powinna być gotowa i wtedy będzie wiadomo, ile trzeba pieniędzy, by zrealizować ambitny projekt. Zgodnie z planami obiekt przejdzie gruntowny remont, włącznie z wymianą projektorów, ekranu, foteli w sali projekcyjnej czy wymianą i ociepleniem kopuły o średnicy 15 metrów. Hole dolny i górny zostaną wyposażone w ekspozycje interaktywne „Misja kosmos”. Powstanie również podziemne przejście z planetarium do Planety 11, gdzie będzie habitat księżycowy.

— Habitat to po prostu strefa, w której można mieszkać — tłumaczy Magdalena Pilska-Piotrowska, która od 1 grudnia będzie dyrektorem OPIOA, bo wygrała konkurs na to stanowisko. — Chcemy edukować, pokazywać, jakie warunki panują na Księżycu, jak może wyglądać tam życie ludzi.

— I taką przestrzeń chcemy zbudować, pokazać, włącznie z tym, czy można tam coś hodować, uprawiać — dodaje Agnieszka Zbanyszek. — To będzie wystawa interaktywna. Dlaczego akurat habitat księżycowy? Tu odpowiedź jest bardzo prosta. Otóż w OPIOA są jedyne w Polsce okruszki księżycowe. Pochodzą z historycznej, bo pierwszej załogowej misji księżycowej Apollo 11. Przekazał je polskiemu władzom prezydent Stanów Zjednoczonych Richard Nixon w czasie wizyty w Warszawie na przełomie maja i czerwca 1972 roku. Wraz z ważącymi kilka gramów czterema okruskami prezydent Nixon подарował nam też polską flagę z jedwabiu, która była w ładowniku Apollo 11 na Księżycu. Podobne dary otrzymały wówczas władze niemal dwustu państw.

Po roku księżycowe okruszki trafiły do Centrum Lotów Kosmicznych w Olsztynie, które zostało otwarte w 500. rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. Od tego czasu są w zbiorach OPIOA. Ostatnio były eksponowane w obserwatorium astronomicznym.

Olsztyńskie planetarium czeka wielka modernizacja

ŚLADAMI KOPERNIKA

Kiedy mogłaby ruszyć modernizacja planetarium? Mówi się o początku 2025 roku, a prace miałyby potrwać 2 lata. Obecnie OPIOA realizuje 2 projekty przy wsparciu z Funduszy Europejskich. To „Śladami Mikołaja Kopernika” i „Śladami Mikołaja Kopernika cz. II”. Dzięki nim na pierwszym piętrze obserwatorium astronomicznego powstanie wystawa interaktywna, a przy obserwatorium ogród Kopernika. W ramach drugiego projektu w obserwatorium powstanie gabinet materii kosmicznej oraz zostanie urządzona wystawa meteoratów, bo trzeba wiedzieć, że olsztyńska placówka dysponuje jedną z największych kolekcji meteoratów w Polsce. Za część pieniędzy zostaną wymienione 2 projektory w planetarium. Obserwatorium astronomiczne ma być otwarte do końca tego roku.

Po modernizacji, która nie byłaby możliwa bez wsparcia Funduszy Europejskich, olsztyńskie planetarium będzie jedną z najnowocześniejszych placówek tego typu nie tylko w kraju, ale i w Europie. To niejeden projekt związany

Sala projekcyjna

z astronomią i kulturą, który otrzyma dofinansowanie z FEWiM. Wśród projektów strategicznych jest także Europejskie Centrum Coper-

nicus we Fromborku, szlak kulturowy Kanału Elbląskiego oraz rozwój Szlaku Kopernikowskiego. Na te 3 inwestycje i moderniza-

cję planetarium w FEWiM łącznie zarezerwowano kwotę 40,1 mln euro.

Andrzej Mielnicki

PONIEDZIAŁEK • 27 listopada

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Welon, fura i brawura - reality show
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:40 Magazyn Rolniczy
12:55 Brazylia. Historia naturalna - dok., Austria, 2014
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn

15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
21:10 Teatr Telewizji - Znowu „Łut szczęścia”
22:35 Świat bez fikcji - Nadszedł czas, by się bać - dok., Wlk. Bryt., 2021
23:40 Balans bieli - magazyn
00:25 Na linii wroga - akcja, USA, 1997
02:05 Zanim się pojawiłeś - obycz., USA, 2016

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Dobre historie - Moje miejsce Arka - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział
16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:35 Echo serca - serial
23:35 Atak paniki - kom., Polska, 2017
01:25 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP
02:25 Jackie - fab., Chile, Franc., USA, 2016
04:15 Rodzinka.pl - serial komediowy

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obycz.
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program krym.
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Behawiorysta - serial, Polska
22:45 Godzina zemsty - sens., USA, 2009. Przed wiekami złodzieje dokonują kradzieży pieniędzy. Gdy nadchodzi czas podziału łupów...
00:50 Od nowa - serial, USA
02:20 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
02:50 Dowody zbrodni - serial krym., USA
03:50 Uwaga! - program interwencyjny
04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:40 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:00 MEGA HIT - 2012 - SF, USA, 2009. Przed wiekami Majowie pozostawili ludzkości kalendarz, który dokładnie wskazywał datę końca świata i mówił o zjawiskach, które miały mu towarzyszyć.
23:25 Znaki - thriller SF, USA, 2002
01:55 W cywilu 4 - ruchomy cel - akcja, USA, 2014
03:55 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:10 Niedziela z... rolami Eugeniusza Bodo
08:00 Krzyżacy - hist., Polska, 1960
11:00 Amerykańskie śniadanie - Rawhide - Incydent z kojocimzielem - western, USA, 1959
12:05 Na kredyt - obycz., Polska, 2008
12:50 Reżyserzy - Sydney Pollack - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:50 Od ucha do ucha - Popraw włosy, Olivier - anim., Franc., 2017
14:05 Od ucha do ucha - Józio wędkarzem - anim., Czechosłow., 1981
14:10 Od ucha do ucha - Zasada Petera - anim., Niemcy, 2007
14:30 Urodzeni artyści - Gosia i Tomek Rygalikowie - reportaż
15:10 Informacje kulturalne

15:40 Retro kino - Zew krwi - fab., Nor., Włochy, Wlk. Bryt., Hiszp., Franc., 1972
17:35 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
18:15 Kaseta: dokumentalna składanka - dok., Niemcy, USA, 2016
20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Zniwolony - dramat historyczny, Wlk. Bryt., USA, 2013 ●
22:20 Informacje kulturalne
22:50 Układ zamknięty - thriller, Polska, 2013
01:00 Ja, Claude Monet - dok., Wlk. Bryt., 2021
02:00 Jack Strong - sens., Polska, 2014
04:15 Kapela Fedaków - koncert
05:15 Teledyski
05:35 Afisz kulturalny ekstra

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - W stacji radiowej Neda, pojawia się duch zakłócający nadawanie audycji. Zjawia zdradza sekrety mieszkańców miasteczka.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - W „Twojej paczce” kurierzy odkrywają bardzo nietypową przesyłkę. Okazuje się, że w środku jest mały psiak...
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument

20:00 Momentum - akcja, USA, RPA, 2015. Alexis (Olga Kurylenko) za sprawą swojego partnera bierze udział w wielkiej kradzieży. Obiecuje sobie, że to już ostatni skok w jej życiu.
22:00 Skazany - akcja, USA, 2017. Biznesmen Jacob Harlon trafia do więzienia. By przetrwać za kratkami, uczy się obowiązujących w zakładzie karnym reguł.
00:15 13 dzielnic: Ultimatum - akcja, Franc., 2009
02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:15 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7

05:00 Szkoła - Zuza Szarek nie depiluje nóg. Koleżanki z klasy są tym oburzone.
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Ten moment - program obyczajowy
12:20 Młodość na zamówienie - program lifestyleowy
12:50 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Wielkie kłamstewka - miniserial, USA

22:20 Ścigani - sens., USA, Niemcy, 2008. Pewnego dnia nudne życie Wesa zmienia się diametralnie, poznaje piękną dziewczynę (Angelina Jolie) pracującą dla tajemniczego bractwa. Od tej pory Wes staje się zawodowym zabójcą...
00:40 Mamma Mia: Here We Go Again! - kom., USA, Wlk. Bryt., Japonia, 2018. Na greckiej wyspie Sophie kończy właśnie remont hotelu i szykuje się na ponowne wielkie otwarcie. To dobry moment, by przenieść się do roku 1979 i zobaczyć, co się wówczas wydarzyło.
03:00 Nagi instykt przetrwania
04:05 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film
09:00 Nasz Nowy Dom
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Gliniarze - serial
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Sekrety rodziny - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:05 Po własnych śladach - krym., USA, 2019
23:20 Kac w Acapulco - kom., Meksyk, 2019
01:05 Food Factory
02:05 Śmierć na 1000 sposobów
02:30 Interwencja - magazyn reporterów
02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami
03:50 Trans World Sport, 2023

TV Trwam

09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa
11:30 Razem możemy wszystko
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Tajemnica Enigmy
13:00 Powołani
13:30 Msza św.
14:30 20 czerwca, 1941 roku
15:00 Zdziażający świat chrześcy
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Porady Medyczne Bonifratrów
16:55 Spotkania z lasem
17:05 Świadkowie
17:30 Zbrodnia z rosyjskiego scenariusza - tzw. pogrom kielecki
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści Theo
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłąc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Inf. dnia

WTOREK • 28 listopada

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Kościół z bliska
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Rok w ogrodzie Extra
13:05 Daję słowo - dok.
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial

17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - telet.
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
21:10 Tu mówi Polska - program publicystyczny
22:50 Magiczna broń Chin - dok., Wlk. Bryt., 2021
23:55 Resortowe Dzieci - rep.
00:20 Mag. śledczy Anity Gargas - kom. krym., Franc., 2018
02:55 Siedlisko - serial obycz.
04:00 Największe przeboje - Grzegorz Ciechowski

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial obyczajowy
06:25 Zjednoczeni w Piśmie Świętym - reportaż
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Czas w las - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział - serial

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:35 Echo serca - serial
23:35 Excentrycy czyli po słonecznej stronie ulicy - serial obyczajowy
01:30 Atak paniki - kom., Polska, 2017
03:20 Titanic, geneza giganta - dok., Franc., 2021
04:25 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program krym.
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial

20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Tożsamość Bourne'a - sens., USA, Niem., Czechy, 2002. Ciągający na amneję mężczyzna (Matt Damon) zostaje uratowany przez żonę włoskiej łodzi rybackiej.
00:00 Behawiorysta - serial, Polska
01:15 Dowody zbrodni - serial krym., USA
02:20 Rzeczy, których nie nauczyłem mnie ojciec - serial, Polska
02:50 Szpital - program obycz.
03:50 Nauka jazdy - program edukacyjny
04:20 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:50 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - Do biura Malanowskiego przychodzi zdenerwowana Jadwiga Zielińska. Kobieta jest zaniepokojona zachowaniem swojej dwunastoletniej córki...
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program inf.
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - paradok.
15:50 Wydarzenia - program inf.
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Jack Reacher: Jednym strzałem - USA, 2012
22:55 Życzenie śmierci - thriller, USA, Kan., 2018. Kiedy żona i córka dr Kerseya zostają brutalnie zaatakowane, lekarz szuka sprawiedliwości na własną rękę.
01:15 Wpół do śmierci - Niemcy, USA, 2002
03:30 Nasz Nowy Dom
04:40 Disco Gramy - prog. muz.
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki - Teledyski
07:25 Podróż z historią - dok.
08:10 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
08:45 Informacje kulturalne
09:15 Piękna młynarka - film kostiumowy, Włochy, 1955
11:00 Modrzejewska - Warszawa - serial
12:30 Dzień w muzeum Orsay - dok., Franc., 2017
13:35 Kaseta: dokumentalna składanka - dok., Niemcy, USA, 2016
15:20 Informacje kulturalne
15:40 Zaginionie-odnalezienie - Kobieta przenosząca żar - magazyn
16:05 Panny z Wilka - obycz., Polska, 1979
18:10 Res Poloniae - O Polsce z oddali - George Kalandia - rozmowa
18:50 Stawka większa niż życie - serial sensacyjnyjny

20:00 Teatr Telewizji - Netta - W spektaklu pojawiają się przedstawiciele świata filmu i polskiego biznesu, ukazani w różnych tonacjach, od groteskowej do lirycznej...
21:40 Informacje kulturalne - magazyn
22:10 Lekkie obyczaje - The Square - kom., Niemcy, Dania, Franc., Szwecja, 2017 ●
00:50 Kino Mocnych Wrażeń - Zniwolony - dramat historyczny, Wlk. Bryt., USA, 2013 ●
03:20 Panorama kina polskiego - Układ zamknięty - thriller, Polska, 2013
05:30 Afisz kulturalny ekstra
05:45 Kultura 2

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - Melinda musi odkryć prawdę, która dotyczy pewnej rodziny, zanim stanie się zagrożeniem dla innej pary.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - Alvarez to 30-letni raper, który wciąż czeka na odkrycie przez agencje koncertowe i płytowe.

20:00 Cenny ładunek - akcja, Kan., 2016. Karen (Claire Forlani) po nieudanym skoku i oszukaniu swojego szefa Eddiego (Bruce Willis) musi zniknąć z kraju.
21:55 Dziedzictwo krwi - akcja, USA, Franc., 2016. John Link po wyjściu z więzienia, stara się trzymać z dala od kłopotów. Niestety...
23:40 Vendetta - akcja, 2015
01:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:20 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7

05:00 Szkoła - Licealistka Sabina Kopacka jest zareczona z Michałem Dawidziukiem. Dziewczyna zaczyna sobie jednak uświadamiać, że...
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Szpital - 7-latek miał wypadek na placu zabaw, gdzie był z nowym partnerem swojej mamy. Mężczyzna bardzo się stara, żeby dzieci ukochanej go zaakceptowały
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Tango i Cash - sens., USA, 1989. Przez pewien czas dwóch gliniarzy policji w Los Angeles dawało się we znaki szefowi mafii, utrudniając mu prowadzenie interesów. Mafijny przywódca Yves Perret postanawia się na nich zemścić.
22:15 Zakonnica - horror, USA, 2018. Kiedy młoda zakonnica odbiera sobie życie w klasztorze w Rumunii, Watykan wysłał księdza i nowicjuszkę, by zbadać sprawę.
00:20 Mumia powraca - przyg., USA, 2001.
03:00 Nagi instykt przetrwania - program
04:05 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film
09:00 Nasz Nowy Dom
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej
10:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
12:55 Gliniarze - serial
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny
15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
17:00 Sekrety rodziny - prog. obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:05 Człowiek z zasad - akcja, USA, 2015
23:05 We krwi - thriller, Portoryko, Wlk. Bryt., 2014
01:25 Food Factory
02:15 Śmierć na 1000 sposobów
02:50 Trans World Sport, 2023

ŚRODA • 29 listopada

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Zrzuńcowani odbudowani - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:40 Rok w ogrodzie Extra
12:55 Brazylia. Historia naturalna - dok., Austria, 2014
14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy
15:00 Wiadomości; Pogoda

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Pozyteczni.pl - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Zaginione-odnalezione - Akcja pruszkowska • Obraz Krzysztofa Lubienieckiego „Portret męczyczyzny” - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:40 Przepis dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:35 Echo serca - serial obyczajowy
23:30 Weekend ostatniej szansy - kom., Wlk. Bryt., 2013
01:15 Bolivar - serial kostium.
02:15 Ina Benita - dwa życia - dokument
03:45 Za marzenia - serial obyczajowy

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:30 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program krym.
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Totalne remonty Szlagowskiej - program rozrywkowy
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Śniadanie do łóżka - kom. romant., Polska, 2010
21:50 Piksele - kom., USA, 2015
00:10 Ostrożnie z dziewczynami - kom. romant., USA, 2002
02:10 Dzień świątaka - kom. romant., USA, 1993
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:00 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - Tomek zjawia się w domu krawcowej, Lucyny Pietrasik, pod pozorem skrócenia spodni. Korzystając z nieuwagi kobiety, montuje w jej domu ukryte kamery.
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - paradokument.
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów

16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Śniadanie do łóżka - kom. romant., Polska, 2010
21:50 Piksele - kom., USA, 2015
00:10 Ostrożnie z dziewczynami - kom. romant., USA, 2002
02:10 Dzień świątaka - kom. romant., USA, 1993
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:15 Wędrowiec Polski - Śledzenie śledzia - rep.
07:55 Zaginione-odnalezione - Kobieta przenosząca żar - magazyn
08:25 Informacje kulturalne
08:55 Panny z Wilka - obycz., Polska, 1979
11:00 Modrzejewska - Gwiazda - serial
12:40 Dla ludzi mam zawsze twarz pogodną... Grażyna Bacewicz - dok.
13:50 Stawka większa niż życie - serial sensac.
15:00 Informacje kulturalne
15:25 Wydarzenie aktualne
16:05 Mała Apokalipsa - obycz., Polska, Włochy, Franc., 1992
18:05 Księża Przejrzani - Adresy jakich mało
18:50 Którędy po sztukę - Lutichuys - magazyn
19:00 Scena muzyczna - MIŁO Ensemble - koncert

20:00 Na wschód od Hollywood - Powrót do domu - dramat, Szwajc., Franc., Belgia, 2015
21:45 Informacje kulturalne
22:15 ABC Morderstwa - serial krym.
23:10 Kłopotowski i Moroz komentują świat - talk-show
23:45 Więcej niż fikcja - Michael Cimino: Boże, błogosław Amerykę - dok., Franc., 2021
00:55 Jazz.pl - Kacper Malisz - koncert
02:40 Lekkie obyczaje - The Square - kom., Niemcy, Dania, Franc., Szwecja, 2017
05:20 Teledysk
05:30 Afisz kulturalny ekstra
05:45 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - Szaleństwo opanowuje szpital i miasto, gdy duch nawiedza jednego z pacjentów.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - Roman dostarcza paczkę, którą odbiera 10-letnia dziewczynka. Okazuje się, że całymi dniami jest sama w mieszkaniu.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Immortals. Bogowie i Herosi - akcja, USA, Kan., Wlk. Bryt., 2011. Wiele lat po mitycznym zwycięstwie Bogów nad Tytanami na horyzoncie pojawia się nowe zagrożenie...
22:05 Beowulf: Droga do sprawiedliwości - przygod., Kan., Islan., Wlk. Bryt., USA, Austral., 2005
00:15 Pierwszy król - przygod. Włochy, Belgia, 2019
03:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7

05:00 Szkoła - Kasia Stroińska z ósmej klasy okłamuje koleżanki, że jej mama pracuje w modnym butik w Londynie. Uczennica chce uchodzić za ekspertkę od mody
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Szpital - Pacjentami dr Roberta Szewczyka jest rodzeństwo, które poparzyło się przy przyrządzaniu magicznego eliksiru.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obyczajowy

18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Odnajdę cię - sens., Polska, 2018. Policjantka musi w ciągu 24 godzin odnaleźć córkę. Rozpoczyna się wyścig z czasem.
21:50 Uśpieni - obycz., USA, 1996. Czterech chłopców. trafiają do poprawczaka, tam zostają molestowani przez opiekunów. Po latach nadchodzi czas, aby upamiętnić się o sprawiedliwość.
00:50 Wielkie kłamstewka - miniseriał, USA
02:00 Nagi instynkt przetrwania - program rozrywkowy
03:05 Kolekcja z pieką rodem - program rozrywkowy
03:55 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji **08:00 Nasz Nowy Dom**
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. **09:50** Łowcy skarbów. Kto da więcej **10:50** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **12:55** Gliniarze - serial paradokumentalny
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny **15:55** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **17:00** Sekrety rodziny - prog. obyczajowy **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:05 Pasja - USA, 2003 **23:45** Krwawy biznes - akcja, Kanada, 2015 **01:55** Food Factory - program edukacyjny **02:25** Gwiazdy Kabaretu **03:25** Disco Polo Life - magazyn muzyczny **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:30 Sanktuarium polskie **09:50** Święty na każdy dzień **10:00** Audycja Generalna Ojca Św. Franciszka z Watykanu **11:00** Życie wg. świętego Jana Pawła II **11:25** Jestem mamą **11:40** Prosto o gospodarce **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:50** Polskie dziedzictwo **12:50** Pustynia Boga **13:20** Słowo życia **13:30** Msza św. **14:30** Bądź wielki przed Bogiem **15:30** Bogumiła czyli opowieść o Warszawskiej Syrenie **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Na zdrowie **16:30** Wędrowiec Polski **17:00** Po stronie prawdy **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Opowieści z Księgi Cnót **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Mysłąc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK • 30 listopada

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:20 Dziedzictwo - serial
06:10 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Dobre historie - Opieka nad rodziną pacjenta hospicyjnego - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:35 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiello-nowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Klan - serial obycz.
12:55 Brazylia. Historia naturalna - dok., Austria, 2014
14:00 Złoty chłopak - serial obycz.
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn

TVP 2

04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial obyczajowy
06:20 Czas w las - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:10 W kotle historii - Tęgi bifiestek, wino szkaradne. **Śluby Słowacki i paryskie restauracje** - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział
16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:50 Postaw na milion - teleturniej
21:45 Dorwać Watts - akcja, Hongkong, Chiny, USA, 2016
23:45 Wyścig z czasem - film SF, USA, 2011
01:45 Bolivar - serial kostium.
02:45 W ulamku sekundy - fab., Niemcy, Franc., 2017. Trzymający w napięciu, znakomity film, którego scenariusz został częściowo oparty na prawdziwych wydarzeniach.

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Ukryta prawda - program obyczajowy
13:35 Szpital - program obycz.
15:40 Doradca smaku - program kulinarny
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program krym.
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:40 Vinci - kom., Polska, 2004. Po kilku latach odsiadki kary Cuma - specjalista od kradzieży dzieł sztuki - wychodzi z więzienia ze względu na zły stan zdrowia...
00:55 Wonder Woman - przyg., USA, 2020
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - W biurze Malanowskiego pojawia się wzburzony kierowca autobusu, Jerzy Grabarczyk...
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program inf.
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Służące - dramat, USA, 2011. Piękna, inspirująca opowieść o potęgę odwagi i nadziei, dzięki którym wszystko staje się możliwe.
23:10 Pod słońcem Toskanii - obycz., USA, Włochy, 2003
01:50 Jack Reacher: Jednym strzałem - thriller, USA, 2012
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:35 Księga Przejrzani - Adresy jakich mało
08:15 Którędy po sztukę - Lutichuys - magazyn
08:30 Informacje kulturalne
09:00 Mała Apokalipsa - obycz., Polska, Włochy, Franc., 1992
11:00 Modrzejewska - Plan bitwy - serial
12:35 Autoportret za mgłą - Olga Boznańska - dok.
13:40 Scena muzyczna - MIŁO Ensemble - koncert
14:35 Informacje kulturalne
15:10 Ciemnego pokoju nie trzeba się bać - film krótkometrażowy
16:05 Chcę się żyć - obycz., Polska, 2013
18:05 Wędrowiec Polski - Śledzenie śledzia - rep.
18:45 Kabaret Jeszcze Starszych Panów - Wieczór czwarty wspomnień. Smutek - widowisko

20:00 Wstęp do filmu - Królowa
20:05 Czwartkowy klub filmowy - Królowa - biograf., Wlk. Bryt., Franc., Włochy, USA, 2006
21:55 Informacje kulturalne
22:25 Oficer - serial sensacyjny
23:25 Na wschód od Hollywood - Powrót do domu - dramat, Szwajc., Franc., Belgia, 2015
01:25 Kino nocne - Na drodze ku świadomości - dok., Niemcy, Wlk. Bryt., 2020
03:20 Res Poloniae - O Polsce z oddali - George Kalandia - rozmowa
04:05 Informacje kulturalne
04:35 Teledyski
05:30 Afisz kulturalny ekstra
05:45 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Nash Bridges - serial kryminalny
09:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - Profesorka Neda jest nawiedzana przez ducha tajemniczego adoratora.
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - Kurier Adam (Patrik Cebulski) ciągle dostaje mandaty od Straży Miejskiej. Dochodzi do wniosku, że stoi za tym jego nowa koleżanka z pracy - Dorota
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Firmowa gwiazdka - kom., USA, 2016. Clay Vanstone organizuje pełną wrażeń firmową Gwiazdkę. Niestety bardzo szybko wymyka się ona spod kontroli.
22:05 Zły Mikołaj 2 - kom., USA, Wlk. Bryt., Japonia, 2018. Na greckiej wyspie Sophie kończy właśnie remont hotelu i szykuje się na ponowne wielkie otwarcie.
00:30 Wielkie kłamstewka - miniseriał, USA
01:45 Nagi instynkt przetrwania - program rozrywkowy
02:45 Kolekcja z pieką rodem - program rozrywkowy
03:35 Druga strona medalu - talk-show
05:00 Nash Bridges - serial krym.

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obycz.
07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Szpital - 47-letnia rozwódka trafia na SOR po wypadku w myjny samochodowej, której jest właścicielką.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - Dr Anna Nowicka przyjmuje na oddział 7-latkę ze złamaną nogą. Chłopiec razem z siostrą jest wychowywany tylko przez matkę...
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Strażnicy cnoty - kom., USA, 2018. Troje rodziców odkrywa, że ich córki postanowiły stracić dziewictwo na balu maturalnym...
22:15 Mamma Mia: Here We Go Again! - kom., USA, Wlk. Bryt., Japonia, 2018. Na greckiej wyspie Sophie kończy właśnie remont hotelu i szykuje się na ponowne wielkie otwarcie.
00:30 Wielkie kłamstewka - miniseriał, USA
01:45 Nagi instynkt przetrwania - program rozrywkowy
02:45 Kolekcja z pieką rodem - program rozrywkowy
03:35 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji **08:00 Nasz Nowy Dom**
09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. **09:50** Łowcy skarbów. Kto da więcej **10:50** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **12:55** Gliniarze - serial paradok. **13:55** STOP Drogówka - serial policyjny **15:55** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **17:00** Sekrety rodziny - program obyczajowy **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:05 Fargo - thriller, USA, Wlk. Bryt., 1996 **23:20** Bullet - USA, 2014 **01:00** Food Factory - program edukacyjny **02:00** Śmierć na 1000 sposobów **02:25** Gwiazdy Kabaretu **03:25** Disco Polo Life **04:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Na zdrowie **09:20** Opowieści z Księgi Cnót **09:45** Święty na każdy dzień **10:00** Inf. dnia **10:15** Rozmowy niedok. **11:25** Mysłąc Ojczyzna **11:35** Przyroda i ludzie **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Przegląd pana Michała **12:50** Centrum Ewangelizacji **13:15** Słowo życia **13:20** Przegląd Tygodnika „Niedziela” **13:30** Msza św. **14:30** Samuraj Chrystusa **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat **16:35** Regał **17:05** Akademia pro-life **17:15** Na wiosnę rozmarza ziemia **17:30** Odpowiedzialni za Kościół **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Przyjaciele i bohaterowie **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Głos Polski **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

WKatarzynę mąż rzucił nożem. Do Agnieszki jej mąż celował z broni. Alicja w domu przeżyła koszmar. Różni je wiek, łączą przeżycia. I marzenia o normalnym życiu, choć zdarza się, że nie doczekują lepszego jutra. Aż 500 kobiet rocznie umiera z powodu przemocy. I to często za naszą ścianą. Rocznie około 200 tys. osób w Polsce pada ofiarą przemocy, większość to kobiety. Dla 90 proc. z nich to codzienność. Są poniżane, bite, poklepywane, gwałcone, molestowane. Do tego dochodzi przemoc psychiczna i ekonomiczna, która jest równie dojmująca jak przemoc fizyczna. Czasami taka sytuacja ciągnie się latami.

— Gdy dojdzie do najgorszego, dopiero łapiemy się za głowę, dlaczego nic nie zrobiliśmy. A przemoc domową przecież słyhać. Zwłaszcza w bloku. Gdy od poniedziałku do piątku słyhać płacz dzieci, krzyki, rzucanie przedmiotów, to o czym to świadczy? — zauważa asp. Artur Bajorek z Komendy Miejskiej Policji w Elblągu. — Gdy sąsiad zmienia samochód, biegniemy do dzielnicowego i dziwimy się, skąd on miał na niego pieniądze. Taka natura Polaków. A jeżeli dochodzi do awantur, siedzimy cicho. Dlaczego?

Ze strachu, ze wstydu

Artur Bajorek został odznaczony wyróżnieniem „Kawalerem Białej Wstążki”. W policji służy od 19 lat. Zajmował się prewencją i służbą kryminalną. Zawsze angażował się w pomoc osobom pokrzywdzonym. Teraz zajmuje się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

— Dlaczego zostałem policjantem? Chciałem reagować tam, gdzie dzieje się krzywda. Chciałem pokazać ludziom, których dotknęło jakieś przestępstwo, że nie są sami, a sprawcom, że za swoje zachowanie poniosą karę. Miałem mnóstwo interwencji, również dotyczących przemocy domowej. Wchodziłem do domu, widziałem pobite dzieci i płaczące kobiety. Rzadko

Wyróżnieni
„Kawalerowie
Białej Wstążki”

Fot. Ada Romanowska

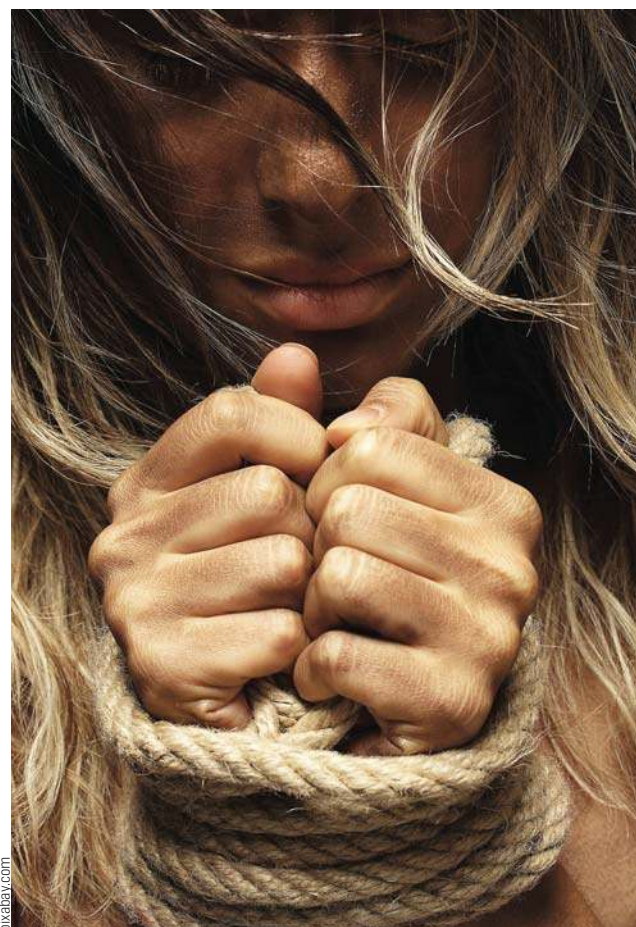
O PRZEMOCY NIE MOŻNA MILCZEĆ

CO DZIEJE SIĘ ZA ŚCIANĄ? CZĘSTO WŁAŚNIE GDZIEŚ BLISKO NAS, W NASZYM BLOKU, DOCHODZI DO PRZEMOCY. NAJCZĘŚCIEJ DOTYKA ONA KOBIET. ALE MĘŻCZYŹNI NIE TYLKO KRZYWDZĄ. NIOSĄ TEŻ POMOC, KTÓREJ WYRAZEM JEST PRZYPIĘTA SYMBOLICZNA BIAŁA WSTĄŻKA DO KLAPY MARYNARKI.

kiedy te osoby przyznawały się, że doszło do przemocy. Ze strachu, ze wstydu, z obawy o przyszłość. Wtedy zrozumiałem, że nie można działać sztywno i proceduralnie w takich sprawach, ale z empatią dotrzeć do każdej ze stron i zinterpretować, co tak naprawdę dzieje się w tym domu. Trzeba słuchać i rozmawiać, żeby pomóc — opowiada Artur Bajorek. — A co jest przyczyną przemocy? To może być zazdrość, trudna sytuacja życiowa, problemy finansowe, uzależnienie, kon-

flikt charakterów, trudności w wychowaniu dzieci. Tak naprawdę to zdarza się w każdym związku, ale nie każdy potrafi zapanować nad emocjami.

I dodaje: — Krzywdzą w większości mężczyźni. Nie tylko statycznie, ale też stereotypowo. Ale również kobiety stosują przemoc. Człowiek, który jej używa, na takiego nie wygląda. Może to być dobry sąsiad albo dobry kolega z pracy. To może być osoba, która zajmuje wysokie stanowisko albo pani, która co dzień rano sprzedaje

nam chleb w sklepie. Może to być dyrektor, nauczycielka... To osoba zdrowa psychicznie, bez uzależnień. To nie ktoś z przysłowiowej patologii — podkreśla policjant. — W Elblągu mamy kilkaset niebieskich kart. To dużo. Ale ta liczba nie świadczy o skali przemocy. Przemoc nie jest wygraną w totolotka, o której chcą mówić. To, że w domu źle się dzieje, trudno jest przy-

znać. Niestety takich przypadków jest coraz więcej. I często tego statystyki nie pokazują, bo z przemocą jest jak z karuzelą — raz jest więcej przypadków, raz mniej. Ale nigdy tak nie ma, że do niej nie dochodzi.

Męski ruch

„Kawalerem Białej Wstążki” został również Marek Duchowski, rad-

ca prawny z Iławy, oraz Tomasz Podsiadło, dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie.

— Trzeba mówić głośno i wyraźnie, że jest coraz gorzej w domach. Powodów jest wiele, może nawet pandemia przyczynia się do tego — podkreśla Tomasz Podsiadło. — Coraz częściej gasimy pożary w domach, chociażby tworząc rodzicielstwo zastępcze. I coraz więcej dzieci wymaga takich interwencji. 4-5 lat temu mieliśmy wolne miejsca w placówkach opiekuńczych, teraz potrzebne są nowe.

— Biała wstążka to męski światowy ruch przeciwko przemocy mężczyzn wobec kobiet i jednocześnie największa na świecie akcja poświęcona przemocy wobec kobiet. Kampania ma na celu podniesienie świadomości na temat powszechności męskiej przemocy wobec kobiet. Jej zadaniem jest zadeklarowanie, że dany mężczyzna nie jest i nie będzie sprawcą przemocy, ale również nie będzie akceptować lub milczeć na temat przemocy wobec kobiet — tłumaczy Miron Sycz, wicemarszałek województwa warmińsko-mazurskiego. — Kampania „Biała wstążka” kształtuje także postawy krytyczne oraz poszukiwanie wspólnych rozwiązań, nie tylko systemowych, ale i społecznych wobec zjawiska przemocy.

Na Warmii i Mazurach
w 2022 roku

2171

kobiet doznało przemocy

Akcja prowadzona jest co roku od przeszło 30 lat w ponad 60 krajach między 25 listopada, w którym przypada Międzynarodowy Dzień Przeciwko Przemocy Wobec Kobiet oraz 10 grudnia, czyli Międzynarodowym Dniem Praw Człowieka.

Na Warmii i Mazurach w 2022 roku 2171 kobiet doznało przemocy. W 2021 roku było to 2254 kobiet, a w 2020 roku — 2937 kobiet.

CHRYSTUS WODZEM, CHRYSTUS KRÓLEM, CHRYSTUS WŁADCĄ NAM!

„Boga naszego chwalcie wszystkie ziemie. Daj Mu cześć winną całe ludzkie plemię. Bo litość Jego nad nami stwierdzona. A prawda Pańska wiecznie uiszczona”

26 LISTOPADA 2023 ROKU OBCHODZIMY UROCZYSTOŚĆ JEZUSA CHRYSTUSA KRÓLA WSZECHŚWIATA. JEST TO CELEBRACJA, KTÓRA UPAMIĘTNIA WIARĘ CHRZEŚCIJAŃSKĄ W PANOWANIE CHRYSTUSA NAD ŚWIATEM I CAŁYM STWORZENIEM. UROCZYSTOŚĆ TA PRZYPADA W OSTATNIĄ NIEDZIELĘ ROKU LITURGICZNEGO, TUŻ PRZED ROZPOCZĘCIEM ADWENTU. JEST TO DZIEŃ, W KTÓRYM KATOLICY ODDAJĄ CZEŚĆ JEZUSOWI JAKO KRÓLOWI WSZECHŚWIATA I WYZNAJĄ SVOJĄ WIARĘ W JEGO PANOWANIE NAD TYM, CO JEST WIDZIALNE I NIEWIDZIALNE.

W 1925 roku Papież Pius XI wydał encyklikę „Quas Primas”, w której podkreślił uniwersalną władzę Jezusa Chrystusa nad Kościołem i wszystkimi narodami. Zgodnie z nauczaniem katolickim Jezus Chrystus jest Królem nie tylko ziemskiego Królestwa Izraela, ale również Królestwa Bożego, które obejmuje cały wszechświat. Powodem ustanowienia tego święta było zatem pragnienie papieża ukazania Jezusa jako władcy i króla wszystkich ludzi. Tę prawdę papież upamiętnił, wprowadzając do kalendarza liturgicznego osobne święto Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata. Wyznaczył je na ostatnią niedzielę października i polecił, aby w tym dniu corocznie oddawano całą ludzkość Najświętszemu Sercu Jezusowemu. Podczas reformy kalendarza liturgicznego, po Soborze Watykańskim II, papież Paweł VI przeniósł to święto w 1969 roku na ostatnią niedzielę roku

liturgicznego, nadając mu nazwę Uroczystości Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata zwanej także Świętem Chrystusa Króla. To oznacza, że dla nas chrześcijan Jezus Chrystus jest najwyższym władcą całego wszechświata. Jezus jest panem wszystkich ludzi, narodów i stworzenia.

Pan jest królem na zawsze, na wieki!

Uroczystość ta to także przypomnienie o obowiązku wiernych do uznawania i oddawania czci Jezusowi jako Królowi, zarówno w życiu osobistym, jak i społecznym. Uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata jest okazją dla wiernych do wyrażenia swojego zawierzenia się Jemu i wdzięczności za Jego miłość i zbawienie.

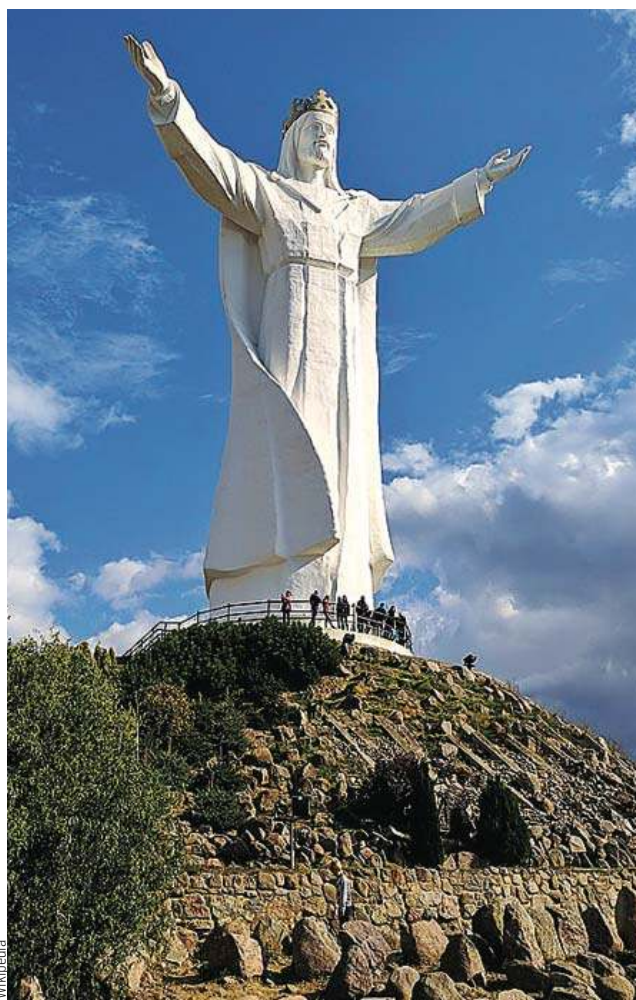
Wierzmy, że Jezus jest Synem Bożym i został wyniesiony na niebiański tron przez Boga Ojca po swoim zmartwychwstaniu, że jako król wszechświata Jezus ma władzę nad wszystkimi istotami i rzeczami, zarówno na ziemi, jak i w niebie. Wierzy-

my, że będzie on sprawiedliwie panować i osądzać wszystkich ludzi po swoim powrocie na ziemię.

Obchody tej przepięknej uroczystości przypominają wiernym, że mimo różnych trudności, które mogą napotykać w życiu, powinni zawsze mieć nadzieję w Chrystusie jako swoim Królu, który drogą krzyża i zmartwychwstania ostatecznie zwyciężył nad śmiercią i grzechem. Jest to również czas refleksji na temat wartości i znaczenia królestwa Bożego i zdolności chrześcijan do budowania go na ziemi poprzez świadectwo i działania oparte na ewangelicznych wartościach.

W Biblii Jezus jako Król jest przedstawiany jako osoba o nieograniczonej władzy, która obejmuje całe stworzenie. Jego panowanie jest odwieczne i niepodważalne, a Jezus jako Król jest źródłem sprawiedliwości i zbawienia dla tych, którzy w Niego wierzą. Odniesienie tytułu królewskiego do Boga było używane w Piśmie Świętym wielokrotnie. Na kartach Biblii obraz króla zasiadającego na tronie zjawia się już w pieśni Mojżesza i Miriam: „Pan jest królem na zawsze, na wieki!” (Wj 15,18). Bóg więc, jako niemający początku ani końca, panuje wiecznie. Jego panowanie trwa od niepamiętnych czasów (Ps 74; 93) i ogarnia swym zasięgiem wszystkie narody. Bóg sprawuje nad wszystkimi suwerenną władzę, a w czasach ostatecznych wszystkie narody oddadzą Mu cześć.

W Psalmach również możemy odnaleźć piękne fragmenty, które ukazują królowanie Boga: „Pan króluje, obłókł się w majestat, Pan przywdział potęgę i nią się przepasał: tak utwierdził świat, że się nie zachwieje...” (Ps 93 1). Podobnie Psalm 47 oraz Psalm 96-99 są wspaniałymi hymnami na cześć Boga-Króla. Pan Bóg panuje w niebie, a Stary Testament wymienia Arkę Przymierza jako tron Boży (1 Sm 4,4; Ps 99,1). Prorok Izajasz ukazuje Boga na wysokim i wyniosłym

Pomnik Chrystusa Króla w Świebodzinie

tronie w otoczeniu serafinów oddających Mu cześć. Prorok Zachariasz głosi, że Bogu należy się chwała od wszystkich narodów.

Pan jest moim pasterzem, niczego mi nie brakuje

W Nowym Testamencie znajdujemy także obrazy ukazujące Jezusa jako króla nawiązujące do przepowiedni króla z rodu Dawida oraz pochodzącej ze Starego Testamentu idei Mesjasza. Określenie Mesjasz – z języka hebrajskiego – znaczące „namaszczonego, pomazańca” zostało przejęte przez język grecki (messias), co po przetłumaczeniu zostało odzwierciedlone w formie „christos”. Jezus Chrystus, jak czytamy w Ewangelii św. Mateusza (1,1) i u Apostoła Narodów w Liście do Rzymian (1, 3), jest potomkiem Dawida. Jest więc królewskim pomazańcem, tak jak przepowiadały to liczne proroctwa ze Starego Testamentu.

W Ewangelii Jezusa nazwano Synem Dawida,

królem Żydów lub królem Izraela. Podczas procesu sądowego przed Piłatem tych tytułów używają Jego wrogowie – oskarżyciele. Jezus potwierdził wprost swą królewską godność, odpowiadając na pytanie najwyższego arcykapłana: „Czy Ty jesteś Mesjasz, Syn Błogosławionego?” (Mk 14,61). Jezus odpowiedział wtedy: „Ja Jestem”. Ujrzenie Syna Człowieczego siedzącego po prawicy Wszechmocnego i nadchodzącego z obłokami niebieskimi” (Mk 14,62).

Opis królewskiego panowania Chrystusa osiąga swoje apogeum w Księdze Apokalipsy. Bóg przez św. Jana przedstawia Jezusa jako Króla królów i Pana panów (por. 19,16; 17,14). Jezus Chrystus zajmuje w proroczej wizji Nowego Testamentu miejsce należne Bogu w tekstach Starego Testamentu mówiących o Jego panowaniu. Jezus Chrystus jako Król narodów i wieków, który objawia swe zwycięstwo nad mocami zła. Jezus jest królem wywyższonym

ponad wszystko i ponad wszystkich; przed Nim zegnij się każde kolano, jak trafnie ujął to św. Paweł w Liście do Filipian (por. 2,9-11).

Chciałbym przechodzić przez ciemną dolinę, zła się nie ulękę, bo Ty jesteś ze mną

Uroczystość Jezusa Króla Wszechświata jest ważnym świętem dla katolików, które przypomina o władzy i chwale Jezusa jako Króla, a także zachęca do oddawania Mu czci i posłuszeństwa w codziennym życiu, gdyż jak będziemy śpiewać w tę niedzielę: „Pan jest moim pasterzem, niczego mi nie brakuje, pozwala mi leżeć na zielonych pastwiskach. Prowadzi mnie nad wody, gdzie mogę odpocząć, orzeźwia moją duszę. Wiedzie mnie po właściwych ścieżkach przez wzgląd na swoją chwałę. Chciałbym przechodzić przez ciemną dolinę, zła się nie ulękę, bo Ty jesteś ze mną. Kij Twój i laska pasterska są moją pociechą. Stół dla mnie zastawiasz na oczach moich wrogów. Namaszczaś mi głowę olejkami, kielich mój pełny po brzegi”. Oto prawda naszej wiary wieńcząca koniec tego roku liturgicznego, kiedy przez tyle miesięcy poznawaliśmy wszystkie etapy życia Jezusa, od Betlejem i Nazaretu poprzez Golgotę aż do tego dnia, kiedy przychodzi do nas w głorii królewskiej jako nasz Pan i Przyjaciel. Z tą prawdą wejźmy w następny etap naszej chrześcijańskiej wiary, zaufania i odpowiedzialności, nie bojąc się różnych innych „władców” i „królów”, gdyż nad nami panuje tylko jeden Król – Jezus Chrystus, Pan naszego życia.

ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA

WEEKENDOWY
REPERTUAR HELIOS

Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

Piątek 24 listopada

NAPOLEON / napisy: 13:40, 18:00, 20:15; NOC DZIEKCZYNIENIA / napisy: 15:15, 20:00; IGRZYSKA ŚMIERCI: Ballada ptaków i węży / napisy: 13:00, 17:00, 19:30; HORROR STORY: 21:15; UWIERZ W MIKOŁAJA: 16:15, 18:30, 20:45; CHŁOPI: 19:15; MARVELS / dubbing: 17:40; PIĘĆ KOSZMARNYCH NOCY / napisy: 16:40; PSI PATROL: Wielki film / familijny / b.o. / dubbing: 11:30, 15:40

Sobota 25 listopada

NAPOLEON / napisy: 10:15, 13:40, 18:00, 20:15; NOC DZIEKCZYNIENIA / napisy: 15:15, 20:00; IGRZYSKA ŚMIERCI: Ballada ptaków i węży / napisy: 11:45, 17:00, 19:30; HORROR STORY: 21:15; UWIERZ W MIKOŁAJA: 11:30, 16:15, 18:30, 20:45; CHŁOPI: 13:00, 19:15; MARVELS / dubbing: 17:40; PIĘĆ KOSZMARNYCH NOCY / napisy: 16:40; PSI PATROL: Wielki film

/ familijny / b.o. / dubbing:
10:45, 14:00, 15:40

Niedziela 26 listopada

NAPOLEON / napisy: 10:15, 13:40, 18:00, 20:15; ŻYCZENIE / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:00, 10:45, 12:15, 12:45, 14:30, 15:00, 17:15; NOC DZIEKCZYNIENIA / napisy: 15:15, 20:00; IGRZYSKA

ŚMIERCI: Ballada ptaków i węży / napisy: 11:45, 17:00, 19:30; HORROR STORY: 21:15; UWIERZ W MIKOŁAJA: 11:30, 16:15, 18:30, 20:45; CHŁOPI: 13:00, 19:15; MARVELS / dubbing: 17:40; PIĘĆ KOSZMARNYCH NOCY / napisy: 16:40; PSI PATROL: Wielki film / familijny / b.o. / dubbing: 14:00, 15:40

WEEKENDOWY
REPERTUAR
KINA AWANGARDA
W OLSZTYNIE

Piątek 24 listopada

„Napoleon” - prod. USA, Wielka Brytania : godz. 17.30 sala klubowa
„Niewierni w Paryżu” - prod. Francja, Wielka Brytania : godz. 18.00 sala studyjna
„Dogman” - prod. Francja : godz. 19.45 sala studyjna
„Napoleon” - prod. USA, Wielka Brytania : godz. 20.00 sala klubowa
„How to Have Sex” - prod. Wielka Brytania : godz. 20.00 sala arte

Sobota 25 listopada

„Chłopi” - prod. Polska : godz. 15.00 sala klubowa
„Lęk” - prod. Polska : godz. 15.30 sala arte-ostatnie pokazy
„Uwierz w Mikołaja” - prod. Polska : godz. 16.00 sala studyjna
„Napoleon” - prod. USA : godz. 17.00 sala klubowa
„Dziwne ścieżki życia” - prod. Hiszpania : godz. 17.15 sala arte
„Niewierni w Paryżu” - prod. Francja, Wielka Brytania : godz. 17.45 sala studyjna

„Jedna dusza” - prod. Polska : godz. 18.15 sala arte
„Dogman” - prod. Francja : godz. 19.30 sala studyjna
„Napoleon” - prod. USA, Wielka Brytania : godz. 19.45 sala klubowa
„How to Have Sex” - prod. Wielka Brytania : godz. 20.00 sala arte

Niedziela 26 listopada

„Chłopi” - prod. Polska : godz. 15.00 sala klubowa
„Lęk” - prod. Polska : godz. 15.30 sala arte-ostatnie pokazy
„Uwierz w Mikołaja” - prod. Polska : godz. 16.00 sala studyjna
„Napoleon” - prod. USA : godz. 17.00 sala klubowa
„Dziwne ścieżki życia” - prod. Hiszpania : godz. 17.15 sala arte
„Niewierni w Paryżu” - prod. Francja, Wielka Brytania : godz. 17.45 sala studyjna
„Jedna dusza” - prod. Polska : godz. 18.15 sala arte
„Dogman” - prod. Francja : godz. 19.30 sala studyjna
„Napoleon” - prod. USA, Wielka Brytania : godz. 19.45 sala klubowa
„How to Have Sex” - prod. Wielka Brytania : godz. 20.00 sala arte

24 LISTOPADA

VI Jarocki Festiwal Taneczny

Olsztyn

Jarocka Akademia Trzeciego Wieku w Olsztynie zaprasza na VI Jarocki Festiwal Taneczny „Podróż do krainy tańca – Młodzi duchem w tańcu”.

W programie: występy pokazowe, powitanie gości, blok konkursowy, Przerwa, blok konkursowy, pokazy taneczne, ogłoszenie wyników.

Godz. 11.00, Auditorium Maximum, al. Wojska Polskiego 13.

24 LISTOPADA

Piosenki Starszych Panów

Olsztyn

Aranżacje muzyczne: Anna Rocławska-Musiały, Krzysztof Słomkowski

Dyrygent: Ariel Ludwiczak

Zespół instrumentalny: Anna Rocławska-Musiały, Tomasz Koper, Krzysztof Słomkowski
Soliści: Aleksandra Cybula, Aurelia Luśnia, Barbara Tarczewska, Piotr Kosewski, Łukasz Reks

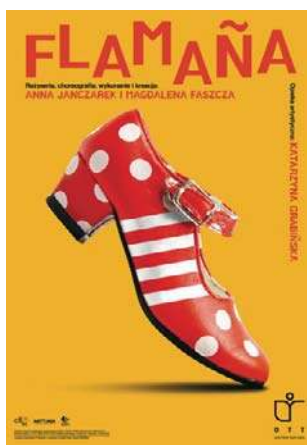
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej

Teresa Drozda – prowadzenie koncertu

Godz. 19.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska, ul. Głowackiego 1.

25 LISTOPADA

Premiera spektaklu „Flamaña”

Olsztyn

Premiera najnowszego spektaklu Olsztyńskiego Teatru Tańca pt. „Flamaña” skierowanego do młodego widza w wieku przedszkolnym (3-6 lat) z dorosłymi opiekunami.

Bezpłatne wejściówki: do odbioru w siedzibie Fundacji Tańca i Sztuki ARTOfNIA (ul. Sybiraków 2) oraz w Pałacu Młodzieży w Olsztynie (ul. Emilii Plater 3) – liczba miejsc jest ograniczona.

Godz. 11.00, Pałac Młodzieży, ul. Plater 3.

25 LISTOPADA

Warsztaty fotograficzne PORUSZENIE

Olsztyn

Interujesz się fotografią? Nie może Cię zabraknąć na tym wyjątkowym wydarzeniu!

Warsztaty fotograficzne PORUSZENIE organizowane wraz z Gdyńską Szkołą Filmową.

Podczas dwudniowych zajęć uczestnicy poznają tajniki fotografowania w studiu w świetle błyskowym i ciągłym. Prowadzący:

Paweł Wyszomirski

• fotograf i reżyser

• Absolwent Sopockiej Szkoły Fotografii i Gdyńskiej Szkoły Filmowej.

• Od kilkunastu lat dokumentuje Gdyński Festiwal Tańca oraz fotografuje w Gdyńskiej Szkole Baletowej.

• Reżyser filmu „Dom z Piasku” i „Zielony Atrament”

Godz. 8.00, Centrum Szkoleń Branżowych, ul. Lubelska 33c.

25 LISTOPADA

Finat trasy, 45-lecie KSU + Gość Specjalny
The Bill

Olsztyn

KSU to zespół, który przez lata kształtował polską scenę muzyczną, wprowadzając na nią nowe brzmienia i tematy poruszane w tekstach utworów. Ich muzyka stała się inspiracją dla wielu innych artystów, a teksty piosenek często były manifestacją sprzeciwu wobec systemu i niesprawiedliwości społecznej. Jubileuszowa trasa zespołu to okazja nie tylko dla fanów KSU, ale dla wszystkich miłośników polskiej muzyki punkowej, by przeżyć niezapomniane chwile, które na długo zostaną w pamięci. Na koncertach zabrzmia zarówno utwory z nowej płyty, jak i klasyki, które wciąż żyją w pamięci kilku pokoleń.

Godz. 19.00, CEiK, ul. Kościńskiego 11.

25 LISTOPADA

The Metropolitan Opera – Anthony Davis
„X: The Life and Times of Malcolm X”

Olsztyn

Autor: Anthony Davis

Libretto: Thulani Davis

Reżyseria: Robert O'Hara

Scenografia: Clint Ramos

Kostiumy: Dede Ayite

Światło: Alex Jainchill

Projekcje: Yee Eun Nam

Choreografia: Rickey Tripp

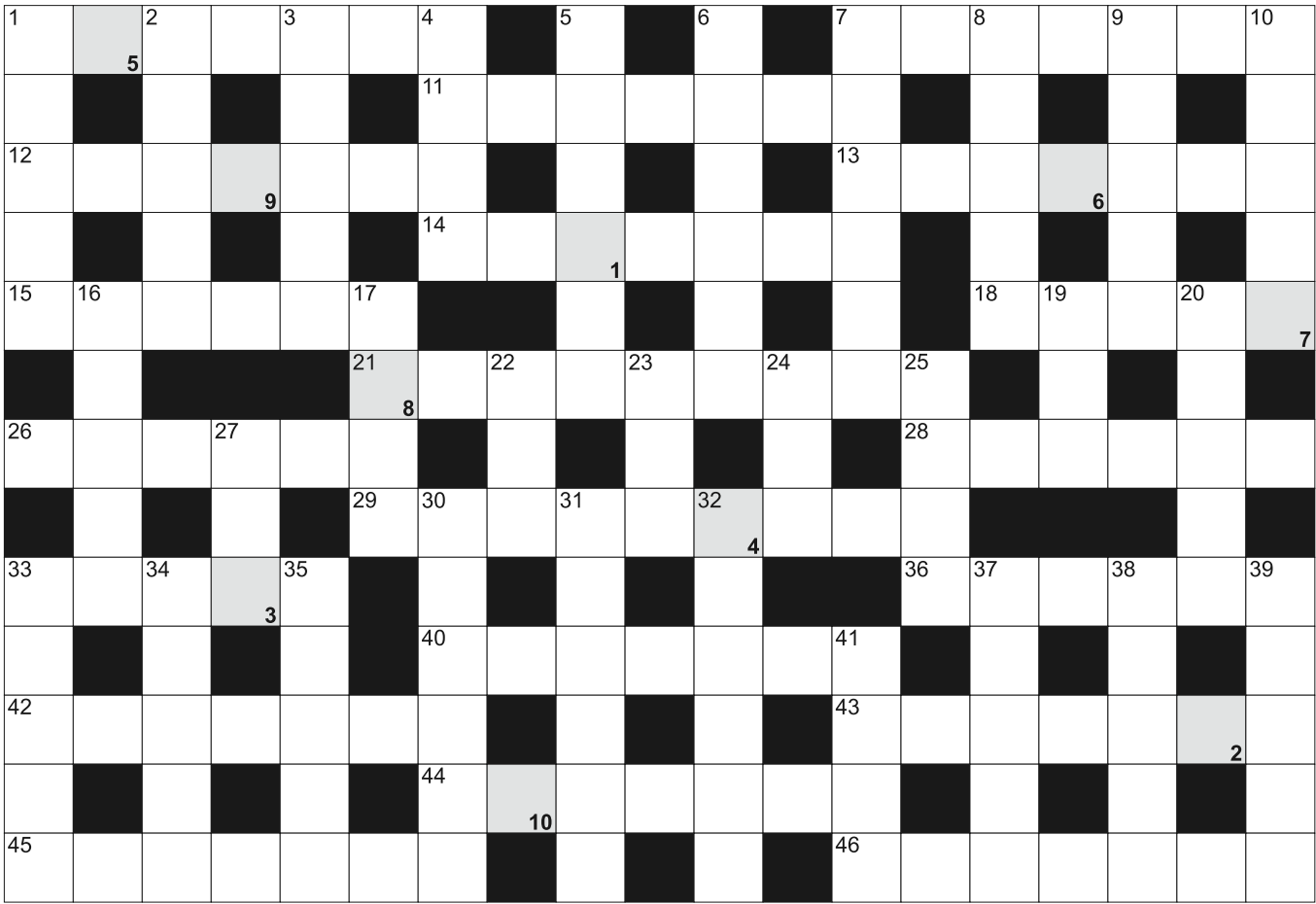
Kazem Abdullah (Dyrygent), Leah Hawkins (Louise/Betty), Raehann Bryce-Davis (Ella), Victor Ryan Robertson (Elijah/Street), Will Liverman (Malcolm), Michael Sumuel (Reginald)

Przełomowa opera Anthony'ego Davisa, której premiera odbyła w 1986 roku, nareszcie dotarła do Met. Nową produkcję reżyseruje Robert O'Hara (nominowany w 2020 roku do nagrody Tony za Slave Play). Jest to operowa opowieść o życiu Malcolma X.

Godz. 17.00/21.00, Filharmonia Warmińsko-Mazurska, ul. Głowackiego 1.

REKLAMA

Krzyżówka klasyczna z hasłem

POZIOMO: 1) inaczej skorki, szczypawki; 7) ... wilcza jagoda, belladonna; 11) bigos, leczu lub knedle; 12) smaczne grzyby na pniach drzew; 13) odgrywa hejnał; 14) samochód z silnikiem diesla; 15) pisze i rysuje w metalu, rytownik; 18) gulgoczący ptak domowy z koralami; 21) lecznicze wdychanie pary; 26) Paleolog, żona Jana II Cypryjskiego; 28) w każdej przebieralni sklepowej; 29) miasto w Rosji, obecnie Petersburg; 33) okres godowy u ryb; 36) leśny, górzysły lub pustynny; 40) tekściarz kabaretowy; 42) nitki w rosole; 43) dzielnica Świnoujścia na Wolinie; 44) krem do twarzy w płynie; 45) znawca jedzenia lub dzieł sztuki; 46) najwyższy wodospad w Polsce.

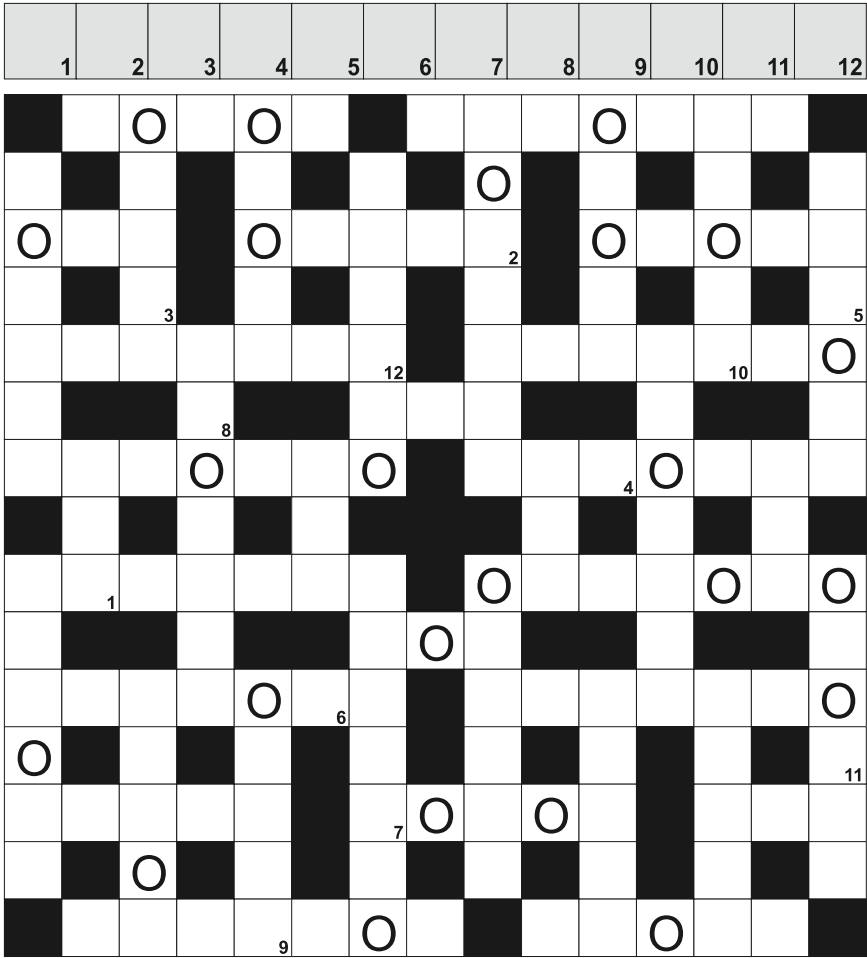
PIONOWO: 1) wóz pancerny; 2) niejedna w powiecie; 3) plamy na skórze, siniaki; 4) grecki region ze stolicą w Janninie; 5) redakcyjna w gazecie; 6) schodzi w górach; 7) góry graniczne Indii i Mjanmy z Sarametu; 8) i szyjne, i lędźwiowe; 9) złot inaczej; 10) but na zimę; 16) kubański taniec towarzyski; 17) waluta Kataru i Omanu; 19) bywa orli lub zadarty; 20) rzeka w Melbourne; 22) Solo, postać z "Gwiezdných wojen"; 23) roślina na obrusy i ubrania; 24) dawny władca Rosji; 25) Moro, były premier Włoch; 27) wykop, jama w ziemi; 30) Józef, kompozytor, nauczyciel Chopina; 31) niechciany, niepożądany gość; 32) peucedanum, roślina; 33) książka z wierszami; 34) potocznie o potencjacji finansowym; 35) nakrycie na stół; 37) cukrowy lub ciwkowy; 38) mała Zuzanna; 39) pokaz mody; 41) mrówkowy lub siarkowy.

Litery z pól od 1 do 10 utworzą hasło:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

BAŚKA z HASŁEM

Na diagramie poniżej ujawniliśmy samogłoskę "O". Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Litery z pól ponumerowanych od 1 do 12 - utworzą rozwiązanie krzyżówki.

Macierzyński lub wypoczynkowy; jej stolicą jest Luanda; osłona lampy, abażur; rwący strumyk górski; najdłuższa rzeka Nowej Zelandii; afrykańskie państwo ze stolicą w Maseru; powieść Prusa z Wokulskim; gruszki i cytryny; mimowolny skurcz mięśni twarzy; inaczej cukier gronowy; zbędne kilogramy do zrzucania; tajna pracownia obcego wywiadu; botaniczny lub zoologiczny; waluta Kostaryki; potocznie o zakrętce słoika; zimowe roztopy i ocieplenie; broni oskarżonego w sądzie; armata lub haubica; inaczej o tyfusie; postronna lub duchowna; muchy i motyle; wdychamy go nad morzem; katalog z szablonami i wzorami; rodzinne miasto Napoleona Bonaparte; elektrokardiogram krócej; trzymają liście na łodygach; cicha broń z cięciwą; Makuszyński, autor "Szatana z siódmej klasy"; dwie ćwiartki razem; największa rzeka w Gabonie; literacki kapitan, wróg Piotrusia Pana; zdrowe warzywo dzielące się na ząbki; zys, ptak drapieżny; część naboju, w którą uderza iglica; "zapytać" po angielsku; bajkowe potwory ziejące ogniem; pochryzn lub jams, roślina; stary, zabytkowy i cenny przedmiot; dział administracji kierowany przez ministra; dwudziesta litera alfabetu greckiego; największa rzeka Wenezueli; był nim Shrek.

Sprawdź się w SUDOKU: Wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9. Życzymy udanej zabawy!

5			9	8	1	3	5		6					
9	8		3	5		6		7	8		5	4		6
6			8		5	9	4		6		3	1		
8	3	2			6					2			3	7
7			1	2	8			9	3	4			5	
1	9			7	3	2			1	8		6	3	9
3	7		6	9			5					5	7	
	2					7							6	7
					4				5		2	4		

SUDOKU

	1		8		7		9	
	3		4	9	5			
				1	3			7
		5	9	8		4	7	6
			7		4	3	2	1
		1	3		2			8
5		6				2	3	
4							1	
	9		2					5

1		4		3		5	8	7
	3					6		
	9	6			5	3		
6				7			9	1
5		1	8			4		3
								5
					7			
9	5	3			4	7	2	
			2			1		

2	6	1	3			7		
3	7					6	4	
4		5			2	9		
			2	5		1		4
8		3			9			7
	4		6	3	7	8		9
					3	4		
		4	9					
9				4		3	7	

1394

1395

1396

las; 22) Romka z taboru; 23) mieszkała nad nią Kaczka Dziwaczka; 25) potocznie arterioskleroza; 26) z korzeniem i liśćmi; 27) żararaka lancetowata; 28) "... zwierzęcy" Orwella; 30) jego królową lekkoatletyka; 31) naród zamieszkujący Italię; 32) sir Arthur Conan..., twórca Sherlocka Holmesa; 39) strój kosmonauty; 42) oficjalny przedstawiciel państwa za granicą; 45) toksyczne pokrycie dachu; 46) dwuczęściowe utwory literackie o powiązanej treści; 50) inaczej o pracy; 52) szczegóły; 54) roślina, symbol zdrowia; 55) strona główna monety; 56) największe jezioro w Armenii; 57) krasomówca, orator; 62) krzem dla chemika.

9	2			4	1	3		7
	1	7		8			6	
		8		5	2	4	9	
	5			3	7			
8	3	4	9					
1		9				2		3
	9			1				5
					8	6		
		1				7	2	4

PODZIEL SIĘ ŻYWNOSCIĄ PRZED WIGILIĄ!

OD PONAD DWÓCH DEKAD WOLONTARIUSZE BANKU ŻYWNOSCI W OLSZTYNIE, UBRANI W CHARAKTERYSTYCZNE POMARAŃCZOWE KOSZULKI, POJAWIAJĄ SIĘ W OKRESIE PRZEDŚWIĄTECZNYM W WYBRANYCH SKLEPACH SPOŻYWCZYCH, ZACHĘCAJĄC DO PRZEKAZYWANIA ŻYWNOSCI. PODOBNIENIE BĘDZIE W TYM ROKU. ŚWIĄTECZNA ZBIÓRKA ŻYWNOSCI ODBĘDZIE SIĘ W DNIACH 24/25 LISTOPADA.

Przypomnijmy, że kilka dni temu Federacja Polskich Banków Żywności została wyróżniona przez prezydenta Andrzeja Dudę nagrodą „Dla Dobra Wspólnego” w kategorii „Instytucja i organizacja”. — Jest to wielki zastrzyk pozytywnej energii dla wszystkich osób tworzących sieć Banków Żywności: naszych pracowników, wolontariuszy, darczyńców i partnerów. Dziękujemy za docenienie naszej pracy na rzecz osób potrzebujących — komentuje Beata Cieplą, prezes zarządu Banków Żywności. Te instytucje działające na terenie całego kraju pełnią niezastąpioną rolę w walce o niemarnowanie żywności, a także walkę z ubóstwem i głodem — również w naszym kraju.

27 organizacji partnerskich i kilkuset wolontariuszy

Aby jednak Banki Żywności, również ten w Olsztynie, mogły działać i spełniać swoją misję, potrzebują wsparcia każdego z nas. Mieszkańcy Warmii i Mazur będą mieli ku temu okazję już w ostatni weekend listopada. Nie będzie się trzeba nawet za bardzo fatygować — wystarczy zrobić o kilka produktów żywnościowych więcej... W dniach 24-25 listopada bowiem wolontariusze i pracownicy olsztyńskiego banku pojawiają się w sklepach w Olsztynie i wybranych miastach regionu, zachęcając do przekazania żywności, która trafi na wigilijne sto-

ły najbardziej potrzebujących mieszkańców Warmii i Mazur.

— Na tę chwilę wiemy, że będzie można nas spotkać w około 35 sklepach w Olsztynie i w 150 w regionie — mówi Jolanta Markiewicz, kierowniczka działu współpracy i pomocy żywnościowej Banku Żywności w Olsztynie. — W zbiórce weźmie udział 27 organizacji partnerskich i kilkuset wolontariuszy.

Żywność zebrana w dniach 24-25 listopada trafi do organizacji, a te rozdysponują ją między potrzebujących. Chcemy w tym roku położyć nacisk przede wszystkim na potrzebujących, prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe. Co więcej, zbiórka jest jednym z dwóch działań kierowanych do osób samotnych, bo zorganizujemy też dla nich Wigilię w murach Kuźni Społecznej.

— Jeśli Państwa organizacja chciałaby dołączyć do zbiórki, a zebraną żywność przekazać swoim podopiecznym, to zgłoszenia przyjmujemy pod nr: 662 243 186 — zachęcają przedstawiciele banku. — A jeśli chcecie wziąć udział w zbiórce jako wolontariusze, zarówno w sklepie, jak i magazynie, to również zapraszamy (najchętniej grupy!): 662 243 186.

Zagrożeni są najstabsi
Zapotrzebowanie na przekazywanie żywności potrzebującym jest ogromne. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2015 roku

Tegoroczna zbiórka odbędzie się w ponad 180 sklepach rozsianych po całym regionie

stopa ubóstwa skrajnego wynosiła w Polsce około 7,4 proc. Oznacza to, że prawie co dziesiąty Polak żył w warunkach, w których zaspokojenie podstawowych potrzeb było zagrożone. Jeszcze bardziej niepokojąca była sytuacja najmłodszych. Choć dokładna liczba dzieci żyjących w skrajnym ubóstwie w tym roku jest trudna do określenia, można przypuszczać, że była ona znacząco wyższa niż w 2022 roku — według tych samych źródeł w tym właśnie roku stopa ubóstwa skrajnego spadła do poziomu 4,7 procent.

— Ubóstwo skrajne oznacza tak drastycznie niski poziom zaspokojenia potrzeb, że zagrożone jest zdrowie i życie człowieka — podkreśla Przemysław Róziecki, koordynator ds. Komunikacji i Pozyskiwania Dochodów Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża.

Grupami szczególnie narażonymi w Polsce na problem niedożywienia są statystycznie seniorzy, dzieci, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby samotnie wychowujące dzieci.

Dlatego w walkę z ubóstwem włączają się także

inne regionalne instytucje. Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy PCK i jego oddziały rejonowe inicjują m.in. takie akcje jak: Bożonarodzeniowa paczka żywnościowa; Wielkanocna paczka żywnościowa; Wielkanoc z PCK; Wigilia świąteczna. Z kolei Akcja #godneNIEgłodne jest

projektem centralnych za- inicjowanym przez Biuro Zarządu Głównego PCK w Warszawie w ramach naszej stałej inicjatywy — Kampania Walki z Głodem.

— Już wkrótce uruchomimy akcję świąteczną „Podziel się Posiłkiem”. Będzie polegała na zbiorce produktów żywnościowych, z których będziemy kompletować świąteczne paczki żywnościowe — zachęca Przemysław Róziecki z olsztyńskiego PCK. **RAZ**

Ponad 735 mln ludzi na świecie cierpi z powodu głodu. Tak wynika z najnowszego raportu przygotowanego wspólnie przez pięć wyspecjalizowanych agencji ONZ. Liczba osób głodujących wzrosła przez ostatnie trzy lata o 122 mln. Świat jest daleki od osiągnięcia Celu Zrównoważonego Rozwoju 2030, jakim miało być wyeliminowanie głodu. Głównymi czynnikami powodującymi głód na świecie były w ostatnim czasie konflikty zbrojne, wśród nich konflikt w Ukrainie, ekstremalne warunki klimatyczne, zagrażające produkcji rolnej, a także trudności ekonomiczne, spowodowane przez pandemię.

REKLAMA

przetarg

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „PERSPEKTYWA” W MRĄGOWIE

Mrągowo, os. Grunwaldzkie 1A

ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie robót remontowych instalacji elektrycznej — wymianę wewnętrznych linii zasilających, rozdzielnic głównych, tablic piętrowych i mieszkaniowych, obwodów rozdzielczych oraz instalacji administracyjnej w budynkach wielorodzinnych w Mrągowie:

- os. Grunwaldzkie 3,
- ul. Sienkiewicza 12, 14.

Specyfikację warunków zamówienia, zawierającą warunki przetargu, zawartość oferty, projekt umowy i szczegółowy opis robót, można odebrać w biurze Spółdzielni. Dokumenty te dostępne są na stronie internetowej Spółdzielni: www.perspektywa.mragowo.net, w zakładce Aktualności > Przetargi.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod nr. tel. (89) 742-52-16.

Termin składania ofert upływa **06.12.2023 o godz. 9.30.**

Otwarcie ofert nastąpi **06.12.2023 r. o godz. 10.00.**

Zastrzegamy sobie możliwość przeprowadzenia dodatkowych negocjacji z oferentami, prawo swobodnego wyboru oferenta oraz unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

REKLAMA

Największa Hurtownia Odzieży w Olsztynie

Olsztyn, ul. Wyszyńskiego 7
tel. 89 534 63 52

www.gracjaolsztyn.pl

Z tym kuponem kupisz bez marży*
Oferta ważna do 9 grudnia 2023 r.

Hurtownia wprowadziła na stałe

sprzedaż detaliczną

Serdecznie zapraszamy

- pon.-pt. 9.00-17.00
- sob. 9.00-15.00

* Do zakupu bez marży uprawniona tylko kupon z papierowego wydania gazety.

KONSTAŁ PRODUCENT

**GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów**

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

28230tr-a-G

AUTO-MOTO

kupię

**SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA
CENA TEL. 730 750 266**

PRACA

dam pracę

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie
rolnym, 601-772-124

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie,
501-172-462

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie,
608-627-353

RÓŻNE

sprzedam

DREWNO kominkowe, opałowe

**GAZETA
OLSZTYŃSKA.** **89 539 77 77**
reklama@gazetaolsztynska.pl

(jesion, dąb - suchy 4-letni) min.
3 m 3 = transport gratis, cena:
290zł/m3, 794-630-121, 576-935-
573.

USŁUGI

budowa | remont

REMONTY, malowanie, glazura,
783-543-814

inne

SZYCIE kołder, 665-434-450

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL
503-103-703

do wynajęcia

DWUPOKOJOWE centrum, 505-
669-918

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

JAŁÓWKI wysokocielne, 506-
999-493.

pożegnania.net
Wyraź swój żal i zapal
wirtualną świeczkę

**GAZETA
OLSZTYŃSKA**

380-314190pb1-b-M

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 21 listopada 2023 r.
zmarła Nasza Kochana Mama i Babcia

ś. † p. Jadwiga Stankiewicz

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 24 listopada 2023 r. (piątek)
o godz. 12.45 Mszą Świętą Żałobną w kościele
pw. NMP Ostrobramskiej Matki Miłosierdzia przy ul. Pana Tadeusza
w Olsztynie. Ceremonia pochowania odbędzie się
na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej w Olsztynie.
Pogrążona w żalobie rodzina

2179230pb1-a-P

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że odeszła od nas na zawsze
Nasza Kochana Mama i Babcia

**Liubow
Protasowa**

Uroczystość pogrzebowa rozpocznie się
28 listopada 2023 r. (wtorek) o godz. 13.00
na cmentarzu komunalnym w Dywitach
(wschodnia brama od strony Kieźlin).

Pogrążona w bólu i żalobie
rodzina

2172230pb1-a-M

*Życie to czas, w którym szukamy Boga.
Śmierć to czas, w którym Go znajdujemy.
Wieczność to czas, w którym Go posiadamy...*

Św. Franciszek Salezy

380-mp-otr-6786a-M

Wyrazy głębokiego i szczerego współczucia
Pani

lek. **Sabinie Łukaszewskiej**
z powodu śmierci
Mamy

składają Dyrektor i Pracownicy
Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa
w Olsztynie

2183230pb1-a-M

Panu

Mirosławowi Pasemko

słowa wsparcia, otuchy
i wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Mamy

składają Mirosława i Andrzej Suszczewicz
z pracownikami firmy „Asimpex”

2180230pb1-a-P

Panu

Bogdanowi Tatarowi

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

Żony

składają Rada Nadzorcza, Zarząd oraz pracownicy
„Społem” Powszechnej Spółdzielni Spożywców
w Olsztynie

2177230pb1-a-P

AR+KA **USŁUGI
POGRZEBOWE**

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A

☎ **89 534 72 42, 605 635 908**

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24

(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ **89 526 66 01, 605 665 909**

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-i-M

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych

www.zuparkadia.olsztyn.pl

Gwarantujemy godną
i kulturalną posługę

1039230pb1-c-P

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI

Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2

☎ **89 67 77 100, kom. 530 308 308**

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

3205200pb1-d-M

**TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”**

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek
– dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE

(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN, plac Józefa Bema 5**

czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne

tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG, ul. Rybacka 35**

tel. 55-236-18-02

pon.-pt. godz. 8.00-16.00

380-289190pb1-C-M

nadajogloszenie.pl

nie musisz
wychodzić
z domu...

mp-xxpo-7491-c-2x4-M

LIGOWY PONIEDZIAŁEK W IŁAWIE

SIATKÓWKA\\\\ Dzisiejszy mecz w Suwałkach Ślepsk - Trefl Gdańsk rozpocznie 8. kolejkę PlusLigi. Natomiast Indykpol AZS o ligowe punkty powalczy w poniedziałek w Iławie, gdzie o godz. 17.30 podejmie bardzo słaby - jak na razie - GKS Katowice.

Mimo kilku ciekawych transferów olsztyńscy kibice nie mają zbyt wielu powodów do radości. Co prawda Indykpol AZS zaczął sezon od ogrania Zawiercia, ale ten sukces w dużej mierze był zasługą... osłabionych gości. Od tego czasu Warta punktowała w każdym kolejnym meczu, przegrywając jedynie raz (2:3 w Rzeszowie). Natomiast olsztynianie, niestety, podążyli w odwrotnym kierunku, kolejne porażki tłumacząc kontuzją Szerszenia. Aż strach więc pomyśleć, co to będzie, gdy urazu dozna Souza... Przypomnijmy, że Brazylijczyk w tym sezonie jest jedynym atakującym Indykpolu AZS, na dodatek w ostatnim czasie kontuzję go nie omijały. Być może

dlatego - jako zawodnik podwyższonego ryzyka - nie trafił do jakiegoś bogatszego klubu. Nic więc dziwnego, że niektórzy kibice nie zastanawiają się, czy Souza dozna kolejnej kontuzji, tylko kiedy to się stanie? Jeśli w razie zasadniczej rozgrywek, to awans do czołowej ósemki stanie pod wielkim znakiem zapytania.

Mimo wszystko w poniedziałek olsztynianie będą faworytami, bo Katowice do tej pory zdobyły zaledwie jeden punkt (2:3 w... Zawierciu).

Jednak w środku tygodnia uwaga kibiców była skupiona na Lidze Mistrzów, w której Jastrzębie i ZAKSA odniosły cenne zwycięstwa (mecz Resovia - Tours zakończył się po oddaniu Gazety do druku).

W meczu z Olimpiakosem Pireus Łukasz Kaczmarek (ZAKSA) zdobył 22 punkty

*** ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Olympiacos Pireus 3:1 (23:25, 25:20, 28:26, 31:29)**

- To, że otrzymałem statuetkę MVP dla najlepszego gracza, to małe nieporozumienie - samokrytycznie ocenił Łukasz Kaczmarek z ZAKSY. - Najważniejsze, że wygra-

liśmy za trzy punkty i tyle dobrego mogą powiedzieć po tym meczu, bo popełniliśmy zbyt wiele błędów, przez co nie pomagaliśmy naszemu młodemu rozgrywającemu (Radosław Gil - red.).

Kaczmarek przyznał, że na boisku nie chciał się za bardzo frustrować, by nie

tracić sił. Dlatego - jak sam przyznał - często wyglądało to tak, jakby był nieobecny.

W grupie A, oprócz kędzierzynie i ekipy z Grecji, rywalizują jeszcze belgijski Knack Roeselare i turecki Ziraat Bank Ankara.

• Jastrzębski Węgiel - Guaglas Las Palmas 3:0 (30:28, 25:16, 26:24)

Pozostałymi rywalami Jastrzębskiego Węgla w grupie D są brązowy medalista niemieckiej ligi SVG Luneburg oraz wicemistrz Czech Jihostroj Czeskie Budziejowice.

• Inne mecze 8. kolejki, piątek: Ślepsk Suwałk - Trefl Gdańsk (17.30); **sobota:** Skra Bełchatów - Projekt Warszawa (14.45), ZAKSA Kędzierzyn-

-Koźle - Barkom Lwów (17.30), Jastrzębski Węgiel - Cuprum Lubin (20.30); **niedziela:** Stal Nysa - Czarni Radom (14.45), Norwid Częstochowa - Resovia Rzeszów (17.30), Warta Zawiercie - LUK Lublin (20.30).

HYRD

PO 7 KOLEJKACH

1. Jastrzębski	21	21:3
2. Projekt	20	21:4
3. Trefl	16	17:8
4. Warta	15	18:8
5. LUK	15	19:11
6. ZAKSA	14	16:10
7. Resovia	13	17:10
8. Stal	10	14:16
9. Ślepsk	9	10:13
10. Indykpol AZS	8	10:13
11. Cuprum	8	10:15
12. Norwid	6	8:17
13. Barkom	5	7:18
14. Skra	4	10:16
15. Katowice	1	5:21
16. Czarni	0	1:21

REKLAMA

SZUKASZ PRACOWNIKA?

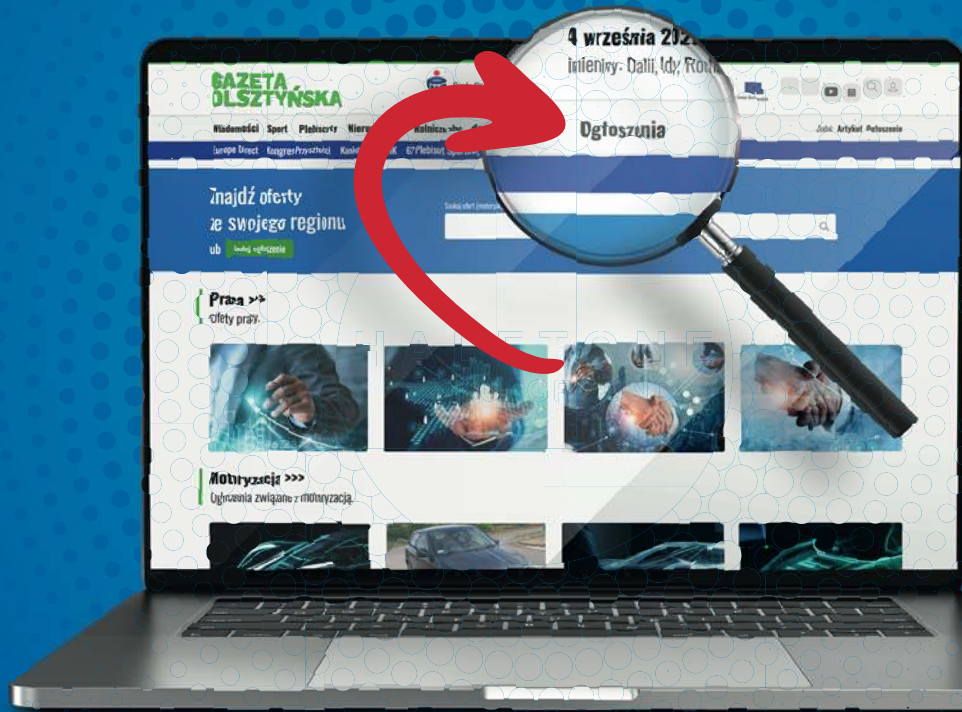

CHCESZ SPRZEDAĆ MIESZKANIE?

PLANUJESZ ZMIENIĆ SAMOCHÓD?

ZAMIESZCZAJ I PRZEGLĄDAJ!
TWOJE OGŁOSZENIE ZOBACZY
PONAD 1 000 000 OSÓB

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL/OGŁOSZENIA

NAJPIERW ESTONIA, A POTEM WALIA?

PIŁKA NOŻNA Polacy zagrają na wyjeździe z Walią lub Finlandią w ewentualnym finale baraży o awans na mistrzostwa Europy. Losowanie odbyło się w szwajcarskim Nyonie. W półfinale, o czym już było wiadomo, biało-czerwoni podejmą Estonię.

Polska nie awansowała do przyszłorocznych mistrzostw Europy, chociaż rywali grupowych miała - delikatnie mówiąc - słabych. Jednak nadal możemy zagrać na niemieckich stadionach - wystarczy jedynie zwycięsko przejść dwustopniowe baraże.

Jest to możliwe dzięki m.in. występom w najwyższej dywizji Ligi Narodów w 2022 roku, wówczas jeszcze pod wodzą Czesława Michniewicza, a także korzystnym wynikiem w innych grupach eliminacji ME - chodzi o to, że na Euro awansowały wszystkie drużyny, które w najwyższej dywizji LN osiągnęły lepszy dorobek niż Polska.

SWOJEGO PÓŁFINAŁOWEGO RYWAŁA W TZW. ŚCIEŻCE A KADRA MICHAŁA PROBIERZA ZNAŁA JUŻ PRZED CZWARTKOWYM LOSOWANIEM - WIADOMO BYŁO, ŻE ZAGRA U SIEBIE ZE ZNACZNIE NIŻEJ NOTOWANĄ ESTONIĄ Z DYWIZJI D.

W drugim półfinale Walia czekała na rywala u siebie - los przydzielił jej Finlandię, a możliwe były też teoretycznie bardzo mocna Ukraina oraz Islandia (cała trójka z dywizji B). Również w wyniku losowania okazało się, że Polska lub Estonia zagrają finał baraży na wyjeździe.

Fot. PAP/Piotr Nowak

„Tam jest Estonia, tam widzę światło w tunelu” - po czwartkowym losowaniu zdaje się mówić Robert Lewandowski

Biało-czerwoni rywalizowali z Walią w ostatniej edycji Ligi Narodów i wygrali oba mecze - we Wrocławiu 2:1, a w Cardiff 1:0.

- Wiedzieliśmy już wcześniej, że zaczynamy od meczu u siebie z reprezentacją Estonii, w której występuje m.in. mój był podopieczny (z Jagiellonii Białystok - PAP) Konstantin Vassiljev - powiedział Michał Probiez. - A potem musimy czekać na wynik drugiego półfinału. Oczywiście jasne jest, że jeśli nie wygra się pierwszego meczu, to nie będzie drugiego. Walia kontra Finlandia to bardzo interesujące spotkanie. Na razie nie obserwowaliśmy tych drużyn. Wiemy, że Walia gra bardzo dobrze. Będziemy się przyglądać

wszystkim rywalom. Na pewno mamy szansę na awans. Od października nasza reprezentacja pozostaje niepokonana. Jestem tutaj nowym trenerem, zaledwie cztery mecze. Pracowaliśmy na razie nad atmosferą, podejściem mentalnym. Mam nadzieję, że w tych barażach od początku będziemy mocno skoncentrowani i dwukrotnie zwyciężymy - dodał selekcjoner biało-czerwonych.

Reprezentacja Polski zajmuje obecnie 31. miejsce w światowym rankingu FIFA. Plasująca się trzy lokaty wyżej Walia uczestniczyła w dwóch ostatnich turniejach o mistrzostwo Europy (w 2016 roku dotarła aż do półfinału, a w

2021 - do 1/8 finału), występowała też w MŚ 2022 w Katarze, gdzie nie wyszła z grupy.

Finlandia w rankingu jest 62., a w 2021 roku - pierwszy raz w historii - wystąpiła w wielkiej imprezie. W mistrzostwach Europy odpadła wówczas w fazie grupowej.

Teoretycznie zdecydowanie najsłabsza w ścieżce A jest 118. w świecie Estonia, która nigdy nie grała w wielkim turnieju. W eliminacjach Euro 2024 zdobyła tylko jeden punkt, notując też fatalny bilans bramkowy 2-22. Uległa m.in. przeżywającej obecnie duży kryzys piłkarski Szwecji 0:5 i 0:2.

Półfinały włącznie trzech ścieżkach barażowych od-

będą się 21 marca, a finały pięć dni później.

W ścieżce B Izrael zagra z Islandią, a Bośnia i Hercegowina podejmie Ukrainę. Gospodarzem finału będzie zwycięzca tej drugiej pary.

Z kolei dwa mecze u siebie mają szansę rozegrać Gruzini w ścieżce C. Najpierw podejmą Luksemburg, a lepszy zespół tej pary trafi na Grecję lub Kazachstan.

Mistrzostwa Europy w Niemczech odbędą się od 14 czerwca do 14 lipca udziałem 24 drużyn. Gospodarz miał zapewniony udział, a w tradycyjnych eliminacjach wyłoniono 20 uczestników - z polskiej grupy E awansowały Albania i Czechy.

CZWARTKOWE LOSOWANIE NIE BYŁO KORZYSTNE DLA REPREZENTACJI FINLANDII - UWAŻAJĄ FIŃSKIE MEDIA. JAK OCENIONO, ŚCIEŻKA A JEST TRUDNIEJSZA NIŻ B, NA KTÓRĄ LICZONO, A DO TEGO TRZEBA POKONAĆ KOLEJNO WALIĘ I PRAWDOPODOBNIE POLSKĘ.

Dziennik „Iltalehti” ocenił, że „Walia nawet bez Garetha Bale’a jest trudnym przeciwnikiem, a Polska, która raczej nie będzie miała większych problemów z Estonią, jest równie

silnym zespołem”. „Nie zapomnijmy że filarem Polaków jest gwiazda Barcelony Robert Lewandowski, jeden z najsukuteczniejszych napastników świata ostatnich lat” - przypomniała fińska gazeta.

Według „Turun Sanomat” jedynym pocieszeniem może być fakt, że jeśli „Puchacz” - jak Finowie nazywają swoją reprezentację - 21 marca pokona w Cardiff Walie, to pięć dni później w finale baraży zagrają na Stadionie Olimpijskim w Helsinkach.

„Dzięki dobrej grze w Lidze Narodów szansę na Euro jeszcze istnieją i teraz należy je wykorzystać. Nie jesteśmy jednak faworytem, ale też - oceniając grę przeciwników w eliminacjach Euro 2024 - nie stoimy na straconej pozycji i wszystko jest możliwe” - skomentował „Helsingin Sanomat”.

Według komentarzy kibiców na portalu „Futis forum” Estonia ma takie szanse na zwycięstwo z Polską, jak Leicester City miał na tytuł mistrza Anglii w sezonie 2015/16, kiedy w Premier League ostatecznie... triumfował. „Jeżeli przyjdzie nam spotkać się z Polską, to już teraz możemy zacząć się bać” - głosił jeden z komentarzy.

Marcowe dwustopniowe baraże wyłonią trzech ostatnich uczestników ME, które latem odbędą się w Niemczech.

Śmiały tytuł? Cóż, nadzieja, jak wiadomo, umiera ostatnia. Byłem na Stadionie Narodowym na ostatnim meczu eliminacji grupowych do EURO 2024 z Czechami. Zwykle w łóżu prezydenckiej, której gospodarzem jest prezes PZPN Cezary Kulesza, było sporo VIP-ów, polityków, ministrów. Teraz poza mną i ministrem sportu i turystyki

POJEDZIEMY NA EURO 2024!

Kamilem Bortniczukiem nie było nikogo. Jak reprezentacja jest na fali - meldują się niemal wszyscy, przybijają drzwiami, oknem, a nawet kominem. Kiedy Biało-Czerwonym zagląda w oczy widmo totalnej klęski, Bardzo Ważne Osobistości oglądają mecze reprezentacji w telewizorach w domowych pieleszach... Przyszłoroczne mistrzostwa Europy zgromadzą rekordową ilość reprezentacji - i byłoby dużym wstydem w nich nie wystąpić. Nie byłoby dla takiej sytuacji żadnego uspra-

wiedliwienia. Zwłaszcza dla Polski, która przed niespełna rokiem zameldowała się w „szesnastce” najlepszych zespołów świata na Mundialu w Katarze. A ponadto Euro 2024 jest „za miedzą” - w Republice Federalnej Niemiec. To wielka okazja dla polskich kibiców, aby zameldować się tam w imponujących ilościach i głośno skandować: „Polacy, gramy u siebie!”. Siłą rzeczy w Katarze naszych była głośna, ale garstka. Na MŚ 2018 w Rosji

przyjechaliśmy w większej liczbie, ale jednak nawet wtedy - nie mówię o dniu dzisiejszym - było tam dojechać znacznie, znacznie trudniej (odległości, wizy) niż do Niemiec. Cóż, trzeba teraz wygrać baraże. Wiadomo, że półfinał zagramy z Estonią - i mimo wszystko trudno nie być optymistą przed tym meczem. Potem - nie dzielimy skóry na niedźwiedziu, ale mówię o możliwościach - zagramy w finale. Może z Walią? Tu zacząć się schody, bo akurat

Walia wyeliminowała Ukrainę w barażach o zeszłoroczny Mundial. W barażach groziła nam Chorwacja, trzecia drużyna ostatnich mistrzostw świata, lecz na szczęście udało się jej wygrać w decydującym meczu, choć do przerwy tylko remisowała. Cóż, mimo beznadziejnej gry naszej reprezentacji w tych eliminacjach - na 8 meczów wygrała raptem 3, w tym 2 z Wyspami Owczymi - jakby nie zabrzmiało to paradoksalnie, ale uważam, że jest duża szansa oba mecze barażowe

wygrać i jednak pojechać na EURO 2024. Psioczmy na reprezentację, bo psioczmy, ale jak już napisałem na początku: „nadzieja umiera ostatnia” - bo prawdziwy kibic wierzy do końca. Baraże odbędą się za 4 miesiące, a do tego czasu może się zmienić w naszym futbolu na tyle, że jednak doczołgamy się do „niemieckich” mistrzostw Europy. To naprawdę realne. To „tylko” dwa wygrane mecze. I jednocześnie „aż” dwa...

RYSZARD CZARNECKI

ZIMNA LIST PADOWA WIOSNA

PIŁKA NOŻNA\\\\ Temperatura spadła do zera stopni Celsjusza, do tego zimny i przeszywający wiatr oraz zacinający śnieg, czyli mamy idealne warunki do rozegrania wiosennej kolejki II ligi. W sobotę o godz. 13 Stomil podejmie GKS Jastrzębie.

Dla piłkarzy Stomilu sobotni mecz będzie okazją do ostatniego występu w tym roku przed własną publicznością. Jednak już teraz można stwierdzić, że był to rok nieudany, bo w czerwcu olsztynianie w barażu o I ligę przegrali z Motorem Lublin, a w listopadzie niespodziewanie ugrzęźli w strefie spadkowej. Niespodziewanie, ponieważ przed sezonem zapowiadano walkę - tym razem skuteczną - o awans.

NIESTETY, RZECZYWISTOŚĆ CORAZ BARDZIEJ SKRZECZY - Z TRZECH OSTATNICH WYJAZDÓW PODOPIECZNI JANUSZA BUCHOLCA „WRÓCILI NA TARCZY”, W EFEKCIE OD DWÓCH KOLEJEK SĄ W STREFIE SPADKOWEJ.

Za każdym razem (w Wronkach z Lechem II, w Stężycy z Radunią, w Lubinie z Zagłębiem II) olsztynianie do przerwy bezbramkowo remisowali, ale po zmianie stron opadali z sił, w efekcie przegrywali 0:1, 0:1 i 1:2. W Lubinie honorowe trafienie zaliczył Dawid Pietraszkiewicz, dla którego był to debiutancki

Do bezpiecznego miejsca w tabeli olsztynianie tracą dwa punkty

gol wbarwach Stomilu.

- Nawet w najczarniejszych scenariuszach nie zakładaliśmy, że znajdziemy się w tym miejscu w tabeli - przyznaje trener Janusz Bucholc. - Jednak rozmyślanie i analizowanie tego, że jesteśmy na

dnie, nic nam nie da. My musimy się z tego dna podnieść, czyli przed nami jest tylko jedna droga: w górę. Żadnej innej nie widzę. Wiem, że jesteśmy to wstanie zrobić już w spotkaniu z Jastrzębiem. To jest mecz z gatunku tych, które mu-

simy wygrać, więc to zrobimy.

Niestety, szkoleniowiec Stomilu ponownie ma spore problemy kadrowe.

Do końca roku już nie zagra Karol Żwir, który w ostatnim meczu musiał opuścić boisko z powo-

du czerwonej kartki, jaką otrzymał za kopnięcie rywala bez piłki.

W ostatnim meczu nie mógł zagrać motor napędowy gry ofensywnej Stomilu - Filip Wójcik. Trener Bucholc przyznał na konferencji prasowej, że Wójcik ma naderwany przywodzić. Sztab medyczny Stomilu robi wszystko, żeby postawić go jak najszybciej na nogi, ale jego występ jest bardzo wątpliwy. Kontuzjowany jest także Dawid Rezaeian, piłkarz wypożyczony z Pogoni Szczecin ma zapalenie kaletki ścięgna Achillesa.

W trakcie ostatniego spotkania już w pierwszej połowie musiał zejść Piotr Kurbiel, który poczuł ukłucie w klatkę piersiową. W Olsztynie napastnik Stomilu miał specjalistyczne badania diagnostyczne, które na szczęście nie wykazały żadnych nieprawidłowości. Kurbiel po konsultacjach został oddelegowany do treningu indywidualnego, a od środy dołączył do zajęć z drużyną.

Do dyspozycji sztabu szkoleniowego po dłuższej przerwie będzie natomiast Lukas Kubań - czeski obrońca musiał pauzować za kłótnie z arbitrem po meczu Stomilu z Kotwicą Kołobrzeg.

W pierwszej rundzie górą był Stomil, który w Jastrzębiu wygrał 2:1 po golach Piotra Kurbiela i Bartosza Florka.

• Inne mecze 19. kolejki, piątek: Olimpia Elbląg - Kotwica Kołobrzeg (19:45 TVP Sport); **sobota:** Lech II Poznań - Chojniczanka Chojnice (12), Hutnik Kraków - Radunia Stężyca (12:30), Sandecja Nowy Sącz - Skra Częstochowa (13), KKS 1925 Kalisz - Zagłębie II Lubin (16), Polonia Bytom - Olimpia Grudziądz (17); **niedziela:** ŁKS II Łódź - Wisła Puławy (17:30); **poniedziałek:** Stal Stalowa Wola - Pogoń Siedlce (16:15 TVP Sport).

EM, HYDR

PO 18 KOLEJKACH

1. Kotwica	34	38:26
2. Pogoń	33	31:20
3. Kalisz	31	25:16
4. Radunia	31	24:19
5. Skra*	26	22:16
6. Olimpia E.*	26	21:18
7. Zagłębie II	25	28:25
8. ŁKS II	25	28:26
9. Chojniczanka	24	24:22
10. Hutnik*	24	25:24
11. Stal	24	20:23
12. Wisła	22	27:28
13. Lech II*	22	20:29
14. Jastrzębie	21	21:26
15. Stomil	20	18:26
16. Polonia	18	19:26
17. Olimpia G.	16	20:30
18. Sandecja	16	15:26

* mecz mniej

SPRINTEM

SPORTY MOTOROWE

Robert Kubica w przyszłym roku będzie rywalizował za kierownicą Ferrari w długodystansowych mistrzostwach świata WEC (World Endurance Championship). Poinformował o tym w środę włoski zespół AF Corse, który jest producentem aut tej marki startujących w klasie Hypercar. 38-letni Kubica wziął udział w śródownym treningu na torze Imola. Po nim na platformie X włoski zespół napisał: „Kubica i AF Corse razem w 2024”. Polski kierowca przez kilka lat jeździł w Formule 1, w której odniósł jedno zwycięstwo. Próbował sił także w rajdach i właśnie na jednym z nich we Włoszech w 2011 roku miał poważny wypadek, który przekreślił jego dobre

zapowiadając się karierę w F1. W 2019 roku powrócił na jeden sezon do Formuły 1, ale bez sukcesów. Był także kierowcą rezerwowym i testowym. Polak startował także m.in. w wyścigach DTM, został rajdowym mistrzem świata w klasie WRC2. W ostatnim latach występował w wyścigach długodystansowych, a w tym sezonie z belgijskim zespołem WRT sięgnął po mistrzostwo świata WEC w kategorii LMP2. W przyszłym roku ta klasa już jednak nie będzie rywalizowała w MŚ i Polak musiał poszukać nowego teamu.

- Cieszę się, że w przyszłym sezonie będę członkiem AF Corse. To jeden z zespołów odnoszących największe sukcesy w historii sportów motorowych. Jestem pewien,

W 2015 roku Robert Kubica zajął ósme miejsce w Rajdzie Polski

że razem wykonamy świetną robotę - powiedział Kubica. Na razie AF Corse nie ujawnił planów startowych Polaka. Wiadomo, że zespoły fabryczne w całym sezonie mogą

wystawić dwie załogi, a po zatrudnieniu Kubicy AF Corse będzie dysponował trzema samochodami. W 2024 roku odbędzie się osiem eliminacji WEC. Sezon,

którego najważniejszym wydarzeniem będzie czerwcowy 24-godzinny wyścig w Le Mans, rozpocznie się 2 marca w Katarze, a zakończy 2 listopada w Bahrajnie.

IGRZYSKA\\\\ Mistrz olimpijski w wioślarstwie w jedynce z igrzysk w Tokio w 2021 roku Grek Stefanos Ntouskos jako pierwszy poniesie w drodze do Paryża olimpijską pochodnię zapaloną w antycznej Olimpii - ogłosił Grecki Komitet Olimpijski (HOC). Uroczystość zaplanowana jest na 16 kwietnia 2024 w greckiej Olimpii. Podczas tradycyjnej ceremonii aktorka grająca wysoką kapłankę zapali pochodnię za pomocą zwierciadła parabolicznego i stońca. Kapłanka przekaze Ntousko-

sowi płonącą pochodnię na skraju starożytnego stadionu olimpijskiego w Olimpi. Po 11-dniowej sztafecie przez Grecję kontynentalną i siedem jej wysp, w której udział weźmie 600 osób, 26 kwietnia 2024 w Atenach płomień zostanie przekazany organizatorom igrzysk w Paryżu. Ostatnim niosącym pochodnię będzie srebrny medalista olimpijski w piłce wodnej Ioannis Fountoulis. Pochodnia z ogniem olimpijskim na pokładzie trójmasztowego statku „Belen” zostanie przewieziona do Marsylii, gdzie odbędą się olimpijskie regaty żeglarskie. Z Marsylii wyruszy do Paryża sztafeta francuska. Igrzyska Olimpijskie w Paryżu odbędą się od 26 lipca do 11 sierpnia.

PAP

„HOŁEK” PRZED DAKAREM

SPORTY MOTOROWE\\\\ W styczniu Krzysztof Hołowczyc po raz jedenasty weźmie udział w Rajdzie Dakar. - Wierzimy w sukces - mówi rajdowiec z Olsztyna.

Holek” z Łukaszem Kurzeją w sezonie 2023 startowali w trzech cyklach – Puchar Świata, Puchar Europy FIA i Mistrzostwa Polski. Na swoim koncie zapisał olsztynianin ostatecznie zapisał mistrzostwo Europy i mistrzostwo Polski, jednak był to tylko etap przygotowań przed powrotem do Rajdu Dakar.

Pomysłodawca i inicjator całego projektu, którego najważniejszym elementem jest start legendy polskich rajdów w słynnym Dakarze to Jarosław Peczką, łódzki biznesmen, właściciel BIO-GEN, innowacyjnej firmy zajmującej się biotechnologią.

Firma ma swoją siedzibę w Łodzi, więc tam też zorganizowano konferencję prasową, podczas której zaprezentowano polską załogę, która w Dakarze pojedzie w barwach AzotoPower (jeden z flagowych produktów firmy BIO-GEN).

Auto olsztyńskiego rajdowca - Mini JCW Rally T1 Plus - poza granatowo-błękitnym logotypem będzie też ozdobione sercem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. „Holek” corocznie kwestuje i rozpoczyna Motoorkiestrę, licytacją przejazdu na prawym fotelu w jego słynnym Subaru podczas Rajdu Barbórka. Tym razem na licytację trafi maska z dakarowego Mini. Dodatkowo firma BIO-GEN za każdy przejechany kilometr odcinków specjalnych przeznaczy na WOŚP 10 zł! Łódzka firma gra z WOŚP od 20 lat, ale pierwsze Złote Serduszek trafiło do niej w 2013 roku. Pięć lat później za Serduszek nr 1 BIO-GEN zapła-

Fot. PAP/Marian Zubrzycki

Krzysztof Hołowczyc podczas czwartkowej konferencji prasowej w Łodzi

cił... 1,2 miliona złotych (w sumie takich serduszek ma już 12 i... na tym na pewno nie koniec!).

Na trasie Dakaru Krzysztof Hołowczyc pojawi się już jedenasty raz. To jedyny polski kierowca, który stanął na podium tego legendarnego maratonu w klasyfikacji generalnej.

DAKAR TO NAJBARDZIEJ WYMAGAJĄCY I NAJBARDZIEJ EKSTREMALNY RAJD ŚWIATA. ROZPOCZNIE SIĘ 5 STYCZNIA W MIEŚCIE ALULA, A PO MORDERCZYCH DWÓCH TYGODNIACH POZNAMY ZWYCIĘZCÓW NA MECIE W YANBU.

- Byłem w Afryce, byłem w Ameryce Południowej, teraz jedenasty Dakar w Arabii Saudyjskiej. Jestem więc „legend driver” - każdy kierowca, który

ma na koncie 10 rajdów, dostaje taki status - wyjaśnia Hołowczyc. - Najnowsza edycja to zupełnie inny rajd, niż ten, który pamiętam. Nasz tegoroczny program - Road to Dakar - obejmował trzy cykle, Puchar Świata, Puchar Europy FIA i mistrzostwa Polski właśnie po to, aby przygotować się do rajdu maksymalnie dobrze.

Dakar zawsze był i będzie ekstremalnym wyzwaniem, w najnowszej odsłonie mamy trzynaście dni rywalizacji, prolog i dwanaście odcinków specjalnych, blisko pięć tysięcy kilometrów odcinków specjalnych i prawie osiem tysięcy kilometrów całego rajdu. Same liczby pokazują, że jak ogromnym wyzwaniem mamy do czynienia. Będzie to bardzo trudny rajd, masa rywalizacji i wyzwań! Wyciśniemy z nas wszystko, co najlepsze, a wynik jak zawsze w Dakarze to

suma szczęścia, wytrzymałości sprzętu i umiejętności. Na pewno damy z siebie wszystko i wierzymy w sukces - zakończył rajdowiec z Olsztyna.

Na prawym fotelu Mini usiadzie jak zawsze Łukasz Kurzeja, który tegoroczny sezon zalicza do jednego z najintensywniejszych w swojej karierze. - Ale najlepsze dopiero przed nami - przyznaje ze śmiechem. - Razem z Krzysztofem przejechaliśmy 14 rajdów w tym roku, wychodzi więcej niż jeden rajd w miesiącu, więc w domu byłem raczej incydentalnie. Cieszę się bo daliśmy radę, jesteśmy mistrzami Europy i Polski. Sezon przygotowań, testów, nauki i wielu przygód, w większości pozytywnych. Na Dakarze Krzysiek na pewno wyciśnie wszystko z naszego Mini. Trzymajcie kciuki - kończy Łukasz Kurzeja.

HYRD

SPRINTEM

SKOKI NARCIARSKIE\\\\ W sobotę w fińskiej Ruce odbędzie się pierwszy konkurs Pucharu Świata w sezonie 2023/24. To będzie drugi sezon Polaków pod wodzą trenera Thomasa Thurnbichlera. W sezonie 2021/22 Polakom nie udało się odnieść nawet jedne-

go zwycięstwa w PS. W efekcie z posadą pożegnał się Michał Doleżał, a zastąpił go Thurnbichler. Pod wodzą Austriaka bardzo dobrze prezentował się Dawid Kubacki, który odniósł sześć pucharowych zwycięstw, ale walkę o podium klasyfikacji generalnej uniemożliwiły

mu problemy zdrowotne żony. Z tego powodu przedwcześnie zakończył sezon i ostatecznie uplasował się na czwartej pozycji. Powody do zadowolenia miał też Piotr Żyła, który na normalnym obiekcie w Planicy został najstarszym w historii mistrzem świata.

• **Program zawodów w Ruce**, piątek, g. 14 - oficjalny trening, g. 16 - kwalifikacje (Eurosport 1); sobota, g. 14.45 - seria próbna, g. 16.15 - konkurs (TVN, Eurosport 1); niedziela, g. 14.50 - kwalifikacje, g. 16.15 - konkurs (TVN, Eurosport 1).

HYRD

63

PLEBISCYT

NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH
SPORTOWCÓW WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

GŁOSUJĘ NA:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Pełna lista kandydatów dostępna na <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>.
Kupon należy dostarczyć do 21 stycznia 2024 r. na adres: Grupa WM Sp. z o.o., 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5, z dopiskiem „Plebiscyt”.

Imię i nazwisko

Adres

Tel. Email:

Oświadczam, że zapoznałem się i akceptuję regulamin plebiscytu, który jest dostępny w siedzibie spółki i na stronie internetowej <https://gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt>.

Administratorem danych osobowych podanych na kuponie jest Grupa WM Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie przy ul. Trackiej 5. Podane dane będą przetwarzane wyłącznie w celu przeprowadzenia plebiscytu. Uczestnikom przysługuje prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, lecz niezbędne do przeprowadzenia plebiscytu.

Data i podpis

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingowych realizowanych przez Grupę WM Sp. z o.o.

☐ Wyrażam dobrowolną zgodę na otrzymywanie od Grupy WM Sp. z o.o. informacji handlowych drogą elektroniczną na podany adres poczty e-mail i numer telefonu.

Wyrażenie powyższych zgód jest dobrowolne.

Data

Podpis

GAZETA OLSZTYŃSKA
DZIENNIK ELBLĄSKI

BAL SPORTU I BIZNESU
2024

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI

63

PLEBISCYT

NA 10 NAJPOPULARNIEJSZYCH
SPORTOWCÓW WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

PODZIĘKUJMY SPORTOWCOM Z REGIONU!

Wyberzmy najpopularniejszych sportowców 2023 roku!

- ◆ Weź udział w 63. Plebiscycie Sportowym.
- ◆ Głosowanie trwa do 21 stycznia 2024 roku.
- ◆ Wyślij kupon, który znajdziesz w gazecie na adres redakcji **Grupa WM Sp. z o.o., 10-364 Olsztyn, ul. Tracka 5, z dopiskiem „Plebiscyt”** lub **wyślij SMS pod nr 73601** z głosem na Twojego ulubionego sportowca.
- ◆ Nazwiska sportowców oraz przypisane im kody dostępne na stronie internetowej **www.gazetaolsztynska.pl/sport/plebiscyt**.
- ◆ Regulamin Plebiscytu dostępny na stronie **www.gazetaolsztynska.pl/regulaminy**.

 www.gazetaolsztynska.pl

 Gazeta Olsztyńska

 Plebiscyt Sportowy

BAL SPORTU
i BIZNESU
2024